

KASKIPROJEKTI

**Maakaasuputkilinjalla sijaitsevien kaskiviljelyalueiden kaivaustutkimukset
Kalvolan-Lempäälän alueella 20.8-14.10.2007.**

**FM Jouni Taivainen
Museovirasto/RHO**

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuskohteiden nimet: Kalvola Janha, Kalvola Kaskenmäki 1, Kalvola Kaskenmäki 2, Kalvola Kaskenmäki 3, Kalvola Korvenniitty 1, Kalvola Korvenniitty 2, Kalvola Lintustenmäki, Lempäälä Torittu

Kunta: Kalvola ja Lempäälä

Tutkimuksen laatu: arkeologinen kaivaus

Kohteen laji: kiinteä muinaisjännös

Kohteiden ajoitus: historiallinen?

Peruskarttalehdet:	Kalvola Janha	PK 213201/213204
	Kalvola Kaskenmäki 1	PK 213201
	Kalvola Kaskenmäki 2	PK 213201
	Kalvola Kaskenmäki 3	PK 213201
	Kalvola Korvenniitty 1	PK 213201
	Kalvola Korvenniitty 2	PK 213201
	Kalvola Lintustenmäki	PK 213201
	Lempäälä Torittu	PK 212310

Yhtenäiskoordinaatit:	Kalvola Janha	p = 6778436, i = 3348037, z = n. 95
	Kalvola Kaskenmäki 1	p = 6781268, i = 3345033, z = n. 125
	Kalvola Kaskenmäki 2	p = 6781270, i = 3344725, z = 122,5-125
	Kalvola Kaskenmäki 3	p = 6781389, i = 3344137, z = 125-130
	Kalvola Korvenniitty 1	p = 6781530, i = 3343233, z = 105-110
	Kalvola Korvenniitty 2	p = 6781860, i = 3342680, z = 95
	Kalvola Lintustenmäki	p = 6781980, i = 3342590, z = 105
	Lempäälä Torittu	p = 6805050, i = 3331980, z = 97,5-105

Maanomistajat: **Kalvola Janha**

tila 210-411-5-303 , JANHA
Kiuru Henna, Janhantie 93, 14500 IITTALA
Kiuru Jani, Vesijärvenkatu 32 B 32, 15140 LAHTI
Kiuru Juha, Takaniityntie 5 K 6, 00780 HELSINKI
Kiuru Pirjo, Tähtitorninkatu 10, 15830 LAHTI
Kiuru Päivi, Janhantie 93, 14500 IITTALA
Kiuru Tami, Inkerinkatu 2 as 1, 15610 LAHTI
Kiuru Tarmo, Janhantie 93, 14500 IITTALA

tila 210-411-5-314 , VIERIKKA
Lehtikallio Eero ja Anna Vuohinementie 327, 14430 VUOHINIEMI

tila 210-411-5-242 , POHJOISRINNE
Mustola Eeva ja Yrjö, Kuusistonkatu 37a as 4, 37600 VALKEAKOSKI

Kalvola Kaskenmäki 1

tila 210-408-5-54 , VERHO
Osuuspankkien eläkekassa, PL 308, 00101 HELSINKI 10

Kalvola Kaskenmäki 2

tila 210-408-7-50 , HOMMONEN II
Ihamäki Tapio c/o Salli Ihamäki, Iittalantie 324 as 1, 14500 IITTALA

Kalvola Kaskenmäki 3

tila 210-408-6-49 , MASALA
Toivo Helena ja Aimo Tähtisumunkatu 10 B, 13130 HÄMEENLINNA

tila 210-408-6-43 , GREIJULA
Saari Eeva, Iittalantie 370, 14500 IITTALA

tila 210-408-4-24 , HATTUKIVENMÄKI
Tupala Martti, Iittalantie 383, 14500 IITTALA

tila 210-408-1-84 , FRANSSILANKANGAS
Leipälä Juhani, Käikiäntie 27, 14500 IITTALA

Kalvola Korvenniitty 1

tila 210-422-4-12 , KOTIMETSÄ
Yli-Möli Antti oikeudenomistajat, c/o Kauko Ylimöli, Iittalantie
504, 14500 IITTALA

tila 210-422-4-94 , YLI-MÖLI
Yli-Möli Antti oikeudenomistajat, c/o Kauko Ylimöli, Iittalantie
504, 14500 IITTALA

tila 210-422-2-72 , Suoja-Kaskenmäki
Suomen valtio/Hämeen ympäristökeskus, PL
131, 13101 HÄMEENLINNA

Kalvola Korvenniitty 2

tila 210-422-5-33 , TIITINEN
Tiitinen Eero oikeudenomistajat c/o Terttu Tiitinen, Iittalantie
543, 14500 IITTALA

tila 210-422-5-25 , YHTEISLAIDUN
Östman Hilikka, Lasimestarintie 22, 20320 TURKU

Kalvola Lintustenmäki

tila 210-422-5-25 , YHTEISLAIDUN
Östman Hilikka, Lasimestarintie 22, 20320 TURKU

Lempäälä Torittu

tila 418-429-1-4 , TORITTU
Talvio Antero, Joensuuntie 34, 37500 LEMPÄÄLÄ

Projekti: Kaskiprojekti, projektinumero 321810

Tutkimuslaitos: Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)

Kaivauksenjohtaja: FM Jouni Taivainen

Kenttätyöaika: 20.8-14.10.2007.

Tutkitun alueen laajuus:	kartoitettu ala ha	kaivettu ala m2
Kalvola Janha	2,6	32,75
Kalvola Kaskenmäki 1	1,3	10,75
Kalvola Kaskenmäki 2	0,2	13,75
Kalvola Kaskenmäki 3	12	43,75
Kalvola Korvenniitty 1	3	8,5
Kalvola Korvenniitty 2	0,2	6
Kalvola Lintustenmäki	0,2	8
Lempäälä Torittu	0,4	6,25
Yhteensä	19,9	129,75

Tutkimuskustannukset: n. 95 000 €

Tutkimusten kustantaja: Gasum Oy

Löydöt:	Kalvola Janha	KM 2007108:1-5
	Kalvola Kaskenmäki 1	KM 2007109:1
	Kalvola Kaskenmäki 2	KM 2007110:1-2
	Kalvola Kaskenmäki 3	KM 2007111:1-4
	Kalvola Korvenniitty 1	KM 2007112:1-5
	Kalvola Korvenniitty 2	KM 2007113:1-2
	Kalvola Lintustenmäki	KM 2007114:1
	Lempäälä Torittu	KM 2007115:1

Mustavalkonegatiivit:	Kalvola Janha	125750:1-60
	Kalvola Kaskenmäki 1	125752:1-9
	Kalvola Kaskenmäki 2	125754:1-12
	Kalvola Kaskenmäki 3	125756:1-41
	Kalvola Korvenniitty 1	125758:1-20
	Kalvola Korvenniitty 2	125760:1-6
	Kalvola Lintustenmäki	125762:1-11
	Lempäälä Torittu	125764:1-7

Diapositiivit:	Kalvola Janha	125751:1-38
	Kalvola Kaskenmäki 1	125753:1-20
	Kalvola Kaskenmäki 2	125755:1-9

Kalvola Kaskenmäki 3	125757:1-42
Kalvola Korvenniitty 1	125759:1-20
Kalvola Korvenniitty 2	125761:1-9
Kalvola Lintustenmäki	125763:1-12
Lempäälä Torittu	125765:1-7

Hiilinäytteet:

Kalvola Janha	HN 1-23
Kalvola Kaskenmäki 1	HN 24-37
Kalvola Kaskenmäki 2	HN 34, 38,39
Kalvola Kaskenmäki 3	HN 40-59
Kalvola Korvenniitty 1	HN 60-63
Kalvola Korvenniitty 2	HN 64-66
Kalvola Lintustenmäki	-
Lempäälä Torittu	HN 67-69

Maanäytteet:

Kalvola Janha	MN 1-31
Kalvola Kaskenmäki 1	MN 32-44
Kalvola Kaskenmäki 2	MN 42, 43, 46
Kalvola Kaskenmäki 3	MN 45, 47-72
Kalvola Korvenniitty 1	MN 73-81
Kalvola Korvenniitty 2	MN 82-84, 86
Kalvola Lintustenmäki	MN 85, 87-91
Lempäälä Torittu	MN 92-93

Aikaisemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Aikaisemmat löydöt: -

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 120 sivua + liitteet

Liitteet: mustavalkonegatiiviluettelo, diapositiiviluettelo, hiilinäyteluettelo, maanäyteluettelo löytöluettelon kopio, kuvaliite, karttaluettelo, kartat, raportti makrofossiilianalyseistä ja radiohiiliajoitustulokset (valmistuttuaan).

Alkuperäisen inventointikertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto, Helsinki.

Tiivistelmä

Arkeologinen kaivaus

Kenttätyöaika: 20.8-14.10.2007

Tutkimuslaitos: Museoviraston rakennushistorian osasto, rakennuskulttuuriyksikkö

Kaivausjohtaja: Jouni Taivainen

Kustannusperuste: MML 15§

Kustannukset: n. 95 000 €

Rahoittaja: Gasum Oy

Kaskiprojektiksi nimitetty hanke tutki kahdeksan erillistä kaskiviljelyaluetta vuonna 2008 aloitettavalta maakaasuputkilinjan rakennusalueelta välillä Kalvola-Lempäälä. Seitsemän kohdetta oli Kalvolan alueella, yksi Lempäälässä. Kohteet löytyivät kevään 2007 inventoinnissa (ks. Jouni Taivaisen inventointiraportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa).

Tutkittavat alueet kartoitettiin kokonaisuudessaan takymetrillä ja havainnot vietiin ykj – koordinaatistoon. Suurimmassa kohteessa (Kalvola Kaskenmäki 3) kartoitettiin 98 röykkiötä ja 18 hautamaista painannetta. Kohteissa tutkittiin lisäksi kaivamalla röykkiöitä, hautamaisia painanteita, vallimaisia kohoumia sekä tehtiin erillisiä tasokaivausalueita. Tutkimuksissa otettiin radiohiiliajoitus- ja maanäytteitä, joiden tavoitteena on saada tietoa kaskiviljelyalueiden käyttöperiodeista ja viljelylajikkeista. Kaikilla alueilla tehtiin järjestelmällinen, mutta ei täysin kattava, metallinpaljastintutkimus, jonka tavoitteena oli löytää kaskiviljelyyn mahdollisesti liittyvää metalliesineistöä, kuten hevosenkenkiä, hevosenkenkänauloja, tulusrautoja tai sirppejä.

Tutkitut alueet olivat kooltaan vaihtelevan laajuisia, pienin alue n. 0,2 hehtaaria, suurin alue n. 12 hehtaaria. Tutkimuksissa havaittiin fossiilisia auranjälkiä kahdessa kohteessa (Kalvola Janha ja Kalvola Korvenniitty 1). Metallinpaljastimella löydettiin kaskiviljelyyn liittyvää aineistoa useasta kohteesta; mm. hevosenkenkä ja hevosenkenkänauloja (Kalvola Janha, Kalvola Kaskenmäki 2, Kalvola Kaskenmäki 3, Kalvola Korvenniitty 1). Yhdestä kohteesta löydettiin lähes kokonainen sirppi (Kalvola Korvenniitty 1). Makrofossiilianalyseissä ei löydetty hiiltyneitä viljanjyviä, mutta muutamista paikoista tuli runsaasti hiiltyneitä kuusenhavuja, mikä voi viitata kaskeamisen aikaiseen metsä- ja kaskeamistyyppiin.

Tutkitut kohteet ajoittunevat pääasiassa historialliselle ajalle. Niiden käyttöperiodi saattaa olla hyvinkin pitkä ja ne ovat enimmäkseen luonteeltaan kiertokaskia, joissa kaskiviljelyn eri muotoja on harjoitettu ehkä n. 20-30 vuoden sykleissä aina uuden kaskeamiskelpoisen metsän kasvettua paikalle. Kartta-analyysin mukaan kaikki kohteet ovat aina olleet metsää. Niiden ympäristössä tai lähistöllä on joissain tapauksissa ollut niittyjä esim. 1600-1800 –luvun kartta-aineistossa. Etäisyys lähimpiin keskiajalta tunnettuihin kyliin ja niitä ympäröiville rintapeltoalueille on vaihdellut vajaasta kilometristä noin neljään kilometriin. Erityisesti Kalvolan kohteet voivat osittain olla jopa esihistoriallisiakin, sillä ne sijaitsevat melko läheisessä yhteydessä Äimäjärven itärannan rautakautiseen asutukseen ja keskiajalta tunnettuihin kyliin. Lempäälän Toritun kohde sijaitsee tunnetusta rautakautisesta ja keskiaikaisesta kyläasutuksesta kauimpana, mutta sinnekin on kulkenut hyvä vesireitti mikä on periaatteessa mahdollistanut melko helpon kulkuväylän kaskimaille

SISÄLLYSLUETTELO

Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Tiivistelmä	6
Sisällysluettelo	7
1. Johdanto	8
1.1. Tutkimuksen tavoitteet	8
1.2. Tutkimusmenetelmät	8
1.3. Kaskiviljelyn historiaa tutkimusalueella	9
2. Kohteet	11
2.1. Kalvola Janha	11
2.2. Kalvola Kaskenmäki 1	34
2.3. Kalvola Kaskenmäki 2	47
2.4. Kalvola Kaskenmäki 3	55
2.5. Kalvola Korvenniitty 1	79
2.6. Kalvola Korvenniitty 2	90
2.7. Kalvola Lintustenmäki	96
2.8. Lempäälä Torittu	105
3. Yhteenveto	114
3.1. Kaskiröykkiöt	115
3.2. Fossiiliset kyntöjäljet	116
3.3. Hautamaiset painanteet	116
3.4. Muut rakenteet	118
3.5. Löydöt	118
3.6. Makrofossiilianalyysin tulokset	118
4. Lähteet	120
5. Liitteet	121
Hiilinäytteet	121
Maanäytteet	129
Radiohiiliajoitettavat näytteet	139
Mustavalkonegatiiviluettelo	141
Diapositiiviluettelo	147
Kuvaliite	153
Karttaluettelo	211
Kartat	
Löytöluetteloiden kopiot	
Makrofossiilianalyysiraportti	
Radiohiiliajoitustulokset	

1. JOHDANTO

Kaskiprojektiksi nimetty tutkimushanke tutki kahdeksan erillistä kaskiviljelyaluetta vuonna 2008 aloitettavalta maakaasuputkilinjan rakennusalueelta välillä Kalvola-Lempäälä. Kohteista seitsemän oli Kalvolan alueella, yksi Lempäälässä. Kohteet löytyivät kevään 2007 inventoinnissa. Kaskiprojektin tavoitteena oli järjestelmällisesti tutkia näitä kaskiröykkiö- ja hautamaisten painanteiden alueita. Tutkimusoletuksena oli, että alueet edustavat kaskiviljelyyn liittyviä muinaisjäännöksiä, mutta pidettiin myös mahdollisena, että kaskiraunioiden joukossa voisi olla esim. hautaröykkiöitä tai muita erilaisia ja eri-ikäisiä rakenteita, jotka saattavat liittyä paikalla olleisiin rakennuksiin esim. kellareihin, asumuksiin tai riihiin, kuten esim. vastaavissa ruotsalaisissa tutkimuksissa on todettu. Hautaröykkiöt ja yliviljellyt eri ikäiset asuinpaikat liittyvät erityisesti pitkään käytössä olleisiin alueisiin (esim. Gren 1997; 135).

Kartta-analyysin mukaan kaikki kohteet ovat aina olleet metsää. Niiden ympäristössä tai lähistöllä on joissain tapauksissa ollut niittyjä esim. 1600-1800 –luvun kartta-aineistossa. Etäisyys lähimpiin keskiajalta tunnettuihin kyliin ja niitä ympäröiville rintapeltoalueille on vaihdellut vajaan kilometristä noin neljään kilometriin.

1.1. Tutkimuksen tavoitteet

Kaskiprojektin tutkimustavoitteena oli maakaasuputkilinjan rakennustyössä tuhoutuvien kohteiden kartoitus, ajoitus löytyvän esineistön ja radiohiiliajoitusnäytteiden perusteella sekä ja käytettyjen viljelylajikkeiden selvittäminen makrofossiilianalyysin avulla. Tutkittavat kohteet: Kalvola Janha, Kalvola Kaskenmäki 1-3, Kalvola Korvenniitty 1-2, Kalvola Lintustenmäki sekä Lempäälä Torittu.

1.2. Tutkimusmenetelmät

1. Maakaasuputkilinjan alle jäävien alueiden kartoitus.
2. Tuhoutuvien röykkiöiden tutkiminen otantamenetelmällä: Kaivaminen kokonaan tai puoliiksi, profiilileikkauksen dokumentointi.
3. Tasokaivausalueet röykkiöiden yhteyteen ja niiden välisille alueille: mahdollisten viljelyjälkien dokumentointi.
4. Tuhoutuvien hautamaisten painanteiden sekä muiden mahdollisten rakenteiden taso-/profiilikaivaus, dokumentointi.
5. Alueiden metallinpaljastintutkimus mahdollisten rautaesineiden löytämiseksi.
6. Makrofossiili- ja radiohiilinäytteiden otto viljelylajikkeiden selvittämiseksi ja kohteiden ajoittamiseksi.

Kaikki alueet kartoitettiin takymetrillä ja havainnot vietiin ykj –koordinaatistoon. Tämän lisäksi mitatuista kohteista tallennettiin erilaisia tietoja, kuten röykkiöiden halkaisija ja korkeus sekä rakenne, hautamaisten painanteiden leveys, pituus ja syvyys sekä suunta, kuoppien leveys, pituus ja syvyys sekä vallimaisten kohoamien halkaisija ja korkeus.

Kohteissa tutkittiin lisäksi kaivamalla röykkiöitä, hautamaisia painanteita, vallimaisia kohoumia sekä tehtiin erillisiä tasokaivausalueita. Kaikilla alueilla tehtiin järjestelmällinen, mutta ei täysin kattava, metallinpaljastintutkimus, jonka tavoitteena oli löytää kaskiviljelyyn mahdollisesti liittyvää metalliesineistöä, kuten hevosenkenkiä, hevosenkenkänuoloja, tulusrautoja tai sirppejä. Tutkimuksissa otettiin lisäksi hiili- ja maanäytteitä, joiden tavoitteena on saada tietoa kaskiviljelyalueiden käyttöperiodeista ja viljelylajikkeista.

Tutkimusten toteuttamista helpotti suuresti yhteistyö Gasum Oy:n henkilökunnan ja maakaasuputkilinjalla toimivien maanmittausryhmien kanssa. Erityinen kiitos Eero Hyvöselle sekä maanmittari Jouko Parkkiselle, jolta saimme kohteiden lähellä sijaitsevien kiintopisteiden koordinaattitietoja. Museoviraston rakennushistorian osaston tutkimusryhmän muodostivat allekirjoittaneen lisäksi apulaistutkija Tiina Jäkärä, tutkimusapulaiset Heidi Martiskainen ja Miia Listenmaa sekä kaivausapulaiset Varpu Kaakinen, Katariina Lahti, Helga Lähdemäki, Katriina Koski, Jarno Väkiparta ja Sanna Salonen. Makrofossiilianalyysin teki apulaistutkija Miia Lempiäinen.

1.3. Kaskiviljelyn historiaa tutkimusalueella

Kaskenpolttoa on perinteisesti pidetty suomalaisen maanviljelyksen vanhimpana muotona ja sitä on harjoitettu lähes nykypäiviin saakka (Kaukiainen 1980, 66). Tutkimusalueen lähellä Kalvolan länsiosissa tiedetään kaskeamista harjoitetun vielä 1900 –luvun alkupuolella, vaikkakin se silloin oli jo erittäin harvinaista. (Favorin 1996, 38-39). Kalvolan naapurikunnassa Hattulassa on puolestaan kaskettu vielä 1800 –luvun lopulla (Kyrölä 1936, 146). Lempäälästä tiedetään, että 1800 –luvulla kaskeamista käytettiin ainakin uudisviljelykseen ryhtyessä. Tämä tapa on varmastikin ollut yleisin pellon raivaustapa kautta aikojen (Grotenfelt 1901, 20).

Kuva 1: Esimerkki kaskialueesta sen käyttöaikana. Poltettua ja viljeltyä kaskea Kolin länsirinteellä kesällä 2001. Jouni Taivainen.

Vanhin kirjallinen tieto kalvolalaisten kaskesta on 1440 –luvulta. 1600-1700 –luville tultaessa valtiovallan suhtauminen kaskeamiseen muuttui pikku hiljaa kielteiseksi. Vuoden 1734 metsäsääntö kielsi koko valtakunnassa kaiken kaskeamisen talojen ja kylien metsissä, jos ne eivät olleet runsaat eikä uudisviljelyyn ollut mahdollisuutta. Polttoviljelyyn tuli hakea lupa maaherralta. Vuonna 1763 luvattomasta kaskeamisesta saivat haasteen käräjille useimmat Kalvolan maanomistajat. Tuolloin tavattiin yhteensä 65 kaskea. Vuosisadan vaihteen tienoilla kaskeaminen oli jo vähäistä (Suvanto 1992, 245-251).

Aiemmissa arkeologisissa tutkimuksissa saatujen tulosten mukaan Kalvolan Kaarneenmäen viljelyröykkiöalueella olisi harjoitettu kaskiviljelyä keskiajan lopulta viime vuosisadoille (Schulz 1992). Myös Hattulan Retulansaassa on saatu saman tyyppisiä tuloksia, mutta toisaalta myös paljon vanhempia. Salonniemen viljelyröykkiöalueelta löydetyin ohranjyvän ajoitustulos kertoo sen ajoittuvan vuosiin 390-200 cal. BC (Taivainen 2006).

Kaskiviljelyä on ollut useita eri tyyppisiä ja kaskissa on viljelty useita eri lajikkeita, kuten ruista, ohraa, kauraa, hennettä, pellavaa, tattaria ja naurista. Kaskeamistekniikoita on myös ollut useita ja niissä on tapahtunut aikojen kuluessa kehitystä. Kaskeamisessa maanmuokkaus on yleensä ollut kevyttä. On käytetty yksinkertaisia puisia kuokkia ja risuäkeitä, mutta myös järeämpiä maanmuokkausvälineitä kuten kaskiauraa (Grotenfelt 1901, 21-79).

2. KOHTEET

2.1. Kalvola Janha (kohde nro 14)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9726

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyyppin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: historiallinen ?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 04

Koordinaatit: p = 6778436, i = 3348037, z = n. 95 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajaus karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 3,7 km kaakkoon

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007108:1-5

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (Peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 1, 1:1000, kaivauskartat 1-4, 1:20

Negatiivit ja kuvat:

Negatiivit: 125750:1-60

Diat: 125751:1-38

Näytteet:

Hiilinäytteet: HN 1-23

Maanäytteet: MN 1-31

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kutisten kylän mailla peltoaukealla olevassa laajassa tien halkaisemassa metsäsaarekkeessa, jossa on myös taloja. Alueelta kartoitettiin 64 röykkiötä, 14 hautamaista painannetta, 5 vallimaista kohoumaa, 2 kuoppaa sekä yksi maasta ja kivistä tehdyn perustuksen jäännös. Kartoitetun alueen eteläosa on mustikka-käenkaalityypin kuusimetsää, pohjoisosa koivumetsää. Kohde on hyvin säilynyt, mutta alueen halkaiseva maakaasuputkilinja on osaltaan tuhonnut sitä. Röykkiöalue jatkuu maakaasuputkilinjan länsi-luoteispuolelle, mutta sitä aluetta ei tutkimukseen kuulumattomana kartoitettu.

Tulkinta: Kaivaustutkimusten tulosten perusteella kyseessä on historiallisen ajan? kaski- ja/tai peltoviljelyalue. Äimäjärven suunnan rautakautisten kalmistojen alueelle ja keskiaikaisiin kyliin on matkaa n. 1,5-3 km etelän ja lännen suuntaan (esim. Kutinen, Kankainen, Keikkala, Sittala) ja pohjoiseen Vanajaveden suuntaan n. 1,5 km. (Heinu). Alue kuuluu Kutisten kylään, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 2: Janhan tutkimusalue taustalla olevassa metsäsaarekkeessa kuvan keskellä. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 30.8.2007.

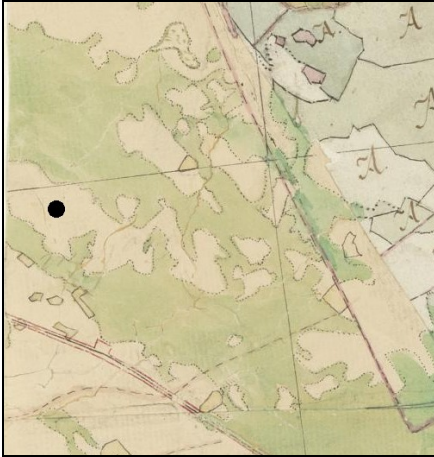

Kuva 3: Janhan itä-kaakkoisosaa röykkiö 1:n ja 2:n kaivausalueiden tuntumasta. Luoteesta. 20.8.2007 Jouni Taivainen (digikuva)

Kuva 4: Janhan koillisosaa hautamaisten painanteiden 8 ja 9 alueelta. Lännestä. 23.8.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on aina ollut niittyjen ympäröimä saareke. Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) kohde on niittyjen ympäröimä saareke (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 105) samoin 1800 –luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000).

Kuva 5: Janhan tutkimusalue (musta piste) Kalvolan pitäjänkartassa 1800 –luvun lopulla. Kuvan vasemmassa alakulmassa merkittynä rautatie. Oikeassa yläkulmassa Heinun kylää.

Havainnot: Tutkimuksissa alueelta kartoitettiin 64 rökkiötä, 14 hautamaista painannetta, 5 vallimaista kohoumaa, 2 kuoppaa sekä yksi maasta ja kivistä tehdyn perustuksen jäännös. Näistä tutkittiin kaivamalla kuusi rökkiötä (nrot 1, 2, 3, 35, 37 ja 60), yksi hautamainen painanne (nro 3) ja yksi vallimainen kohouma (nro 2). Lisäksi tehtiin yksi erillinen tasokaivausalue rökkiöiden väliselle tasaiselle maalle (nro 1), josta havaittiin fossiilisia kyntöjälkiä. Tutkimusalueella käytettiin lisäksi metallinpaljastinta, jonka avulla löydettiin kaksi hevosenkenkänaulaa.

Muinaisjäännösalueen laajuus on n. 100 x 260 metriä. Kivistä ladotut sammaloituneet rökkiöt sijaitsevat alueella melko tasaisin välein ja ovat halkaisijaltaan 1-5 metriä, korkeudeltaan yleensä alle puoli metriä. Paikoitellen rökkiöiden välinen alue on hyvin tasaista, joten alueella on käytetty maanmuokkausvälineitä, kuten äestä, kuokkaa ja auraa (ks. esim. havainnot tasokaivausalue 1).

Hautamaiset painanteet sijaitsevat pienissä ryhmissä tai yksittäin loivissa rinteissä tai terassimaisten tasanteiden reunalla. Niiden nykyinen leveys on useimmin metrin, syvyys puolen metrin ja pituus 2-5 metrin luokkaa.

Vallimaiset kohoumat erottuvat maastossa vaihtelevasti. Nimensä mukaisesti niistä erottuu yleensä matalahko vallimainen kehä, jonka halkaisija on muutaman metrin, korkeus joitakin kymmeniä senttejä, kehän sisäosa on painunut, mutta yleensä ylempänä tai samalla tasolla kuin kehää ympäröivä maasto. Vallimaiset kohoumat ovat kaivaushavaintojen mukaan vanhojen kuopparakenteiden näkyviä jäännöksiä ja liittyvät alueen kaskeamishistoriaan ehkä samalla tavoin kuin hautamaiset painanteet, jotka todennäköisesti ovat vanhoja nauriiden talvivarastokuoppia ja sekundäärisesti käytettyinä joskus myös naurispaistikkaiden valmistuksessa käytettyjä naurishautoja.

Kivistä ja maasta tehty neliömäinen 3 x 3 metrin laajuinen perustus liittyy kohtisuoraan hautamaiseen painanteeseen, mutta sen liittyminen perustukseen ei ole varmaa.

Tutkimusten aikana paikalla kävi läheisen Janhan talon vanha emäntä, joka kertoi, että alueella kasvava kuusimetsä on istutettu n. 50 vuotta sitten (ollut itse istuttamassa). Tuolloin paikalla oli kasvanut koivumetsää ja alue oli ollut lehmähakana (siis 1950 –luvulla). Hänen kertomansa mukaan alue on paikallisten mukaan (ei itse syntyjään paikkakuntalainen, syntyisin Antreasta) vanhaa kaskimaata ja siellä on myös kuoppia, joita sanotaan vanhoiksi naurishaudoiksi. Kaskialueen käyttöikä ei kuitenkaan ollut hänen tiedossaan.

Kaivausalueet:

Röykkiö nro 1

Maakiven päälle kasatun ja kokonaan sammalen peittämän röykkiön halkaisija oli noin 1,4 metriä, korkeus n. 0,3 metriä. Kaivausalue (1x2 metriä) avattiin etelä-pohjoissuuntaisesti röykkiön itäpuolelle. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajotus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 6: Röykkiö nro 1 ennen kaivauksen alkua. Idästä. 20.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

0. kerros

Aluksi kaivausalueelta poistettiin turpeet. Turpeiden poiston yhteydessä röykkiöstä löytyi yksi pala resenttiä kirkasta lasia (ei otettu talteen). Turvekerroksen paksuus oli n. 5 cm. Alta paljastuneet kivet olivat noin nyrkin-pään kokoisia. Röykkiökiveyksen ulkopuolisella kaivausalueella turpeen alta paljastui hietamaa, jonka seassa oli hieman hiiltä. Taso 0.

kuva 7: Kalvola Janha . Röykkiö 1, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.

1. kerros

Poistettiin kivikerros, jolloin sen alainen maakivi paljastui ja kaivettiin tasoa røykkiökiveyksen ulkopuolella n. 5 cm alaspäin. Røykkiökiveyksen väleissä oli hieman maata ja turvetta, ei hiiltä. Maakiven juuresta kiveyksen alta otettiin hiilinäytteet 1 ja 2 sekä maanäyte 1. Taso 1

2. kerros

Kaivettiin røykkiökiveyksen ulkopuolella n. 5 cm alaspäin. Maaperä hietamultaa, hiiltä ja nokimaalajakkua siellä täällä. Otettiin hiilinäyte 6 ja maanäyte 3. Taso 2.

3. kerros

Kaivettiin røykkiökiveyksen ulkopuolella n. 5-10 cm alaspäin. Maaperä läikikästä likamaata, seassa hiiltä, paikoitellen vaalea pohjahieta alkaa pilkottamaan. Otettiin maanäyte 4. Taso 3.

4. kerros

Kaivettiin røykkiökiveyksen ulkopuolella n. 5-10 cm alaspäin. Kaivausalueen pohjoispäässä puhdas vaalean ruskea ja kivinen hieta n. 20 cm syvyydessä, eteläpäässä tumma likamaa ja hiilenmuruja n. 17-30 cm syvyydessä, otettiin hiilinäyte 8. Puhdas vaalea hieta ja isoja kiviä 40 cm syvyydessä. Taso 4.

Kaivausalueen eteläprofiilissa tumman likamaan eli kaskimaannoksen paksuus n. 15-20 cm.

Tulkinta: Röykkiö nro 1 pieni maakiven päälle kasattu kaskiraunio.

Röykkiö nro 2

Maakiven päälle kasatun ja kokonaan sammalen peittämän røykkiön halkaisija oli n. 1,3 metriä, korkeus n. 0,4 metriä. Kaivausalue (1x2 metriä) avattiin etelä-pohjoissuuntaisesti røykkiön itäpuolelle. Kaivausalueen tavoitteena oli saada røykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 8: Röykkiö nro 2 ennen kaivausta. Idästä. 20.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva)

0. kerros

Aluksi kaivausalueelta poistettiin turpeet. Turvekerroksen paksuus oli n. 5 cm. Röykkiössä olevan maakiven päällä oli vain muutama hajanainen kivi. Röykkiökiveyksen ulkopuolisella kaivausalueella turpeen alta paljastui hietamulta. Taso 0.

1. kerros

Maakiven päältä poistettiin kivet ja kaivettiin röykkiökiveyksen ulkopuolisella kaivausalueella n. 5 cm alaspäin. Maaperä oli hietamulta, seassa hiilenmuruja. Kerroksesta tuli löytönä yksi mahdollinen kivilaji-iskoksen pala. Otettiin hiilinäyte 3. Taso 1.

2. kerros

Kaivausalueen keskeltä maakiven vierestä alkaa paljastumaan kiveys, jossa nokimaata. Sen vierestä tuli löytönä kvartsi-iskos. Kerrosta alaspäin kaivettaessa nokimaan seasta paljastui tiivis liesikiveykseltä vaikuttava rakenne maakiven itä-koillis sivulla, kooltaan kiveys oli noin. 40 x 90 cm ja sen keskellä oli nokimaata. Kivien koko rakenteessa oli nyrkkiä isompi-päätä pienempi. Nokimaasta kivien välistä otettiin hiilinäyte 5. Alueen eteläosasta kiven alta otettiin hiilinäyte 4. Taso 2.

3. kerros

Liesikiveykseen ei koskettu, muuten tasoa kaivettiin alaspäin n. 10-15 cm. Kaivettu maa seulottiin, mutta löytöjä ei tullut. 25-30 cm syvyydessä paljastui puhdas vaalean ruskea kivinen hietamaa muualla paitsi alueen luoteiskulmassa, jossa oli tummaa likamaata ja hiilenmuruja. Likamaa-alue yhdistyi liesikiveykseen. Tässä vaiheessa piirrettiin tasokartta, minkä jälkeen liesikiveys poistettiin. Liesikiveyksen seasta otettiin maanäyte 12 ja hiilinäyte 11 ensimmäisen kivikerroksen alta. Aivan pohjalta liesikiveyksen alta otettiin vielä hiilinäyte 12.

Kuva 9: Röykkiö 2, taso 3, kiveys. Lännestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

Tulkinta: Röykkiö nro 2 on pieni maakiven päälle kasattu kaskiraunioksi, johon liittyy mahdollisesti erillinen/eri aikainen liesikiveys.

Tasokaivausalue 1

Kaivausalueen koko oli 2 x 2 metriä. Kaivausalueen tavoitteena oli tutkia pystytäänkö siinä havaitsemaan merkkejä maanmuokausvälineiden käytöstä. Kaivausalue avattiin sen vuoksi röykkiöiden väliselle alueelle, joka tasaisen pintamuotonsa puolesta vaikutti ihmisen muokkaamalta.

0. kerros

Poistettiin n. 5 cm paksu sammalkerros. Alta paljastui lähes kivetön tumma likamaa, jossa hiilen muruja. Otettiin maanäytteet 5 ja 6. Taso 0.

1. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin 5 cm. Maaperä tummaa likamaata, seassa hiiltä. Osassa tasoa pilkottaa punertava hieta. Tasossa vain neljä pientä kiveä. Otettiin maanäytteet 7 ja 8. Taso 1.

Kuva 10: Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007 (digikuva).

2. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 2 cm. Tummanruskean hiilenmuruja sisältävän täplikkään likamaan seassa pilkottaa vaalean ruskea hietamaa. Otettiin maanäytteet 10 ja 11. Taso 2.

3. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin, n. 20 cm syvyydessä ruskeassa hietasorassa erottui harva ristiinkyntöjälki n. 10 cm leveänä kuviona. Piirrettiin tasokartta sekä otettiin ristiinkyntöjäljistä maanäytteet 13 ja 14.

Kuva 11: Tasokaivausalue 1, taso 3. Ristiinkynnettyjä fossiilisia auranjälkiä vaaleassa pohjamaassa. Idästä. 22.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Kaivausalueen pohjoisprofiilissa tumma likamaa ulottui noin 20 cm syvyyteen, vaalea likamaa n. 25 cm syvyyteen, mikä on samalla kaskimaannoksen paksuus. Sen alapuolella oli vaalea puhdas vähäkivinen hieta.

Tulkinta: Tasokaivausalue 1:n havainnot ovat fossiilisia viljelyjälkiä. Ne voivat liittyä pelto- tai kaskiviljelykseen ja ovat todennäköisesti hevოსvetoisen kyntölaitteen (mahd. kaskiauran) jälkiä.

Röykkiö nro 3

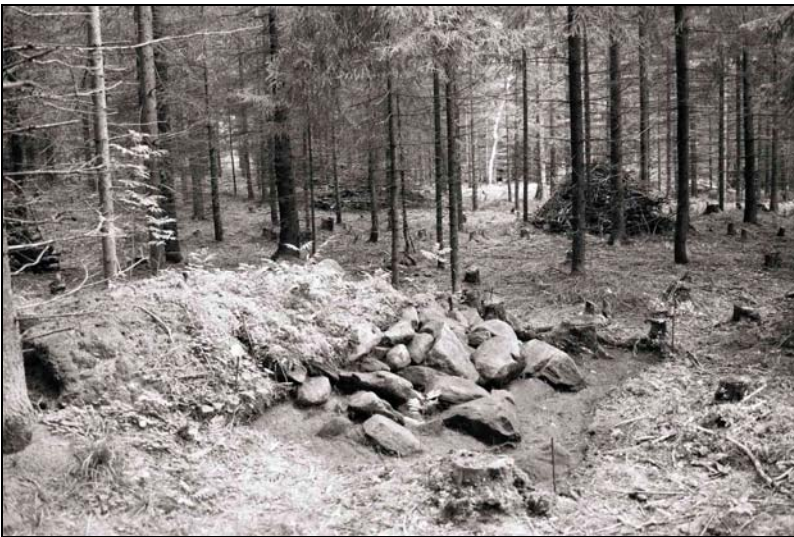
Kahden maakiven päälle, väliin ja ympärille kasatun kokonaan sammalen peittämän röykkiön halkaisija n. 3-3,5 metriä, korkeus n. 0,6 metriä. Kaivausalue (1,5x3 metriä) avattiin etelä-pohjoissuuntaisesti röykkiön itäpuolelle. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 12: Röykkiö nro 3 ennen kaivausten aloittamista. Idästä 22.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

0. kerros

Aluksi kaivausalueelta poistettiin n. 5 cm vahva sammalkerros, minkä alta paljastui n. kahden nyrkin-kahden pään kokoinen röykkiökiveys. Röykkiön ulkopuolisella kaivausalueella maaperä oli tummaa likamaata ja hietamultaa. Taso 0.

kuva 13: Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.

1. kerros

Röykkiöstä poistettiin kaikki kivet yhdellä kertaa. Kivikerroksien alta, alkuperäisen maan pinnasta otettiin hiilinäytteet 9 ja 10 sekä hiilinäyte 13, kivikerroksien alta n. 30-40 cm syvyydestä röykkiön pinnasta lukien. Röykkiökiveyksen ulkopuoliselta kaivausalueelta otettiin maanäyte 9 noin 10 cm syvyydestä ns. kaskimaannoksesta. Alaspäin kaivettaessa maaperä muuttui kiviseksi, pohjamaana vaalean ruskea hietamoreeni. Röykkiökiveyksen välistä länsiprofiilista alkuperäisen maanpinnan tasolta likamaasta otettiin maanäyte nro 16. Taso 1/pohja. Itäprofiilissa ns. kaskimaannoksen paksuus n. 10-15 cm. Sen alla vaalean ruskea puhdas hietamoreeni.

Kuva 14: Maanäytteenottoa rökkiö nro 3:n länsiprofiilista. Kaakosta. 24.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Tulkinta: Rökkiö nro 3 on kahden maakiven väliin ja ympärille kasattu kaskiraunio.

Vallimainen kohouma nro 2

Vallimainen kohouma nro 2 erottui ympäristöstään matalana ”renkaana” jonka keskiosa oli harjaa alempana, mutta kuitenkin suunnilleen samassa tasossa kuin kohouman ulkopuolella olevan maan pinta. Kohouman halkaisija oli ulkomitoiltaan n. 4 metriä, vallin korkeus n. 0,2-0,3 metriä ja sisäosan kuopanne halkaisijaltaan n. metrin-puolentoista luokkaa. Kohouman itäpuolelle avattiin 2x5 metrin kokoinen tasokaivausalue siten, että se halkaisi kohouman. Tavoitteena dokumentoida rakenteen alkuperäinen laajuus sekä poikkileikkausprofiili eli sen leveys ja syvyys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 15: Vallimainen kohouma 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007 (digikuva).

0. kerros

Poistettiin n. 5 cm vahva sammal kerros koko kaivausalueelta. Taso 0.

Kuva 16: Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.

1. kerros

Kaivettiin 5 cm alaspäin rakenteen muotoja noudatellen. Vallimainen kohouma erottui vaaleana hietarenkaana, jonka sisällä oli tummaa maata. Kaivausalueen pohjoisosassa kohouman ulkopuolella oli tummaa likamaata ja nokimaata, jossa oli vähän pieniä kiviä. Taso 1.

2. kerros

Kaivausalueetta pienennettiin siten, että sen koko oli 2 x 3 metriä alkuperäisen kaivausalueen pohjoisosasta. Kaivausalue käsitti nyt neljännessektorin vallimaisesta kohoumasta (luoteisosan rakenteesta). Tällä ratkaisulla haluttiin säästää kaivausaikaa ja saada rakenteen profiilit dokumentoitua. Kaivettiin alaspäin 5 cm rakenteen muotoja noudatellen. Vallimaisen kohouman vaalean hietarenkaan alta kehän ulkopuoliselta osalta alkoi paljastumaan nokimaata, mikä viittasi siihen, että kyseessä saattaisi olla kuopparakenne, josta lapioitu hiekka on valleina kuopan ympärillä ja vanhemman nokimaakerroksen päällä. Itse kuoppa on tietysti vallien sisäpuolella oleva kuopanne, jossa oli hienojakoista orgaanista humusta. Vallimaisen kohouman pohjoispuolelta nokimaasta otettiin maanäyte nro 17. Taso 2.

Kuva 17: Vallimainen kehä nro 2 kaivausalue, taso 2. Idästä. 24.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

3. kerros

Kaivettiin alaspäin ensin 5 cm ja sitten vielä toiset 5 cm. Vallimainen kohouma oli nyt kaivettu pois. Vaalea puhdas pohjahieta oli maalajina lähes kaikkialla muualla paitsi aivan alueen pohjoisosassa, jossa alkuperäisen rakenteen ulkopuolella oli vielä pieniä laikkuja nokimaata. Lisäksi alkuperäisen rakenteen sisäpuolella olevan kuopanteen kohdalla oli tummaa likamaata, joka kertoi siinä olevasta kuopparakenteesta. Siitä otettiin maanäyte nro 20. Vallin alta paljastuneesta nokimaasta otettiin maanäyte nro 21. Taso 3.

4. kerros

Kaivettiin 5cm alaspäin vain rakenteen alkuperäisen sisäosan kohdalta, jossa oli vaaleaa likamaata. Kaivausalan koko oli 1 x 1,5 metriä. Kuopparakenne alkoi erottumaan selkeästi itä- ja eteläprofiileissa. Otettiin maanäyte nro 23 n. 30 cm syvyydeltä kuopparakenteesta. Tämän lisäksi otettiin maanäyte nro 22 vallimaisen kohouman ulkopuolelta, kaivausalueen pohjoisosassa olevasta nokimaalaidusta. Taso 4.

5. kerros

Kaivettiin vaaleaa likamaata 10 cm alaspäin kuopparakenteen kohdalla n. 1 x 1 metrin kokoisella alueella. Otettiin maanäyte nro 25 noin 35 cm syvyydeltä. Maaperässä ei hiiltä, mutta jotain maatonutta orgaanista hienojakoista ”möhjää”. Otettiin hiilinäyte nro 17 n. 40 cm syvyydestä. Noin 50 cm syvyydessä oli tasossa 5 havaittavissa, että kuopparakennetta merkitsevän suorakulmaisen vaalean likamaan hiilenmuruja sisältävä alue oli kooltaan noin. 0,7 x 0,7 metriä. Taso 5.

6. kerros

Kaivettiin kuopparakenteen vaaleaa hiilenmuruja sisältänyttä likamaata alaspäin. Kuoppa alkoi pieneenmään ja loppui n. 60 cm syvyydessä. Otettiin maanäyte nro 26 n. 55 cm:n syvyydestä, sekä hiilinäytteet nro 18 ja 19 n. 50 cm:n syvyydestä. Taso 6.

Kuva 18. Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, etelä- ja itäprofiili, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 29.8.2007 (digikuva).

Tulkinta: Vallimainen kohouma on kuopparakenne, jossa kuoppa on ollut suoraseinäinen ja suorakulmainen. Kuopan syvyys on ollut noin 0,6 metriä alkuperäisestä maanpinnasta ja sen halkaisija n. 1,2 metriä. Kuopassa ei ollut havaittavissa säilyneitä rakenteita. Valli kuopan ympärillä on peräisin kuopasta kaivetusta maasta, joka on aikanaan lapioitu kuopan ympärille ja kaivettu mustan kaskimaannoksen läpi, joka näkyy hyvin ruskean hietamaan muodostaman vallin alaisena mustana maannoksena (ks. kuva yllä). Jossain myöhemmässä vaiheessa kuoppa on joko täytetty tai sitten täytynyt itsestään. Koska kuopan reunat kuitenkin ovat profiilissa suoraseinäiset ja valli ympärillä eheä, vaikuttaa siltä, että kuoppa on täytetty tarkoituksellisesti eikä se ole täytynyt kuopan reunojen pettäessä ja maan sortuessa sisään. Kuopan funktio jää avoimeksi, mahdollisesti kyseessä on jonkinlainen varastokuoppa, mahdollisesti nauriiden talvivarastokuoppa.

Hautamainen painanne nro 3

Hautamainen painanne nro 3 sijaitsi loivassa kaakkoisrinteessä, se oli pituudeltaan n. 4,5 metriä, leveydeltään n. 1,5 metriä ja syvyydeltään noin 0,7 metriä. Hauta oli kaivettu suunnilleen rinteeseen suuntaisesti. Sen vieressä oli hautamainen painanne nro 4. Painanteeseen nro 3 avattiin itä-länsi-suuntainen poikkileikkauskaivanto, kooltaan 0,5 x 2,5 metriä. Tavoitteena oli saada selville alkuperäisen kuopparakenteen poikkileikkausprofiili eli sen leveys ja syvyys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä. Kaivaminen suoritettiin pääasiassa lapioilla.

Kuva 19: Hauta 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.

Kuva 20: Hauta 3, länsiprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.

Kaivuun aikana leikkauksesta otettiin hiilinäytteet 14 (25 cm syvyydeltä), 15 (35 cm syvyydeltä) ja 16 (40 cm syvyydeltä) haudan pohjaosan pinnasta lukien. Lisäksi otettiin maanäyte nro 15 länsiprofiilista hautarakenteen pohjaosasta (45-50 syvyydeltä) sekä maanäyte nro 19 länsiprofiilin alemmasta turvemaannoksesta eli alkuperäisestä maanpinnasta.

Kaivausalueen länsiprofiili dokumentoitiin piirtämällä. Profiilileikkauksessa alkuperäisen haudan rakenne näkyi hyvin. Sen seinät olivat olleet melko suorat, syvyys vanhemmasta alkuperäisestä maanpinnasta oli noin 70-80 cm. Haudan leveys pohjalla oli n. 50 cm, ylempänä 80-90 cm luokkaa. Profiilissa oli selkeästi nähtävissä kaksi eri ikäistä maanpintaa; ylinnä nykyinen, jonka alla oli haudasta aikanaan kaivettua maata, minkä alla taas oli haudan kaivuuaiikainen vanha maanpinta, joka erottui turvekerroksena. Sen alla oli likamaata eli vanhaa kaskimaannosta, minkä alla sijaitsi puhdas hietasora. Maaperä hautarakenteessa oli vähän kiviä ja tummaa likamaata, jonka seassa oli hiilenmuruja. Muita rakenteita ei tavattu. Ei löytöjä.

Tulkinta: Hautamainen painanne on todennäköisesti nauriiden talvivarastokuoppa.

Röykkiö nro 35 ja tasokaivausalue nro 2.

Röykkiö nro 35 sijaitsi koivua kasvavassa metsikössä loivassa koillis-pohjoisrinteessä, jossa maanpinta röykkiöiden välisellä alueella oli melko tasaista ja kivetöntä. Kokonaan kasvillisuuden peittämän röykkiön halkaisija oli noin 2 metriä ja korkeus noin 0,3 metriä. Röykkiön itäpuolelle avattiin 2 x 2 metrin kokoinen etelä-pohjoissuuntainen tasokaivausalue nro 2 siten, että se halkaisi röykkiön keskeltä ja kaivausalueen loppu osa oli tasaisella maalla. Kaivausalueen tavoitteena oli röykkiön profiilileikkauksen paljastaminen sekä tasamaan osalta tutkia pystytäänkö siinä havaitsemaan merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä.

Kuva 21: Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.

0. kerros

Poistettiin muutaman sentin vahvuinen pintaturve ja sammal. Röykkiö vaikutti maan sekaiselta, kivien nyrkin-kahden pään kokoisia. Maaperä multaa. Otettiin maanäyte nro 24 tasokaivausalueen tasamaalta röykkiön ulkopuolelta. Taso 0.

Kuva 22: Röykkiö nro 35, turpeen ja sammaleiden poistoa kaivausalueelta, Heidi Martiskaisella metallinpaljastin. Etelästä. 27.8.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

1. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Röykkiön kiveystä paljastui enemmän, noin kahden metrin leveydeltä. Kiveys oli kasattu osittain maakiven päälle. Maaperä tasossa tummaa hietamultaa, jossa tummia likamaaläikkiä ja vähän hiiltä. Taso 1.

2. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Tasossa olevan tumman hiilenmuruja sisältävän hietamullan alta alkoi paikoin paljastumaan vaaleampi hietamaa. Taso 2 (n. 10 cm syvyys).

3. kerros

Poistettiin röykkiön kivet ja otettiin kivikerroksen alta hiilinäytteet nro 20-22. Kaivettiin tasoa alaspäin n. 3-4 cm. Maanäyte nro 27 otettiin tasokaivausalueen tasamaalta samasta kohtaa kuin maanäyte nro 24 oli aiemmin otettu. Tummat nokimaaläikät ja vaalea hietamaa vaihtelevat tasossa. Taso 3.

Kuva 23: Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 3. Etelästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

4. kerros

Kaivettiin tasoa n. 3-4 cm alaspäin. Vaalean hietamaan osuus suureni edelliseen tasoon nähden, nokimaaläikkiä edelleen. Tasossa alkaa mahdollisesti hahmottumaan kyntöjälkiä. Maaperä on kivisempää kuin tasokaivausalueella 1. Taso 4

5. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 3-4 cm. Vaalea hietamaa ja tumma likamaa eivät muodosta selviä kuvioita vaan läikkämäisiä alueita. Maaperän kivisyys saattaa olla syynä sille, että kyntöjälkiä ei esiinny. Vaikka paikalla olisi esim. auraa käytetty, niin kivet ovat aiheuttaneet sen ettei yhtenäisiä jälkiä pääse syntymään, sillä maakivet rikkovat mahdollisen auras kuvion (suurempi kaivausalue olisi ehkä antanut paremman tuloksen). Otettiin maanäyte nro 28 tasokaivausalueen tasamaalta samasta kohtaa kuin maanäytteet nro 24 ja 27 oli aiemmin otettu. Taso 5.

6. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Maaperä kauttaaltaan vaalea, kivistä hietamoreenia, jossa vielä pieniä likamaaläikkiä. Otettiin maanäyte nro 31 yhdestä likaamaaläikästä. Kaivaminen lopetettiin. Taso 6 (n. 25 cm syvyys).

Kaivausalueen eteläprofiilissa tumman likamaan (kaskimaannoksen) paksuus n. 15-17 cm maan pinnasta lukien.

Tulkinta: Röykkiö nro 35 on maakiven päälle kasattu ja osittain maanpinnan alla ollut kaski- tai peltoviljelyraunio. Osittainen maanpinnan alla olo voi viitata siihen, että maata on raunion vanhimman kasausvaiheen jälkeen esim. viljelyn yhteydessä tapahtuneen maanmuokkauksen aikana siirtynyt röykkiön päälle. Tasokaivausalueelta ei kyetty havainnoimaan selkeitä auras/kyntö/kuokkimisjälkiä, vaikka maasto ympäristössä olikin tasaista ja muokatun oloista. Tähän olivat ehkä syynä kaivausalueen pienuus ja maaperän suurempi kivisyys kuin tasokaivausalueella 1.

Röykkiö nro 37

Röykkiö nro 37 sijaitsi röykkiön nro 35 läheisyydessä ja samanlaisessa ympäristössä. Röykkiön halkaisija oli n. 2 metriä ja korkeus n. 0,3 metriä. Se oli maansekainen ja kokonaan kasvillisuuden peittämä. Röykkiön itäpuolelle avattiin 1 x 2 metrin laajuinen etelä-pohjoissuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 24: Röykkiö 37, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

0. kerros

Poistettiin kaivausalueelta ohut turve/sammalkerros. Röykkiön kiveyksen seassa oli multaa. Taso 0.

1. kerros

Poistettiin röykkiöstä kerros kiviä ja kaivettiin niiden välissä ollutta multaa pois. Kiveyksen koko nyrkin-kahden pään kokoisia. Maa kivien välissä vaaleaa hietamultaa, jonka seassa ei ollut hiiltä. Poistetun kivikerroksen alta paljastui uusi vastaava kivikerros. Taso 1.

2. kerros

Poistettiin röykkiöstä kerros kiviä ja niiden välissä ollutta multaa pois. Havainnot kuten edellisessä kerroksessa. Taso 2.

Kuva 25: Röykkiö 37, taso 2. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

3. kerros

Poistettiin röykkiöstä kaikki kivet ja kaivettiin tasoa alaspäin 40 cm syvyyteen., jossa vastaan tuli vaalea hietamoreeni. Maaperässä ei hiiltä. Otettiin kaivamisen aikana maanäyte nro 29 kivien välistä n. 20-30 cm syvyydestä. Röykkiössä on yksi isompi maakivi, jonka päälle ja ympärille röykkiö on kasattu. Taso 3 (pohja).

Kaivausalueen profiileista ei erotettavissa likamaa- tai muita kulttuurimaakerroksia.

Tulkinta: Röykkiö nro 37 on maakiven päälle ja ympärille kasattu osittain maan pinnan alla oleva maansekainen kaski- tai peltoviljelyraunio. Osittainen maanpinnan alla olo voi viitata siihen, että maata on raunion vanhimman kasausvaiheen jälkeen esim. viljelyn yhteydessä tapahtuneen maanmuokkauksen aikana siirtynyt röykkiön päälle.

Röykkiö nro 60

Röykkiö nro 60 oli yksi alueen näkyvimmistä ja sijaitsi loivassa koillis-pohjoisrinteessä. Ympäristössä kasvoi koivumetsää. Röykkiön halkaisija oli n. 3 metriä ja korkeus n. 0,8 metriä. Se oli kasattu maakiven ympärille. Röykkiön itäpuolelle tehtiin 1 x 3 metrin kokoinen etelä-pohjoissuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 26: Röykkiö 60, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

0. kerros

Kaivausalueelta poistettiin ohut turve/sammal kerros. Röykkiön kivien koko vaihteli n. nyrkinhevosen pään kokoisten välillä. Taso 0.

1. kerros

Poistettiin röykkiön kiveys yhdellä kertaa, sekä kaivettiin tasoa röykkiökiveyksen ulkopuolella alaspäin n. 30 cm syvyyteen. Kiveyksen seassa oli siellä täällä hiiltä. Kivien alta otettiin hiilinäyte nro 23 sekä maanäyte nro 30. Maaperä kiveyksen alla oli vaaleaa hietamoreenia ja isoja maakiviä. Taso 1 (pohja).

Kuva 27: Röykkiö 60, länsiprofiili. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

Kaivausalueen itäprofiilissa lika/nokimaan vahvuus (kaskimaannos) oli noin 15 cm pinnasta alaspäin.

Tulkinta: Röykkiö nro 60 on maakiven ympärille kasattu kaski-/peltoviljelyraunio.

Metallinpaljastinlöydöt

Metallinpaljastintutkimukset keskittyivät maakaasuputkilinjan tuntumaan, paikoitellen sitä käytettiin linjasta hieman kauempanakin. Tavoitteena oli tutkia ensisijaisesti kaivuutyössä

tuhoutumaan tuleva alue. Metallinpaljastinlöydöt olivat melko vähäisiä, mutta kiinnostavia. Löytyneet hevosenkenkänaulat todistavat osaltaan hevosen käytön mahdollisuudesta kaskiviljelyalueella. Naulat ovat tietysti voineet joutua alueelle muutoinkin, esim. metsätöiden yhteydessä, mutta tasokaivausalue 1:stä löytyneet fossiiliset auranjäljet yhdessä melko läheltä löytyneiden hevosenkenkänaulojen kanssa todistanevat hevosvetoisen auran käytöstä alueella.

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ) koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa.

Röykkiöt:

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	halkaisija m	korkeus m	maakivi	muuta
r1	6778357,194	3348087,23	94,083	1,5	0,3		
r2	6778360,558	3348079,374	93,926	1,5	0,4		
r3	6778401,774	3348032,199	94,616	3,5	0,6		
r4	6778348,513	3348101,852	93,901	1,5	0,4		
r5	6778344,837	3348094,674	93,747	1	0,2		
r6	6778346,294	3348084,727	93,884	1	0,2		
r7	6778348,568	3348078,824	93,891	1,5	0,3		
r8	6778350,832	3348094,949	93,973	1,5	0,3		
r9	6778355,37	3348105,17	93,629	1,5	0,3		
r10	6778355,141	3348110,167	93,365	1,5	0,4 x		ympäryskivikkoa
r11	6778363,593	3348100,541	93,794	1,5	0,3		
r12	6778367,498	3348102,723	93,511	1,5	0,3		
r13	6778362,777	3348096,498	93,917	1,5	0,3		
r14	6778361,915	3348093,455	93,913	1,5	0,3		
r15	6778363,281	3348085,507	93,895	1,5	0,3		
r16	6778368,69	3348076,743	93,567	1	0,2		lou-koi
r17	6778363,694	3348076,514	93,721	1,5x2,5	0,2		
r18	6778364,152	3348066,521	93,788	1,5	0,3		
r19	6778368,103	3348067,704	93,698	1,5	0,3		
r20	6778377,087	3348090,145	93,287	1,5	0,3		
r21	6778376,775	3348075,111	93,512	1	0,2		
r22	6778370,743	3348053,806	93,922	1,5	0,3		
r23	6778384,1	3348046,408	94,436	3x4,5	0,6		kaa-luo
r25	6778407,027	3348070,491	93,222	1,5	0,2		
r26	6778406,037	3348048,416	94,407	2	0,6 x		
r27	6778401,564	3348102,283	93,126	3	0,5		
r28	6778409,777	3348119,682	91,734	2,5	0,3		
r29	6778415,91	3348116,96	91,486	3,5	0,5		
r30	6778388,977	3348114,723	92,541	1,5	0,2 x		
r31	6778450,123	3347982,348	95,454	2	0,2		
r32	6778446,538	3347973,171	95,978	1,5	0,3 x		
r33	6778439,681	3347969,853	96,576	2,5	0,7 x		
r34	6778447,996	3347963,225	96,371	2,5	0,6 x		
r35	6778455,898	3347965,59	95,687	2	0,3		
r36	6778447,317	3347956,184	96,451	2	0,2 x		
r37	6778455,586	3347950,556	96,276	2	0,3		
r38	6778459,171	3347959,732	95,527	1,5	0,2		
r39	6778463,489	3347952,921	95,685	1,5	0,3		
r40	6778456,952	3347942,608	96,379	1,5	0,3		
r41	6778460,812	3347945,789	96,228	1,5	0,2		
r42	6778462,893	3347965,911	95,469	1,5	0,4 x		
r43	6778459,84	3347988,801	94,928	2	0,2		
r44	6778472,106	3347983,356	94,577	2	0,3 x		

r45	6778470,611	3347972,273	95,157	2	0,2		
r46	6778473,343	3347956,377	95,196	2	0,2		
r47	6778484,234	3347980,909	94,307	2	0,8 x		
r48	6778469,869	3348010,29	93,472	2	0,5 x		
r49	6778499,442	3347998,629	93,751	3	0,6		
r50	6778512,249	3348003,222	92,419	2,5	0,5		
r51	6778500,983	3348008,713	93,374	3	0,5		
r52	6778509,792	3348013,122	92,518	2,5	0,4		
r53	6778495,079	3348006,439	93,069	1,5	0,5		
r54	6778496,591	3347973,465	93,909	1	0,2		
r55	6778494,813	3347990,406	93,344	1,5	0,4 x		
r56	6778442,358	3347976,985	95,879	1,5	0,2 x		
r57	6778438,948	3347985,84	95,795	1,5	0,3 x		
r58	6778463,269	3347935,888	96,357 3x5		0,5		lou-koi
r59	6778478,981	3347942,617	95,751 2x6				e-p
r60	6778478,67	3347927,583	95,877	3	0,8 x		
r61	6778489,982	3347921,092	95,713	2	0,5 x		
r62	6778488,167	3347917,004	95,773	2,5	0,3		
r63	6778503,064	3347919,69	95,083	1,5	0,2		
r64	6778503,742	3347926,73	94,693	1,5	0,3		

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6778356,992	3348135,285	93,685	1,5		3	0,4 e-p	
h1	6778359,99	3348135,423	93,884					
h2	6778363,529	3348145,598	94,046	1,5		6	0,6 e-p	
h2	6778357,487	3348146,323	93,175					
h3	6778409,548	3348015,534	95,084	1,5		4,5	7 kaa-luo	
h3	6778411,684	3348012,627	95,279					
h4	6778410,731	3348011,582	95,454	1		3	0,3 kaa-luo	
h4	6778408,687	3348012,49	95,209					
h5	6778413,032	3348048,737	94,054	1		4	0,4 lou-koi	
h5	6778415,938	3348050,874	93,92					
h6	6778416,845	3348052,918	93,869	1,5		3,5	0,7 lou-koi	
h6	6778418,706	3348056	93,708					
h7	6778420,842	3348053,102	93,607	2		5,5	0,7 lou-koi	
h7	6778424,748	3348055,282	93,092					
h8	6778408,906	3348138,668	92,19	1		5	0,4 i-l	
h8	6778411,088	3348134,763	91,414					
h9	6778412,995	3348136,854	91,428	1		4	0,4 i-l	2-osainen
h9	6778412,858	3348139,851	91,881					
h10	6778388,83	3348139,75	93,357	1		3	0,4 lou-koi	
h10	6778391,736	3348141,885	92,975					
h11	6778392,011	3348135,89		1,5		3,5	0,7 i-l	kiinni perustuksessa
h12	6778506,703	3348014,983	92,393	1,5		4,5	0,8 i-l	
h13	6778499,131	3347983,596	93,529	1,5		3,5	0,6 lou-koi	
h14	6778440,946	3347985,933	95,438	1		3,5	0,2 e-p	
h14	6778444,897	3347987,116	95,313					

Vallimaiset kohoumat

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
vk2sisäk	6778389,967	3348027,652	95,321	4,8x0,5	
vk2sisäk	6778390,013	3348026,653	95,323		
vk2sisäk	6778391,012	3348026,699	95,323		
vk2sisäk	6778391,965	3348027,744	95,267		
vk2sisäk	6778390,92	3348028,697	95,164		
vk2sisäk	6778388,968	3348027,606	95,189		
vk3	6778470,336	3347978,268	94,718	4x0,2	
vk4	6778472,555	3347995,393	94,119	3x0,2	
vk5	6778449,453	3347953,278	96,247	2,2x0,2	

Kuopat

kuoppa	nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	muuta
kuoppa1		6778417,304	3348042,925	93,832		1,5	0,4
kuoppa2		6778487,892	3347922,999	95,297		2	0,3

Rakennuksen perustus

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
perustus	6778380,699	3348142,38	94,345	3x3	luoteiskulma

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat
r1kalue	6778359.192	3348087.322	93,791	1x2
r1kalue	6778359.147	3348088.321	93,785	
r1kalue	6778357.148	3348088.229	93,79	
r1kalue	6778357.194	3348087.230	93,864	
r2alue	6778361.558	3348079.420	93,686	1x2
r2alue	6778361.466	3348081,418	93,716	
r2alue	6778359,559	3348079,328	93,751	
r2alue	6778359,513	3348080,327	93,774	
tkalue1	6778371,513	3348058,848	93,643	2x2
tkalue1	6778372,604	3348056,896	93,689	
tkalue1	6778370,606	3348056,804	93,655	
r3tkalue	6807198,148	3025211,86	94,589	1,5x3
r3tkalue	6778402,728	3348033,244	94,438	
r3tkalue	6778403,773	3348032,291	94,642	
h3kaivalr	6778412,546	3348015,671	95,385	2,5x0,5
h3kaivalr	6778411,547	3348015,625	95,333	
h3kaivalr	6778409,594	3348014,534	95,137	
h3kaivalr	6778409,64	3348013,535	95,198	
tasok2	6778454,807	3347967,543	95,371	2x2
tasok2	6778454,899	3347965,544	95,558	
tasok2	6778456,897	3347965,636	95,437	
tasok2	6778456,806	3347967,63	95,308	
r37tkalue	6807260,508	3025134,45	96,161	1x2

r37tkalue	6778454,541	3347951,509	96,059	
r37tkalue	6778456,494	3347952,6	95,897	
r37tkalue	6778456,54	3347951,601	96,049	
r60tkalue	6807288,506	3025115,05	95,212	1x3
r60tkalue	6778480,576	3347929,673	95,119	
r60tkalue	6778477,67	3347927,537	95,583	
r60tkalue	6778477,824	3347928,536	95,444	

2.2. Kalvola Kaskenmäki 1 (Kohde nro 16)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9730

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyyppin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: Historiallinen ?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Koordinaatit: p = 6781268, i = 3345033, z = n. 125 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 1,6 km koilliseen

Tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007109:1

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 2, 1:1000, kaivauskartat 5-6, 1:20

Negatiivit: 125752:1-9

Diat: 125753:1-20

Näytteet:

Maanäytteet: MN 32-44

Hiilinäytteet: HN 24-37

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee karttaan merkittyjen metsäteiden risteyksen koillispuolella laajan Kaskenmäen loivassa kaakkois-etelärinteessä. Alueella on 10 kaskiröykkiötä, yksi neliömäinen kuoppa sekä kuusi hautamaista painannetta. Kohde on hyvin säilynyt. Maasto ei ole erityisen tasaista, vaan selvästi kivisempää ja karumpaa kuin edellisessä kohteessa, tyypiltään ehkä puolukkatyyppin kuiva kangas. Röykkiöt ovat vaikeasti havaittavia ja sammalen peitossa. Paikalla kasvaa n. 15-20 metriä korkeaa männikköä ja jonkin verran kuusta. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Todennäköisesti kyseessä on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Esim. Äimäjärven rautakautisille kalmistoille keskiaikaisiin Keikkalan ja Sittalan kyliin on matkaa n. kilometri-puolitoista etelän ja lännen suuntaan. Alue kuuluu Keikkalan kylään, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

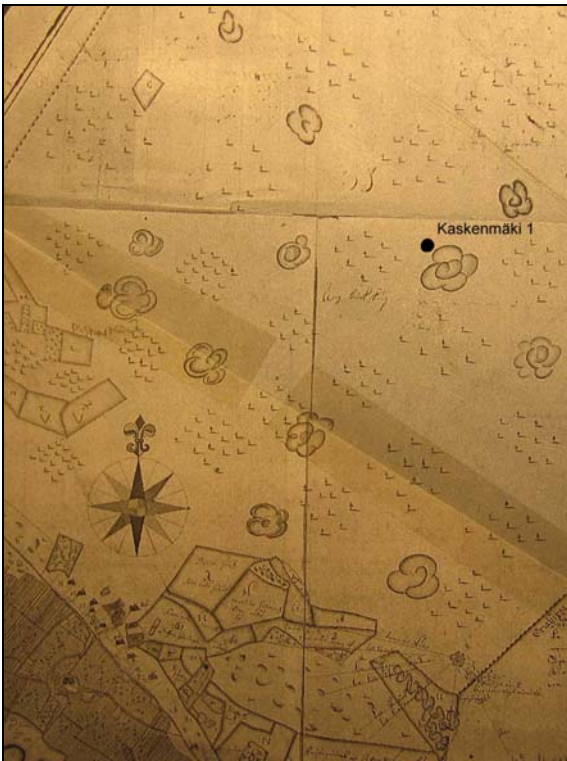

Kuva 28: Kaskenmäki 1:n eteläpuolelta menevä peruskarttaan merkitty kaakko-luode suuntainen kulku-ura. Röykkiöt ja hautamaiset painanteet uran vasemmalla puolella. Luoteesta. 3.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 29: Kaskenmäki 1:n halkaiseva peruskarttaan merkitty lounais-koillinen suuntainen kulku-ura, joka tulee Keikkalan suunnasta. Voisi teoriassa liittyä kaskeamisen aikaiseen kulkemiseenkin. Koillisesta. 4.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on aina ollut metsää. Vuoden 1698 Keikkalan kartasta ilmenee, että alueella kasvoi tuolloin pientä koivumetsää (www.virtuaaliyliopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/kartat). Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) alue on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 203) samoin 1800 – luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000).

Kuva 30: Keikkalan kartta vuodelta 1698. Kaskenmäki 1:n likimääräinen sijainti merkitty karttaan mustalla pisteellä. Kuvan alareunassa kylä ja kirkko.

Kuva 31: Kaskenmäki 1-3 kohteiden likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Kuvan alaosassa Äimäjärvi, Keikkalan kylä ja kirkko.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen laajuus on noin 90 x 150 metriä. Kohteessa on 10 kaskiröykkiötä, yksi neliömäinen kuoppa sekä kuusi hautamaista painannetta. Näistä tutkittiin kaivamalla kaksi röykkiötä (nrot 1 ja 2) ja kaksi hautamaista painannetta(nrot 2 ja 6). Röykkiöiden halkaisijat vaihtelevat n. 1-2,5 metrin välillä, korkeus n. 0,3-0,5 metrin välillä. Kohteeseen kuuluu lisäksi röykkiöistä hieman erillään oleva neliömäinen kuoppa, jonka halkaisija on n. 1 metri sekä kuusi hautamaista painannetta, joista kolme on röykkiöiden yhteydessä ja kolmen painanteen muodostama ryhmä hieman erillään pienen kumpareen päällä röykkiöistä itään.

Tutkimusalueella käytettiin lisäksi metallinpaljastinta, jonka avulla löydettiin yksi kengän korkorauta.

Kaivaukset:

Röykkiö nro 1

Röykkiö nro 1 sijaitsi loivassa etelärinteessä. Se oli täysin sammalien peitossa. Röykkiön halkaisija oli noin 2,5 metriä, korkeus n. 0,5 metriä. Sen itäpuolelle avattiin 1 x 3 metrin kokoinen etelä-pohjoissuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 32: Röykkiö 1 ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007 (digikuva).

0. kerros

Röykkiöstä poistettiin turpeet/sammalet. Alta paljastuneet kivet olivat n. nyrkin-hevososen pään kokoisia. Eteläosan kiveys oli matalampaa ja maansekaista. Kaivausalueen eteläpäässä oli myös havaittavissa podsolimaannokseen kuuluva vaalea turpeen alainen huuhtoutumiskerros. Taso 0.

Kuva 33: Röykkiö 1, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007 (digikuva).

1. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm ja poistettiin kiviä yksi kerros. Röykkiökiveyksen välissä oli runsaasti melko isokokoista hiiltä ja osa kivistä näytti tulella rapautuneilta. Röykkiökiveyksen ensimmäisen kerroksen alta otettiin hiilinäytteet 26 ja 28. Maaperä röykkiön ulkopuolella tasokaivausalueen eteläpäässä oli tummaa likamaata, jonka seassa oli hiiltä, otettiin maanäyte nro 34. Pohjoisosa oli kokonaan röykkiökiveyksen peitossa. Taso 1.

2. kerros

Poistettiin röykkiöstä loput kivet. Kivien välissä runsaasti hiiltä, otettiin hiilinäyte nro 29. Tasoa kaivettiin alaspäin n. 5 cm. Otettiin maanäyte nro 36 samasta kohtaa kuin maanäyte nro 34. Taso 2.

3. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm maaperä alkaa vaalenemaan, pieniä nokimaaläikkiä siellä täällä. Kerroksen pohjalla maaperä puhdas vaalea ja paikoin punertava hietamoreeni, jossa maakiviä. Otettiin maanäyte nro 39 samasta kohtaa kuin maanäytteet nro 34 ja 36 aiemmin. Taso 3 (pohja).

Kuva 34: Röykkiö 1, taso 3. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007 (digikuva).

Röykkiön länsiprofiilista näkyi, että röykkiö oli koottu pelkästään kivistä (ei maata seassa) eikä siinä ollut selkeää maakiveä jonka päälle tai ympärille se olisi koottu. Itäprofiilissa näkyi, että tumma lika/nokimaa ulottui n. 20 cm syvyyteen (kaskimaannos). Sen seassa oli melko paljon hiiltä. 20-35 cm syvyydellä oli punertavaa hietaa.

Tulkinta: Röykkiö nro 1 on pelkästään kivistä kasattu kaskiraunio.

Röykkiö nro 2

Röykkiö nro 2 sijaitsi loivassa etelärinteessä. Se oli täysin sammalien peitossa. Röykkiön halkaisija oli noin 2 metriä, korkeus n. 0,6 metriä. Sen pohjoispuolelle avattiin 1 x 2,5 metrin kokoinen itä-länsisuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 35: Röykkiö nro 2 ennen kaivausta. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007 (digikuva).

0. kerros

Poistettiin sammalet/turpeet. Alta paljastui kekomainen röykkiö, jonka kivet olivat kooltaan nyrkinpään kokoisia. Maaperä kiveyksen ulkopuolella oli tummaa likamaata. Taso 0.

Kuva 36: Röykkiö nro 2, taso 0. Luoteesta. Jouni Taivainen. 31.8.2007 (digikuva).

1. kerros

Poistettiin röykkiön kivet, alta paljastui iso maakivi. Kiveys jatkui myös maakiven ulkopuolelle, josta otettiin kiveyksen alta hiilinäytteet nro 24 ja 25 sekä maanäyte nro 33. Röykkiön ulkopuoliselta kaivausalueelta otettiin tasosta maanäyte nro 32. Maaperä oli punertavaa hietaa, isohkoja maakiviä muutama. Ei hiiltä. Taso1.

2. kerros

Kaivettiin tasoa alaspäin ensin 5 cm ja sitten toiset 5 cm. Maaperä alkaa vaalenemaan, mutta on edelleen melko punertavaa, väri johtuu ehkä maaperän rautapitoisuudesta. Maakiven juuresta otettiin hiilinäyte nro 27 (ollut alkuperäisen röykkiökiveyksen alla). Maanäyte nro 35 otettiin röykkiön ulkopuoliselta kaivausalueelta samasta paikasta kuin maanäyte nro 32. Lisäksi otettiin maanäyte nro 36 röykkiön vierestä. Taso 2 (pohja).

Kuva 37: Röykkiö nro 2, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.9.2007 (digikuva)

Itäprofiilissa näkyi, että tumma likamaa (kaskimaannos) ulottui n. 10/15 cm syvyyteen. 15-30 cm syvyydessä oli punertavaa hietamaata ja tämän alapuolella alkoi vaalea hietamoreeni.

Tulkinta: Röykkiö nro 2 on ison maakiven päälle kasattu kaskiröykkiö.

Hautamainen painanne nro 2

Hautamainen painanne nro 2 sijaitsi röykkiöalueen eteläreunassa loivassa kaakkois-etelärinteessä. Se erottui varsin loivana ja matalana lounais-koillinsuuntaisena painanteena, jonka syvyys oli n. 0,3 m, leveys n. 1 m ja pituus n. 3 m. Kohtisuoraan hautamaista painannetta avattiin kooltaan 0,5 x 2,5 metrin kaakko-luodesuuntainen kaivausalue, jonka tarkoituksena oli saada dokumentoitua alkuperäisen haudan syvyys ja leveys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 38: Hautamainen painanne nro 2 ennen kaivausta (kuvan keskellä). Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007 (digikuva).

0. kerros

Poistettiin kaivausalueelta sammalkerros. Hautapainanteessa näkyi kiveystä sen syvimmissä kohdassa.

1. kerros

Otettiin hautapainanteen kohdalta maanäyte nro 38 ja jatkettiin kaivamista lapioilla, poistettiin hautapainanteessa ollut kiveys, ja nokimaa, joka jatkui 30-40 cm syvyyteen. Kaivamisen edetessä otettiin hiilinäytteet nro 31 ja 32 nokimaan ja kiveyksen seassa olleista hiilistä 35-40 cm syvyydestä. Haudan pohja tuli vastaan n. 65 cm syvyydessä, jossa maaperä vaihtui likamaasta vaaleaksi hietamoreeniksi. Hautarakenteen leveys oli pohjalla n. 60 cm ja pinnassa n. 70 cm, joten se oli melko suorareunainen. Taso 1 (pohja).

Kuva 39: Hauta nro 2:n kaivausta. Luoteesta. Jouni Taivainen 4.9.2007 (digikuva).

Lounaisprofiilissa näkyi, että nokimaa ja kiveys jatkuivat noin 40 cm syvyyteen ja sen leveys yläosastaan oli noin metrin, alaosastaan noin 0,5 metriä.

Kuva 40: Hauta nro 2 lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 4.9.2007 (digikuva).

Kuva 41: Hauta nro 2 koillisprofiili. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007 (digikuva).

Tulkinta: Hautamainen painanne nro 2 on nauriin talvivarastokuoppa. Sen sekundäärinen funktio lienee ollut myös nauriiden paistokuoppa, mihin viittaa sen yläosassa ollut nokimaata sisältänyt kiveys. Toisin sanoen vanhaa maatonutta ja pyöristynyttä talvivarastokuoppaa olisi myöhemmin käytetty jonkun seuraavan sadon paistamiskuoppana nauriiden noston yhteydessä tapahtuneissa paistajaisissa.

Hautamainen painanne nro 6

Hautamainen painanne nro 6 sijaitsi röykkiöalueen eteläreunassa loivassa kaakkois-etelärinteessä. Se erottui varsin loivana maljamaisena painanteena, jonka halkaisija oli n. 2 metriä ja syvyys n. 0,4 metriä. Painanteeseen avattiin 2 x 2 metrin kokoinen tasokaivausalue, jonka tarkoituksena oli saada selville kuopan funktio ja rakenne, kun kaivauksen edistyessä selvisi, että kyseessä olikin hautamainen rakenne, niin kaivausala muutettiin kohtisuoraksi hautahahmoa vastaan, jotta saataisiin dokumentoitua alkuperäisen haudan syvyys ja leveys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 42: Hautamainen painanne nro 6 ennen kaivausta. Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007 (digikuva)

0 krs.

Poistettiin kaivausalueelta sammalkerros. Kuopan pohjalla oli harvaa kiveystä, jonka ympärillä oleva maaperä oli vaaleaa hietaa, kuopan reuna-alueilla oli podsolimaannokseen kuuluva vaalea huuhtoumiskerros. Maaperässä oli hieman hiiltä. Vaikutti siltä, että kuopan keskellä kiveyksen ympärillä oli neliömäinen muusta huuhtoutumiskerroksesta eroava alue, joka vaikutti mahdolliselta reserentiltä kuopalta. Mitään erityisiä rakenteita ei ollut havaittavissa. Taso 0.

1. kerros.

Kaivettiin tasoa alaspäin 5 cm. Kuopassa alkoi erottumaan tumma lounais-koillinsuuntainen pitkulainen hahmo. Nyt alkoi näyttää siltä, että kyseessä on hautamainen painanne, jonka leveys on n. 0,8 m ja joka jatkuu kaivausalueen koillis- ja lounaisreunojen ulkopuolelle. Rakenne koostuu kivistä ja nokimaasta. Otettiin hiilinäyte nro 30 ja maanäyte nro 37 mustasta nokimaasta kuopan keskeltä sekä piirrettiin tasokartta. Taso 1.

Kuva 43: Hautamainen painanne nro 6, taso 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007 (digikuva).

2. kerros

lähdettiin kaivamaan hautahahmoa alaspäin siten, että koillisosa jätettiin tasoon 1. Tavoitteena oli saada esiin rakenteen koillisprofiili sekä ottaa lisää hiili- ja maanäytteitä. Hiilinäyte nro 35 otettiin 42 cm syvyydestä pienten kivien alta ja hiilinäyte 36 isojen kivien alta n. 55 cm syvyydestä. Samalta syvyydeltä otettiin koillisprofiilista hiilinäyte nro 37. Maanäyte nro 40 otettiin n. 40-50 cm syvyydestä haudan pohjalta ja maanäyte nro 44 koillisprofiilista n. 30 cm syvyydestä. Taso 2 (pohja).

Kuva 44: Hauta nro 2 koillisprofiili. Lounaasta. Jouni Taivainen 6.9.2007 (digikuva).

Koillisprofiilista näkyy, että kuopan syvyys on ollut n. 0,7 metriä ja leveys n. 0,8 metriä. Kivinen nokimaa ulottuu n. 40 cm syvyyteen, 40-70 cm on punaista hietamaata, seassa hiiltä.

Tulkinta: Hautamainen painanne nro 6 on nauriin talvivarastokuoppa. Sen sekundäärinen funktio lienee ollut myös nauriiden paistokuoppa, mihin viittaa sen yläosassa ollut nokimaata sisältänyt kiveys. Toisin sanoen vanhaa maatonutta ja pyöristynyttä talvivarastokuoppaa olisi myöhemmin käytetty jonkun seuraavan sadon paistamiskuoppana nauriiden noston yhteydessä tapahtuneissa paistajaisissa.

Metallinpaljastinlöydöt

Metallinpaljastintutkimukset keskittyivät maakaasuputkilinjan tuntumaan, paikoitellen sitä käytettiin linjasta hieman kauempanakin. Tavoitteena oli tutkia ensisijaisesti kaivuutyössä tuhoutumaan tuleva alue. Metallinpaljastinlöydöt olivat vähäisiä. Resentteinä löytöinä tuli yksi kaljapullon korkki ja tupakka-askin sisäosan alumiinipaperi. Hieman vanhempaan aikaan kuuluvana löytönä tuli röykkiön nro 1 vierestä kengän metallinen korkorauta, joka otettiin talteen.

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa.

Röykkiöt

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	halkaisija	korkeus	maakivi	muuta
r1	6781245,853	3344992,43	124,468	2,5	0,5		
r2	6781249,208	3345006,614	125,65	2	0,6		
r3	6781255,158	3345007,886	125,477	2	0,4		
r4	6781256,661	3344996,941	124,972	2,5	0,4		
r5	6781253,7	3345017,836	125,909	1,5	0,2		
r6	6781268,826	3345015,522	125,795	1,5	0,2		
r7	6781271,1	3345009,616	125,871	1,5	0,3		
r8	6781269,468	3345001,533	125,677	2	0,3		
r9	6781249,126	3344986,582	124,117	2,5	0,4		
r10	6810374,642	3022424,83	125,377	2,5	0,6	x	
r11	6781256,056	3345031,968	125,718	1,5	0,3		

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781303,57	3345022,124	128,055					
h1	6781301,755	3345018,035	127,734					
h2	6781232,542	3344998,838	123,71					
h2	6781234,495	3344999,929	123,817					
h3	6781252,709	3345104,905	125,779					
h3	6781254,799	3345102,99	125,935					
h4	6810315,323	3022553,28	125,84					
h4	6781255,569	3345108,04	125,952					
h5	6781254,661	3345105,996	125,976					
h5	6781258,75	3345104,181	125,999					
h6	6781235,769	3344993,979	123,667					

Kuopat

kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa
kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa	kuoppa
kuoppa1	6781288,847	3345037,47	127,036	1,2x1,2		0,8

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
r1kaivalue	6781243,9	3344991,348	123,931	1x3	
r1kaivalue	6781247,851	3344992,531	123,986		
r1kaivalue	6781247,806	3344993,53	123,957		
r2kaivalue	6781251,252	3345005,705	125,034	1x2,5	
r2kaivalue	6781249,254	3345005,613	125,051		
r2kaivalue	6781249,162	3345007,611	125,281		
r2kaivalue	6781250,161	3345007,657	125,206		
h6kaivalue	6781233,77	3344993,888	123,722	2x2	
h6kaivalue	6781235,861	3344991,981	123,771		
h6kaivalue	6781236,768	3344994,025	123,772		
h6kaivalue	6781234,724	3344994,933	123,939		
h6kaivalue	6781234,77	3344993,934	123,526		
h2kaivalue	6781232,496	3344999,837	123,72	0,5x2,5	
h2kaivalue	6781231,497	3344999,791	123,692		
h2kaivalue	6781233,587	3344997,885	123,801		
h2kaivalue	6781234,586	3344997,931	123,826		

2.3. Kalvola Kaskenmäki 2 (kohde nro 17)

muinaisjäännöskohderekisterinumero: 1000 00 9731

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyyppin tarkenne: nauriskuopat

Ajoitus: Historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Koordinaatit: p = 6781270, 3344725, z = 122,5-125 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvon kirkosta 1,6 km koilliseen

Tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007110:1-2

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 3, 1:1000, kaivauskartta 7, 1:20

Negatiivit: 125754:1-12

Diat: 125755:1-9

Näytteet

Maanäytteet: MN 42, 43, 46

Hiilinäytteet: HN 34, 38,39

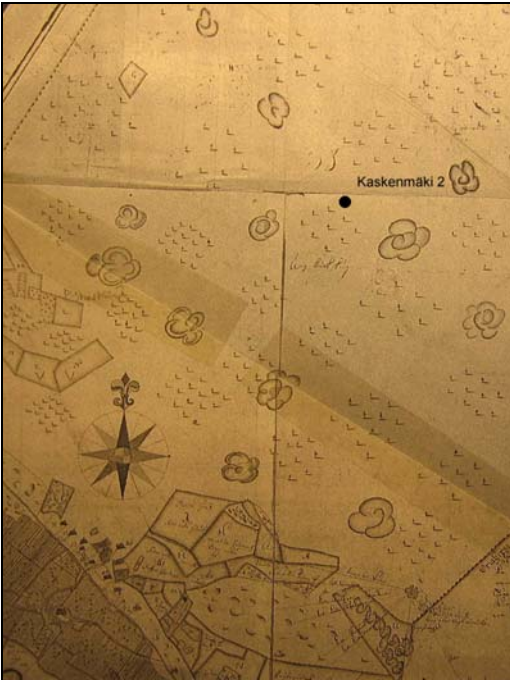
Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee avonaisen ja laikutetun hakkuuaukean koillisreunassa metsän puolella laajan Kaskenmäen etelään viettävällä loivan rinteen matalalla hiekkaisella harjanteella. Alueella on neljä hautamaista painannetta, jotka lienevät nauriiden talvivarastokuoppia. Röykkiöitä alueella ei havaittu. Alue lienee osittain tuhoutunut metsänkorjuun ja metsänuudistamisen yhteydessä tehdyssä laikutuksessa/aurauksessa. Ympäristön pääpuulaji on kuusi, joukossa myös isoja mäntyjä. Säilyneiltä osiltaan metsätyyppi on mustikkatyyppin tuore kangas. Kohteeseen kuuluu neljä hautamaista painannetta. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Todennäköisesti Kaskenmäki 2 on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Esim. Äimäjärven rautakautisille kalmistoille ja keskiaikaisiin Keikkalan ja Sittalan kyliin on matkaa n. kilometri-puolitoista etelän ja lounaan suuntaan. Alue kuuluu Keikkalan kylään, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 45: Kaskenmäki 2 hakkuuaukealta nähtynä. Kaivausalue kuvan keskellä olevan männyn oikealla puolella. Etelästä. Jouni Taivainen 5.9.2007 (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on aina ollut metsää. Vuoden 1698 Keikkalan kartasta ilmenee, että alueella kasvoi tuolloin pientä koivumetsää (www.virtuaaliyliopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/kartat). Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) alue on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 105) samoin 1800 – luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000).

Kuva 46: Keikkalan kartta vuodelta 1698. Kaskenmäki 2:n likimääräinen sijainti merkitty karttaan mustalla pisteellä. Kuvan alareunassa kylä ja kirkko.

Kuva 47: Kaskenmäki 1-3 kohteiden likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Kuvan alaosassa Äimäjärvi, Keikkalan kylä ja kirkko.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen koko on n. 25 x 80 metriä. Kohteeseen kuuluu neljä hautamaista painannetta, jotka muodostavat kaksi kahden painanteen ryhmää n. 50 metrin etäisyydellä toisistaan. Pohjoisemmassa ryhmässä on kaksi hautaa kapean ja matalan harjanteen päällä, toinen sen etelälapeella (painanne nro 1) ja toinen sen pohjoislapeella (painanne nro 2). Molemmat painanteet sijaitsevat aivan maakaasuputkilinjan keskialueella. Näistä tutkittiin kaivamalla hautamainen painanne (nro 2). Toinen kahden painanteen ryhmä on edellisistä n. 50 metriä etelään, hakkuuaukean itäreunassa olevalla pienellä kumpareella. Alueella ei ole kaskiröykkiöitä. Tutkimusalueella käytettiin lisäksi metallinpaljastinta, jonka avulla löydettiin hevosenkenkänaula ja metallinen neliskantainen ”rengas”, jonka funktio on tuntematon, mutta voinee kuulua esim. johonkin hevostvetoiseen laitteeseen (siderengas?).

Kaivaukset:

Hautamainen painanne nro 2

Painanne oli leveydeltään n. 1,2 metriä, pituudeltaan n. 4,5 metriä ja syvyydeltään n. 0,5 metriä, suunnaltaan lounais-koillinen. Painanteeseen avattiin 2,5 x 5,5 metrinen kaivausalue, jonka keskelle jätettiin profiilipalkki. Tasokaivauksen tavoitteena oli selvittää alkuperäisen hautahahmon laajuus ja mahdolliset rakenteet, profiilipalkin tarkoituksena oli saada dokumentoitua alkuperäisen haudan syvyys ja leveys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 48: Hauta 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007 (digikuva).

0. krs

Kaivausalueelta poistettiin sammalkerros. Sen alta paljastui podsolimaannokseen kuuluva vaalea huuhtoumiskerros (. 1-2 cm paksu), joka sisälsi hiiltä. Erityisesti hiiltä oli haudan pohjaosassa. Taso 0.

1. krs

Kaivettiin alaspäin n. 5 cm. Hautahahmon pohjalla maaperä oli nokimaata. Kaivausalueen reunoilla hautahahmon ulkopuolella maaperä oli pääasiassa vaaleanruskeaa hietaa, jossa oli paikoitellen myös nokimaata ja tummaa sekä vaaleaa likamaata. Maaperä oli vähäkivistä (muutama halk. n. 30-40 cm kivi ja joitakin nyrkin kokoisia pikkukiviä). Mitään rakenteita ei ollut havaittavissa. Piirrettiin tasokartta. Hautahahmon pohjalta otettiin hiilinäyte nro 34 ja maanäyte nro 42. Taso 1.

Kuva 49: Hauta 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007 (digikuva).

2. krs

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5-10 cm. Hautahahmon pohjalta paljastui n. 3-4 cm paksu hiilikerros. Maaperä hautahahmon ulkopuolella vaaleanruskeaa hietaa, vähäkivistä. Haudan luoteissivulla melko runsaasti pieniä kiviä, jotka eivät näkyneet edellisessä tasossa. Lienevät haudasta kaivuuvaiheessa nousseita, eivät muodosta mitään rakennetta. Haudan pohjalta olleesta hiilikerroksesta otettiin hiilinäyte nro 38 ja maanäyte nro 43. Haudassa ei ollut havaittavissa mitään rakenteita. Taso 2 (n. 20 cm syvyys).

Tämän jälkeen kaivausalueella kaivettiin vain profiilipalkin koillispuolella. Työ tehtiin lapiolla. Kaivettaessa otettiin vielä hiilinäyte nro 39 ja maanäyte nro 46, molemmat noin 30 cm syvyydeltä hautahahmon pohjalta. Palkin lounaisprofiilista oli nähtävissä, että alkuperäisen haudan syvyys oli ollut n. 0,9 metriä (0,4 metriä 0,5 metriä syvän hautapainanteen pohjasta alaspäin). Pohjalla vastaan tulee iso kivi tai kallio. Kuopan pohjalla on ohut nokimaanauha ja toinen n. 20 cm pohjan yläpuolella, kolmas paksu hiili/nokimaakerros on maanpinnasta 0-15 cm alaspäin. Kuopan leveys on pohjalla ollut n. 35 cm, yläosassa n. 1,5 metriä.

Kuva 50: Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007 (digikuva).

Kuva 51: Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Haudan pohjalla oleva kallio tai iso siirtolohkare on aikanaan pysäyttänyt haudan kaivamisen. Kuvassa näkyvät myös eri syvyyksillä olevat hiilinauhat. Jouni Taivainen 10.9.2007 (digikuva).

Tulkinta: Kyseessä on nauriiden talvivarastokuoppa. Kuopan pohjalla eri syvyyksillä olevat nokimaa/hiilinauhat voivat merkitä haudan eri ikäisiä täyttymisvaiheita. Hiilet eri kerroksissa voivat merkitä eri aikaisia kaskeamisia tai metsäpaloja.

Metallinpaljastinlöydöt

Kohteessa oli sen pienialaisuuden vuoksi helppo tehdä kattava metallinpaljastintutkimus. Alueelta löytyi sekä nuorempaa että vanhempaa aineistoa. Mahdollisesti kaskeamisvaiheeseen liittyvinä esineinä hevosenkengännaula ja taottu metallinen ”rengas”, joka voisi olla tarkoitukseltaan jonkinlainen siderengas ja siten liittyä esim. johonkin hevოსvetoiseen laitteeseen. Molemmat löydöt tulivat aivan kaivausalueen vierestä. Resenteinä löytöinä tuli mm. alkoholipitoisen virvoitusjuoman korkki, pikkusikarilaatikko ja litistynyt luoti. Mahdollisesti metsästäjien jäljiltä.

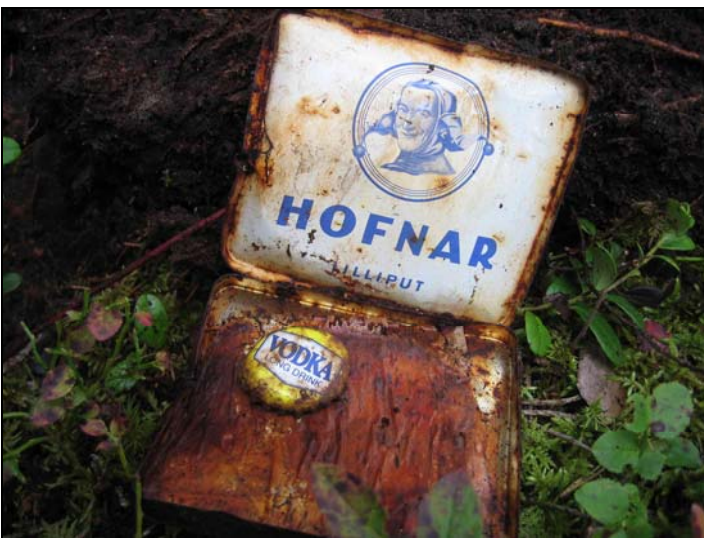
Kuva 52: Tiina Jäkärä metallinpaljastinta käyttämässä. Taustalla hauta nro 2:n kaivausalue. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007 (digikuva).

Kuva 53: Kaivausalueen läheltä löytynyt taottu metallirengas. Jouni Taivainen 6.9.2007 (digikuva).

Kuva 54: Hevosenkänäulan löytöpaikka kuvan keskivaiheilla olevan karttalaukun kohdalla. Oikealla hauta nro 2: n kaivausalue. Kaakosta. Jouni Taivainen 6.9.2007 (digikuva).

Kuva 55: Esimerkkejä resenteistä löydöistä, joita ei otettu talteen. 6.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781271,314	3344721,241	124,828	1,3	4,3	0,5	lou-koi	
h1	6781267,409	3344719,06	124,342					
h2	6781273,45	3344718,335	125,027	1,2	4,5	0,5	lou-koi	
h2	6781276,265	3344722,47	124,643					
h3	6781221,709	3344732,98	123,492	1,5	3,5	0,7	kaa-luo	
h3	6781218,62	3344734,845	123,73					
h4	6781214,531	3344736,66	123,703	1,5	4,5	0,3	e-p	
h4	6781210,534	3344736,477	123,563					

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
h2kaivalue	6781275,219	3344723,423	124,782	2,5x5,5	
h2kaivalue	6781277,264	3344722,51	124,758		
h2kaivalue	6781274,45	3344718	125,034		
h2kaivalue	6810370,75	3022168,16	124,892		

2.4. Kalvola Kaskenmäki 3 (kohde nro 18)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9732

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyyppin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Koordinaatit: p= 6781389, i = 3344137, z = 125-130 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 1,6 km pohjoiseen

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007111:1-4

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 4, 1:1500, kaivauskartat 8-10, 1:20

Negatiivit: 125756:1-41

Diat: 125757:1-42

Näytteet:

Maanäytteet: MN 45, 47-72

Hiilinäytteet: HN 40-59

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee laajan Kaskenmäen etelärinteellä. tutkitulla alueella on sekä laikutettua hakkuaukeaa että eri vaiheissaan kasvavaa metsää, joista osa on mänty- ja osa kuusimetsää. Alueella on 98 kaskiröykkiötä ja 18 hautamaista painannetta. Kohteen itä- ja länsiosat (itä- ja länsipalstat, ks. kohdekartta nro 4) ovat täysin säilyneitä, muualla puunkorjuu ja aurausmenetelmällä ja laikuttamalla tehty metsänuudistus on osittain tuhonnut röykkiöitä ja niiden välistä aluetta. Säilyneiltä osiltaan metsätyyppi on enimmäkseen mustikka-käenkaali tyyppin kuusimetsää. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Todennäköisesti kyseessä on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Äimäjärven rautakautisille kalmistoille ja keskiaikaisiin Keikkalan ja Sittalan kyliin on matkaa n. kilometri-puolitoista etelän ja lounaan suuntaan. Alue kuuluu Keikkalan kylään, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 56: Tutkimusalueen itäosaa, jossa vallitsevana puustona n. 10 m korkea harvennettu mäntymetsä. Röykkiöt hyvin säilyneitä. Taustalla. Röykkiö nro 1:n ja 2:n kaivausalueet. Koillisesta. 12.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 57: Tutkimusalueen keskiosaa palstalla 6:43 (ks. kohdekartta 4). Alue aurattu, Palstalla yksi röykkiö ja kuusi hautamaista painannetta pohjoisosan metsäisellä kumpareella. Lounaasta. 12.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

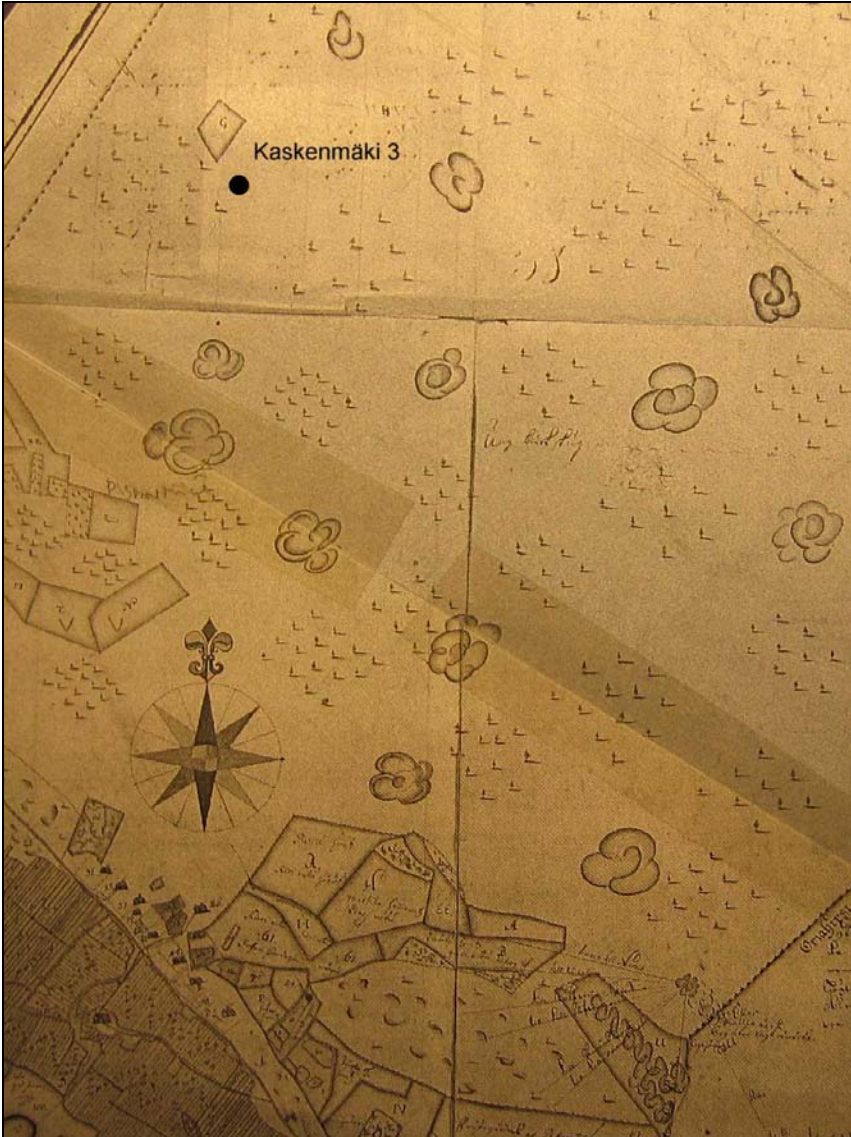

Kuva 58: Rikkiaurattu röykkiö nro 43 alueen eteläosassa. Luoteesta. 13.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 59: Alueen säilynyttä länsi-luoteisosaa, etualalla röykkiö nro 97. Koillisesta. 14.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Alueen vanhimmasta, vuoden 1698 Keikkalan kartasta ilmenee, että alueella kasvoi tuolloin pientä koivumetsää. Lisäksi alueella on em. kartan mukaan ollut pieni erillinen niitty, joka näyttäisi olevan aivan Kaskenmäki 3:n kohteen tienoilla. Kartan epätarkkuudesta johtuen ei kuitenkaan ole täysin varmaa, että ko. niitty olisi juuri Kaskenmäki 3:n alueella, mutta se on mahdollista. (www.virtuaaliyliopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/kartat). Myöhemmissä kartoissa niittyä ei enää näy. Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) alue on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 105) samoin 1800 –luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000).

Kuva 60: Keikkalan kartta vuodelta 1698. Kaskenmäki 3:n likimääräinen sijainti merkitty karttaan mustalla pisteellä, jonka yläpuolella pieni yksittäinen niitty . Kuvan vasemmassa alareunassa kylä ja kirkko.

Kuva 61: Kaskenmäki 1-3 kohteiden likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Kuvan alaosassa Äimäjärvi, Keikkalan kylä ja kirkko.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen koko on 225 x 550 metriä. Kohteessa on 98 kaskiröykkiötä ja 18 hautamaista painannetta, niistä tutkittiin kaivamalla kuusi röykkiötä (röykkiöt nro 1, 2, 35, 36, 49 ja 51) sekä yksi hautamainen painanne (nro 4). Tutkimuksissa käytettiin myös metallinpaljastinta, jonka avulla löydettiin yksi kokonainen ja yksi puolikas hevosenkenkä, hevosenkenkänaula ja hokki sekä resenttiä aineistoa, kuten pokasahan teräkatkelmia, rautalankaa yms.

Röykkiöt muodostavat kaksi erillistä ryhmää, joiden välinen röykkiötön alue on n. 150 metriä. Hautamaisista painanteista kuusi on röykkiöistä erillään alueen koillisosassa hakkuualueen reunassa metsän puolella kohoavassa mäntyjä kasvavassa mäen kumpareessa, toinen röykkiöistä erillään oleva kuuden haudan ryhmä on alueen länsipäässä, josta on matkaa lähimmille röykkiöille n. 300 metriä itään.

Kaivaukset:

Röykkiö nro 1

Alueen itäosassa sijaitsevan sammalpeitteisen röykkiö nro 1:n halkaisija oli n. 4,5 metriä ja korkeus n. 0,8 metriä. Se oli kasattu ison maakiven päälle ja ympärille. Röykkiön eteläpuolelle avattiin itä-länsi suuntainen 1,5 x 4 metrin laajuinen tasokaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 62: Röykkiö 1, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007 (digikuva)

kurs. 0

Poistettiin kaivausalueelta sammal/turve. Röykkiön kivet n. nyrkin-hevosen pään kokoisia. Kivien seassa tummaa multaa ja hiilenmuruja. Taso 0.

kurs. 1

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 10 cm ja poistettiin röykkiöstä useita kerroksia kiviä aina ympäröivän maan tasoon asti. Toisen kivikerroksen alta otettiin röykkiöstä hiilinäytteet nro 41 ja 42 sekä maanäyte nro 48. Tasosta röykkiökehän ulkopuolelta otettiin maanäyte nro 45. Maaperä oli melko kivistä ja punertavan hietamaan seassa oli nokimaaläikkiä. Taso 1 (n. 15 cm syvyys).

kurs. 2

Kaivettiin tasoa n. 5 cm alaspäin. Vaalea hietamaa, jossa nokimaaläiskiä, muutamia isoja maakiviä. Otettiin maanäyte nro 51 samasta kohtaa kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 45. Röykkiöstä poistettiin kiviä ja otettiin maanäyte nro 52 kivien alta röykkiön pohjasta, sekä hiilinäyte nro 43 röykkiön keskeltä maakiven eteläjuuresta alkuperäisestä maan pinnasta, jossa oleva hiilinen nokimaa lienee kaskimaannosta, jonka päälle ko. röykkiö on aikanaan tehty. Tasosta röykkiökehän ulkopuolella olevasta nokimaaläiskästä otettiin maanäyte nro 55. Taso 2 (pohja, n. 20 cm syv.)

Röykkiön pohjoisprofiilista näkee, että maakiven päälle ja ympärille kasatun kiveyksen vahvuus on n. 70 cm. Kiveyksen alla on tumma nokimaa eli kaskimaannos. Kaskimaannoksen paksuus on länsiprofiilissa n. 15 cm. Röykkiökiveyksen alla maakiven juuressa se erottuu muutaman sentin vahvuisena mustana nauhana.

Kuva 63: Röykkiö nro 1, taso 2, pohjoisprofiili. Lounaasta.12.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva)

Tulkinta: Röykkiö nro 1 on maakiven päälle ja ympärille kasattu kaskiröykkiö.

Röykkiö nro 2

Alueen itäosassa olevan röykkiö nro 2 halkaisija oli noin 3,5 ja korkeus n. 0,5 metriä. Se oli rakenteeltaan maansekainen ja laakea. Röykkiön koillispuolelle avattiin 1,5 x 4 metrinen kaakko-luodesuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiöprofiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 64: Röykkiö 2 ennen kaivausta. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007 (digikuva).

krs. 0

Poistettiin turve/sammalkerros kaivausalueelta. Paljastunut röykkiökiveys oli kooltaan pääasiassa melko pientä, nyrkinkokoista kiveä, joukossa muutama hevosenpään kokoinen isompi kivi. Kivien välissä oli mustaa hietamultaa. Tasossa röykkiökehän ulkopuolella olevassa hietamullassa oli paikoin vahvasti hiiltä ja nokimaata. Taso 0.

kurs. 1

Röykkiöstä poistettiin kiviä yksi kerros ja kaivettiin välissä oleva maa pois sekä kaivettiin tasoa röykkiökehän ulkopuolella n. 10 cm alaspäin. Tasossa oleva maaperä oli punaruskeaa hietaa ja mustaa nokimaata, jonka seassa oli hiiltä. Röykkiöstä otettiin kivikerroksen alta hiilinäytteet 40 ja 44. Tasosta röykkiökehän ulkopuolelta otettiin hietamaasta maanäyte nro 47. Taso 1.

Kuva 65: Röykkiö nro 2 taso 1. Pohjoisesta. 11.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva)

kurs. 2

Röykkiöstä poistettiin kiviä yksi kerros ja kaivettiin välissä oleva maa pois sekä kaivettiin tasoa röykkiökehän ulkopuolella n. 5 cm alaspäin. Röykkiökiveyksen alta otettiin hiilinäyte nro 45 ja tasosta röykkiökiveyksen ulkopuolelta maanäyte nro 49 samasta kohtaa kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 47 sekä röykkiökehän ulkopuolella olevasta nokimaasta maanäyte nro 50. Taso 2 (n. 15-20 cm syv).

kurs. 3

Poistettiin röykkiöstä loput kivet ja kaivettiin tasoa alaspäin ensin 5 cm ja sitten vielä 5 cm alaspäin. Pohjamaa oli vaaleaa hietamoreenia, jossa oli jo melko paljon kiviä. Röykkiön keskeltä kiveyksen alta otettiin hiilinäyte nro 46. Tasosta röykkiökiveyksen ulkopuolelta otettiin maanäytteet nro 53 ja 54. Taso 3 (pohja, n. 25 cm syv.)

Kaivausalueen luoteisprofiilista oli nähtävissä eli nokimaan eli kaskimaannoksen vahvuus oli n. 15-20 cm.

Tulkinta: Röykkiö nro 2 on maansekainen kaskiröykkiö.

Röykkiö nro 35

Alueen läntisen röykkiöryhmän kaakkoisosassa oleva röykkiö sijaitti hakkuualueella loivassa etelärinteessä. Hakkuujätteen ja humuksen alla olevan röykkiön halkaisija oli n. 3 ja korkeus n. 0,6 metriä. Röykkiön eteläpuolelle avattiin 1,5 x 4 metrin itä-länsisuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 66: Risukasan alta paljastettu rökkiö nro 35 ennen kaivausta. Etelästä. 12.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kurs. 0

Poistettiin turpeet/sammalet kaivausalueelta. Rökkiökiveys oli maansekainen, kooltaan kivet olivat nyrkin-hevosenkokoisia. Rökkiökehän ulkopuolinen tasokaivausalue oli humuksen sekaista multaa, ei hiiltä.

kurs. 1

Poistettiin rökkiöstä yksi kerros kiviä ja kaivettiin kivien välissä olevaa maata pois. Otettiin kivikerroksen alta hiilinäyte nro 47. Rökkiökehän ulkopuolella kaivettiin maata n. 5 cm alaspäin. Maaperä oli hietamultaa, jossa oli vähän hiilenmuruja. Otettiin maanäyte nro 56. Taso 1 (n. 15 cm syv.)

kurs. 2

Poistettiin rökkiöstä loput kivet sekä kaivettiin seassa ollut maa pois. Otettiin rökkiökiveyksen alta hiilinäytteet nro 49 (15 cm syv.), 50 (20 cm syv.), 52 (30 cm syv.) ja 53 (60 cm syv.) Rökkiökehän ulkopuolella kaivettiin nokimaata ja likamaata sisältävää maata yhteensä 15 cm alaspäin puhtaaseen pohjamaahan asti, joka oli vaaleaa hietasoraa. Otettiin maanäytteet nro 58 ja 60. Taso 2.

Kuva 67: Röykkiö 35, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007 (digikuva)

Pohjoisprofiilista näkyi, että maasekaisen kivikerroksen paksuus oli n. 70 cm. Sen alla oli musta nokimaa eli kaskimaannos, josta otettiin maanäyte nro 67. Kaivausalueen länsiprofiilista näkyi, että mustan nokimaa/likamaakerroksen eli kaskimaannoksen vahvuus oli n. 15-20 cm, tämän alapuolella oli vaalea hietamoreeni.

Kuva 68: Röykkiö nro 35 kaivausalueen länsiprofiilin kaskimaannosta. Idästä. 18.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Tulkinta: Röykkiö nro 35 on maasekainen osittain maakiven päälle ja viereen kasattu kaskiröykkiö.

Röykkiö nro 36

Alueen läntisen röykkiöryhmän kaakkoisosassa oleva sammalpeitteinen röykkiö sijaitsee hakkuualueella loivassa etelärinteessä. Röykkiön halkaisija oli n. 2 ja korkeus n. 0,3 metriä, muodoltaan laakea, rakenteeltaan maasekainen. Röykkiön eteläpuolelle avattiin 1,5 x 2,5 metrinen itä-länsisuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena

oli saada rökkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 69: Rökkiö 36, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007 (digikuva).

0. krs

Poistettiin turve/sammal kaivausalueelta. Alta paljastui maansekainen kiveys, kivien koko n. nyrkin-hevosennäppään kokoisia. Maaperä hietamultaa, vähän hiiltä seassa. Taso 0.

1. krs

Poistettiin rökkiöstä kivikerros, otettiin hiilinäyte nro 48 kiveyksen alta. Maansekainen kiveys jatkuu. Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Maaperä rökkiökehän ulkopuolella lika/nokimaata. Taso 1 (n. 10 cm syv.).

2. krs

Poistettiin rökkiöstä loput kivet, rökkiön keskeltä otettiin kivien alta hiilinäyte nro 51 (40 cm syv.). Kaivettiin rökkiökehän ulkopuolista tasoa n. 10 cm alaspäin, maaperä oli tummaa noki/likamaata. Otettiin maanäytteet 59 ja 61 (10-15 cm syv.) Pohjamaana vaalea hietamoreeni. Taso 2 (n. 20 cm).

Kuva 70: Rökkiö nro 36, taso 2, pohjoisprofiili. Kaakosta. 14.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 71: Röykkiö nro 36. Pohjoisprofiilista maanäytettä ottamassa Heidi Martiskainen. 18.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Pohjoisprofiilissa näkyi, että maansekaisen röykkiökiveyksen vahvuus oli n. 60 cm. Länsiprofiilissa noki/likamaan eli kaskimaannoksen vahvuus oli n. 20 cm, sen alapuolella oli vaalea hietamoreeni.

Tulkinta: Röykkiö nro 36 on maasekainen kaskiröykkiö.

Röykkiö nro 49

Alueen läntisen röykkiöryhmän lounaisosassa oleva sammalpeitteinen röykkiö sijaitsee hakkuualueella loivassa etelärinteessä. Röykkiön halkaisija oli n. 2,5 ja korkeus n. 0,4 metriä, muodoltaan laakea, rakenteeltaan maansekainen. Röykkiön keskelle avattiin 1 x 3 metrin itä-länsisuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 72: Röykkiö 49, ennen kaivausta. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 14.9.2007.

kr. 0

Poistettiin kaivausalueelta turve/sammalkerros. Röykkiön kivet kooltaan nyrkin-pään kokoisia. Kiveyksen seassa oleva maaperä oli tummaa hietamultaa, seassa hieman hiiltä.

kurs. 1

Poistettiin yksi kerros kiviä, joiden alla oli maatonuturvetta ja hiiltä. Otettiin hiilinäyte nro 54 maanäyte nro 63 kivikerroksen alta. Itäpäässä paljastui kivikerroksen alta iso maakivi, länsipäässä tiivis kiveys jatkui. Taso 1.

Kuva 73: Rökkiö nro 49, kurs. 1. Kaivamassa Miia Listenmaa ja Sanna Salonen. Etelästä. 17.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kurs. 2

Poistettiin kiviä länsipäästä ja kaivettiin kiveyksen seassa ollutta maata pois. Maaperä rökkiökiveyksen seassa oli tummaa hietamultaa, hiiltä hieman seassa. Otettiin kivien alta hiilinäytteet nro 57 ja 58 (maakiven päältä) sekä maanäyte nro 65. Taso 2.

kurs. 3

Poistettiin kiviä länsipäästä ja kaivettiin kiveyksen seassa ollutta maata pois. Maaperä aluksi kuten ed. kerroksessa, mutta pohjalla länsipäässä alkaa pilkottamaan vaalea hietasora ja itäpäässä kivisempi vaalea hietasora. Otettiin maanäyte nro 69 maakiven juuresta. Taso 3.

kurs. 4.

Kaivettiin loput kivet pois puhtaaseen vaaleaan hietasoraan asti. Taso 4.

Kuva 74: Rökkiö nro 49, taso 4, pohjoisprofiili. Lounaasta. 19.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Pohjoisprofiilista oli nähtävissä, että maansekaisen rökkiökiveyksen paksuus oli n. 0,4 metriä, jonka seassa olleen nokimaan vahvuus oli n. 25-30 cm. Tästä nokimaasta otettiin maanäyte nro 70. Itäprofiilissa kaskimaannoksen paksuus oli n. 15 cm. Eteläprofiilissa näkyi maakivi, jonka päälle ja ympärille rökkiö oli kasattu.

Tulkinta: Rökkiö nro 49 on maakiven päälle tehty maansekainen kaskirökkiö. Maatunut turvekerros ensimmäisen rökkiökiveyksen alapuolella viittaa siihen, että rökkiökiveystä on kasvatettu (ladottu kiviä sammaloituneen rökkiön päälle). Toisin sanoen, kaskiraunioon on kerätty kiviä erillisten kaskeamisten yhteydessä.

Rökkiö nro 51

Alueen läntisen rökkiöryhmän lounaisosassa oleva osittain sammalpeitteinen rökkiö sijaitsee hakkuualueella loivassa etelärinteessä. Rökkiön halkaisija oli n. 2,5 ja korkeus n. 0,6 metriä, muodoltaan pyöreähkö, pelkästään kivistä koostuva. Rökkiön eteläpuolelle avattiin 1,5 x 3,5 metrinen itä-länsisuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi rökkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada rökkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 75: Rökkiö nro 51 ennen kaivausta. Etelästä. 14.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kurs. 0

Poistettiin kaivausalueelta sammal/turvekerros. Rökkiökiveys melko kookasta, keskimäärin suurempia kuin pää. Rökkiökehän ulkopuolella maaperä tummaa hietamultaa, seassa hiiltä. Taso 0.

kurs. 1

Poistettiin rökkiöstä yksi kerros kiviä ja kaivettiin rökkiökehän ulkopuolista kaivausaluetta n. 5 cm alaspäin. Otettiin hiilinäyte nro 55 rökkiökiveyksestä (n. 30 cm syv.). Rökkiökiveyksen rakenne hajanainen, ilmarakoja. Rökkiökehän ulkopuolella otettiin tasokaivausalueelta maanäyte nro 62. Taso 1.

kurs. 2

Poistettiin rökkiöstä yksi kerros kiviä ja otettiin yhden ison kiven alta hiilinäyte nro 56 (n. 50 cm syv.). Rökkiökehän ulkopuolisella kaivausalueella kaivettiin tasoa alaspäin n. 5cm. Alueen

länsipää oli tummaa hietamultaa, hieman hiiltä seassa. Itäpäässä maaperä oli punaruskeaa hietasoraa. Tasossa oli melko isoja kiviä, joita kuitenkin saattoi miesvoimin siirrellä. Otettiin maanäyte nro 64. Taso 2 (n. 12 cm syv.).

kr. 3

Poistettiin rökkiöstä loput kivet ja kaivettiin rökkiökehän ulkopuolisella kaivausalueella n. 5 cm alaspäin. Maaperä oli punaruskeaa hietasoraa, jossa oli melko isoja kiviä. Otettiin maanäyte nro 66. Taso 3 (pohja, n. 17 cm syv.).

Kuva 76: Rökkiö nro 51, taso 3, pohjoisprofiili. Kaakosta. 18.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Pohjoisprofiilissa oli nähtävissä, että rökkiökiveyksen paksuus oli n. 0,6 metriä ja sen alapuolella erottui hyvin noki/likamaakerros eli kaskimaannos, jonka päälle rökkiö oli aikanaan kasattu. Maannoksen paksuus rökkiön alla oli n. 5-10 cm. Muualla profiilissa n. 10-15 cm. Otettiin maanäyte nro 71 rökkiökiveyksen alaisesta kaskimaannoksesta.

Tulkinta: Rökkiö nro 51 on kivistä ladottu kaskiraunio.

Hautamainen painanne nro 4

Hautamainen nro 4 sijaitsee läntisen rökkiöryhmän keskellä sen eteläosassa, loivassa etelärinteessä. Melko lähellä on myös kaksi muuta hautamaista painannetta (nrot 2 ja 3). Lähes etelä-pohjois –suuntaisen painanteen leveys on n. 1 metri, pituus n. 4 metriä ja syvyys n. 0,6 metriä. Painanteen kohdalle avattiin 2,5 x 5,5 metrin kokoinen etelä-pohjoissuuntainen kaivausalue, johon jätettiin keskelle profiilipalkki. Tasokaivauksen tavoitteena oli selvittää alkuperäisen hautahahmon laajuus ja mahdolliset rakenteet, profiilipalkin tarkoituksena oli saada dokumentoitua alkuperäisen haudan syvyys ja leveys sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 77: Hautamainen painanne nro 4 raivattuna esiin vadelmapusikon alta ennen kaivausta. Etelästä. 18.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 0

Poistettiin kaivausalueelta turve/sammalkerros. Tasossa vaihtelevat mustat nokimaa-alueet ja paikoin sen alta pilkottava punaruskea hietasora. Haudan pohja erottuu muuta tummempana alueena, sisältäen nokimaata ja hiiltä. Tasossa on joitakin kiviä, mutta mitään rakenteita ei ole havaittavissa. Taso 0

Kuva 78: Hautamainen painanne nro 4, taso 0. Etelästä. 19.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 1

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Haudan pohjalla nokimaata ja n. nyrkin kokoisia kiviä jononmaisena muodostumana. Reuna-alueilla nokimaata laikuittain. Taso 1 (n. 10-15 cm syv.)

Kuva 79: Hauta 4, taso 1. Pohjoisesta. 20.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 2

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5-10 cm. Haudan pohjalla tiivis kiveys ja musta nokimaa. Kivet kooltaan n. nyrkin kokoisia. Kiveyksen eteläpäässä on kaksi isompaa kiveä (halkaisijaltaan n. 40 cm). Pohjoispäässä yksi isompi kivi (halkaisijaltaan n. 20 cm). Kiveyksen leveys on noin 0,4-0,5 metriä ja pituus noin 3 metriä. (profiilipalkin alainen alue mukaan luettuna). Nokimaan haudan pohjalla on noin 0,8 metriä, mustinta se on kiveyksen leveydeltä. Muualla tasossa vaihtelee vaalean ruskea hietasora ja tumma likamaa. Taso 2 piirrettiin (n. 15-20 cm syv.)

Kuva 80: Hautamainen painanne nro 4, taso 2. Pohjoisesta. 21.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 81: Hautamainen painanne nro 4, taso 2. Lännestä. 21.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Tämän jälkeen kaivettiin lapiolla haudan eteläosa, jotta saataisiin palkin pohjoisprofiili esiin. Profiilista näkyi, että haudan pohjalla olleen tiiviin kiveyksen paksuus oli n. 30 cm painanteen pohjasta alaspäin, haudan alkuperäinen syvyys oli n. 60 cm haudan pohjasta alaspäin. Alkuperäinen syvyys oli siten ollut n. 1 metrin, leveys n. 0,7 metriä ja pituus n. 3 metriä. Haudan pohjalla leveys oli ollut n. 0,5 metriä. Pohjoisprofiilin keskeltä nokimaakiveyksestä otettiin maanäyte nro 72 ja hiilinäyte nro 59. Pohjoisprofiilista piirrettiin profiilikartta.

Kuva 82: Hautamainen painanne nro 4, pohjoisprofiili. Kaakosta. 21.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Metallinpaljastinlöydöt

Muinaisjäännösalueella tehtiin laaja metallinpaljastintutkimus. Alueen laajuuden ja paikoin runsaan hakkuujätteen vuoksi tutkimus ei kuitenkaan ollut täysin kattava. Tutkimuksissa löydettiin yksi kokonainen ja yksi puolikas hevosenkenkä, hevosenkenkänäula ja hokki, jotka saattavat liittyä alueen kaskiviljelyhistoriaan ja siten todistaisivat hevosen käytöstä kaskitöissä, esim. risukarhin tai kaskiauran vetäjänä. Toisaalta löydöt voivat myös kokonaan tai osittain liittyä esim. talvisiin

metsätöihin. Hevosenkengät tulivat alueen keskisestä pohjoisosasta, hevosenkenkänaula ja hokki röykkiö nro 35:n läheltä sen eteläpuolelta.

Kuva 83: Alueen pohjoisosasta löytynyt hevosenkengän puolikas. 17.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 84: Hevosenkengän puolikkaan löytöpaikka kuvan keskivaiheilla. Etualalla metsäkoneen rikkoma röykkiö nro 61. Lounaasta. 5.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Lisäksi löydettiin resenttiä aineistoa, kuten pokasahan terän kappaleita, rautalankaa ja tehdasnauloja.

Kuva 85: Resenttiä löytöaineistoa. Rautalankaa, sahanterän katkelma ja maustepurkki. 20.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Muut havainnot

19.9.2007 tein lyhyen tarkasteluretken Kaskenmäki 3:n etelä- ja lounaispuoliselle alueelle. Halusin tarkistaa, onko tällä alueelle röykkiöitä ja kävin katsomassa miltä Keikkalan suunnasta tulevat peruskarttaan merkityt kulku-urat maastossa näyttävät, sillä ne olivat Kaskenmäki 3:n hakkuualueella kokonaan hävinneet näkyvistä.

Lähdin kävelemään Kaskenmäki 3:n itäosasta kohti etelää ja yritin löytää karttaan merkittyä kulku-uraa siellä olevan harvennetun metsän seasta, siinä kuitenkin onnistumatta, sillä ura ei enää ole maastossa havaittavissa. Etelää kohti kävellessäni havaitsin koko ajan kaskiraunioita. Noin puoli kilometriä kuljettuani saavuin karttaan merkityn Kujalan talon kohdalle, siitä käännyin länteen harvennetulle moreenipohjaiselle kumpuilevalle metsäalueelle, jossa edelleen kaskiraunioalueita tuli pitkin matkaa vastaan. Lopulta saavuin Pispänmäen pohjoiselle peltoalueelle, jonka kulmauksessa koivikkoisen mäen päällä oli erityisen kauniita ja melko isoja kaskiraunioita. Pellon koilliskulmasta lähtevä karttaan merkitty kulku-ura kohti Kaskenmäki 3:sta oli hyvässä kunnossa. Seurasin sitä pitkin n. 200 metriä, jonka jälkeen se tuli hakkuuaukean reunaan ja hävisi näkyvistä. Palasin uraa takaisin pellon reunaan ja kävelin luoteisemmalle karttaan merkitylle kulku-uralle, joka myös näkyi hyvin pellon kulmauksessa. Lähdin seuraamaan sitä kohti Kaskenmäki 3:sta, mutta reilun sadan metrin päässä sekin katosi tullessaan hakkuuaukealle.

Nämä mainitut kulku-urat ovat aikanaan tulleet Kaskenmäki 3:n isolle kaskialueelle, joka sijaitsee Keikkalan kylästä vain n. kilometrin pohjoiseen. Pidän mahdollisena, että nämä kulku-urat voisivat liittyä Keikkalan kylästä Kaskenmäki 3:n alueelle suuntautuneeseen lähialue nautintaan mm. kaskien, lehdesmetsien, niittyjen ja metsälaidunten muodossa. Tutkimusretken havaintojen mukaan Kaskenmäen rinteillä on ainakin Keikkalan kohdalla varsin runsaasti kaskiröykkiöitä, mikä merkinnee pitkä-aikaista ja laajamittaista kiertokaskien hyödyntämistä alueella.

Kuva 86: Keikkalan suunnasta Pispanmäen pellon kulmasta Kaskenmäki 3:een tuleva peruskarttaan merkitty luoteisempi kulku-ura, joka saattaa ialtään olla vanhakin ja siten liittyä kulkureittinä alueen kaskihistoriaan. Matkaa Kaskenmäki 3:een n. 0,5 km. Mäen takana häämöttävälle hakkuuaukealle tullessaan kulku-uraa ei nykyään enää maastossa voi havaita. Lounaasta. 19.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa.

Röykkiöt

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	maakivi	muuta
r1	6781329.899	3344317.382	124,268	4,5	0,8 x		
r2	6781332.585	3344302.485	124,622	3,5	0,5		
r3	6781369.578	3344150.976	126,518	3	0,5		
r4	6781391.011	3344163.976	127,004	2	0,7 x		
r5	6781407.228	3344159.713	127,007	1,5	0,3		
r6	6781380.890	3344144.486	126,962	2	0,6 x		
r7	6781338.653	3344344.820	124,755	3	0,4 x		
r8	6781364.542	3344348.011	125,68	2,5	0,3		
r9	6781372.399	3344351.375	126,144	3	0,4		
r10	6781370.904	3344340.292	125,941	2,5	0,4		
r11	6781382.620	3344346.838	126,362	3	0,6		
r12	6781401.478	3344328.677	127,296	2,5	0,7 x		
r13	6781388.488	3344328.081	126,567	3	0,8 x		
r14	6781386.856	3344319.99	126,161	2,5	0,4		
r15	6810540.457	3021776.61	127,251	3	0,5		
r16	6781400.305	3344310.599	126,872	2,5	0,5		
r17	6781353.973	3344316.484	125,489	2	0,5		
r18	6781347.207	3344311.167	125,472	3	0,7		
r19	6781329.414	3344284.315	124,422	2	0,5		
r20	6781350.673	3344279.283	125,448	2,5	0,5		
r21	6810493.046	3021731.56	125,621	3	0,5		
r22	6781360.803	3344276.744	125,885	1,5	0,5		
r23	6781361.481	3344283.784	125,752	2	0,4		

r24	6781375.012	3344294.418	126,191	2,5	0,5 x	
r25	6781357.933	3344295.638	125,602	3	0,6	
r26	6781351.846	3344297.361	125,37	2	0,3	
r27	6781348.170	3344290.183	125,599	3	0,5	
r28	6781372.080	3344140.076	126,293	1,5	0,3	
r29	6810509.625	3021590.10	125,772	2,5	0,6	
r30	6781378.534	3344130.359	126,75	1,5	0,3	
r31	6781382.348	3344134.539	126,824	2,5	0,3	
r32	6781354.782	3344124.262	124,942	2	0,3	
r33	6781351.371	3344133.118	125,275	3	1 x	
r34	6781335.913	3344273.599	124,604	2,5	0,4	
r35	6781358.458	3344131.440	125,674	3	0,6	
r36	6781361.914	3344121.585	125,586	2	0,3	
r37	6781347.063	3344117.900	124,593	2	0,6	rikki aurattu
r38	6781305.828	3344099.986	121,603	2	0,3	rikki aurattu
r39	6781309.825	3344100.17	121,749	3	0,4	rikki aurattu
r40	6781313.547	3344106.349	122,054	2,5	0,3	rikki aurattu
r41	6810472.263	3021574.79	122,502	3	0,4	
r42	6781316.096	3344094.449	121,961	3	0,3	rikki aurattu
r43	6781321.321	3344089.68	122,278	4	0,7	rikki aurattu
r44	6781356.836	3344101.325	124,598	3	0,6	rikki aurattu
r45	6781342.122	3344094.6	123,504	3	0,5	rikki aurattu
r46	6781338.043	3344074.428	122,832	3	0,6 x	rikki aurattu
r47	6781345.899	3344077.793	122,887	4	0,7	rikki aurattu
r48	6781358.293	3344091.379	124,459	1,5	0,5 x	
r49	6781360.292	3344091.471	124,609	2,5	0,4	
r50	6781362.474	3344087.565	124,761	2	0,4	
r51	6781364.931	3344077.664	124,337	2,5	0,6	
r52	6781367.827	3344101.830	125,422	3	0,4	rikki aurattu
r53	6781371.274	3344114.004	125,928	3	0,4	
r54	6781469.363	3344267.706	128,343	2	1 x	
r55	6810564.177	3021612.8	127,254	2	0,3	
r56	6781427.396	3344156.633	127,716	1,5	0,4	rikki aurattu
r57	6781421.731	3344127.334	128,287	1,5	0,7 x	
r58	6781423.867	3344124.428	127,825	1	0,3 x	
r59	6810581.497	3021582.85	127,9	2	0,3	rikki aurattu
r60	6781452.498	3344089.693	128,817	2,5	0,6	
r61	6781446.319	3344093.415	128,799	2	0,5	rikki aurattu
r62	6781402.067	3344119.422	127,041	2	0,5	rikki aurattu
r63	6781389.444	3344110.832	126,905	3	0,6	
r64	6781404.075	3344097.485	127,499	4	0,8 x	
r65	6781394.037	3344098.026	126,324	3,5	0,7	rikki aurattu
r66	6781416.744	3344105.076	127,819	2,5	0,5 x	
r67	6781398.492	3344088.217	126,407	3	0,5	rikki aurattu
r68	6781372.741	3344082.028	124,864	2	0,4	rikki aurattu
r69	6781408.668	3344084.67	127,164	2	0,4	
r70	6781454.047	3344077.748	128,973	2,5	0,5	
r71	6781457.824	3344060.899	128,845	1	0,3	
r72	6781470.916	3344037.467	129,615	1,5	0,4	
r73	6781467.331	3344028.290	128,895	1,5	0,6	
r74	6781473.418	3344026.567	129,066	1	0,2	
r75	6781475.554	3344023.661	129,342	2	0,3	
r76	6781471.787	3344018.48	129,199	2,5	0,5	
r77	6781466.204	3344009.213	128,904	3	0,7	
r78	6781458.256	3344007.847	128,49	3	0,7	
r79	6781450.308	3344006.481	127,345	2,5	0,5	

r80	6781449.253	3344029.463	128,178	1	0,4	
r81	6781446.979	3344035.367	127,807	2,5	0,6 x	
r82	6781439.169	3344031.003	127,602	3	0,7	
r83	6781443.395	3344026.191	127,447	1,5	0,4	
r84	6781442,625	3344021,148	126,995	3	0,4	
r85	6781434,53	3344044,8	127,208	1x4		itä-länsi -s. aitamainen
r86	6781432,394	3344047,715	127,603	2	0,6	
r87	6781429,396	3344047,578	127,622	2,5	0,6 x	
r88	6781420,265	3344050,163	126,754	2	0,6	
r90	6781426,261	3344050,438	127,37	1	0,4	
r91	6781426,939	3344057,47	127,263	2	0,4	
r92	6781420,76	3344061,201	126,815	2,5	0,6 x	
r93	6781439,792	3344061,072	128,083	1,5	0,3	
r94	6781452,104	3344054,628	128,651	1	0,2	
r95	6781452,471	3344046,634	128,119	2	0,4	
r96	6781457,421	3344047,862	128,875	1	0,2	
r97	6781458,099	3344054,903	128,806	2	0,5	
r98	6781394,56	3344042,975	125,174	2	0,4	

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781362,223	3344354,914	125,433	1,5		4	0,3 e-p	
h1	6810497,782	3021814,22	125,685					
h2	6781375,216	3344137,216	126,26	2		4	1 kaa-luo	
h2	6781357,724	3344147,428	125,686					
h3	6781367,241	3344092,791	125,089	1,5		3	0,6 lou-koi	
h3	6781364,335	3344090,655	124,674					
h4	6781365,324	3344112,73	125,191	1		4	0,6 e-p	
h4	6781362,327	3344112,592	125,089					
h5	6781463,836	3344235,4	128,911	1		3	0,3 i-l	
h5	6781463,698	3344238,407	129,091					
h6	6781468,786	3344236,638	129,237	1,5		3	0,5 i-l	
h6	6781469,648	3344239,681	129,479					
h7	6781478,733	3344238,095	129,707	1,5		5	0,5 i-l	
h7	6781480,007	3344232,146	129,283					
h8	6781481,822	3344236,234	129,597	2		3	0,6 i-l	
h8	6781481,639	3344240,231	129,871					
h9	6781484,636	3344240,369	129,922	2,5		4	0,8 i-l	
h9	6781485,452	3344244,412	129,678					
h10	6781490,54	3344242,643	129,508	1,5		3	0,5 i-l	Itäpää
h11	6781463,279	3344051,135	129,053	2		4,5	0,8 e-p	
h11	6781468,321	3344050,36	129,366					
h12	6781466,735	3344041,28	129,069	1,5		3,5	0,5 e-p	
h12	6781470,778	3344040,46	129,311					
h13	6781403,419	3343828,092		1		2,5	0,5 lou-koi	
h14	6781402,96	3343838,084		1,5		3	0,6 lou-koi	
h15	6781406,508	3343826,231		1		3	0,4 lou-koi	
h16	6781403,877	3343818,099		1,5		3,5	0,6 lou-koi	
h17	6781402,016	3343807,877		1,5		2,5	0,5 lou-koi	
h18	6781399,339	3343807,877		1		3,5	0,4 lou-koi	

Kuopat

kuoppa- nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	muuta
k1	6781368,081	3344358,187	125,464	1,5	0,3	

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
r1kaivalue	6781329,991	3344315,384	124,509	1,5x4	
r1kaivalue	6781327,809	3344319,289	124,377		
r1kaivalue	6781329,761	3344320,38	124,339		
r2kaivalue	6781335,583	3344302,623	124,655	1,5x4	
r2kaivalue	6810472,303	3021757,03	124,647		
r2kaivalue	6781331,494	3344304,438	124,553		
r2kaivalue	6781331,586	3344302,439	124,545		
r35kaivalue	6781358,504	3344130,441	125,392	1,5x4	
r35kaivalue	6781356,551	3344129,35	125,209		
r35kaivalue	6781355,368	3344133,301	125,124		
r35kaivalue	6810509,349	3021592,09	125,239		
r36kaivalue	6781361,822	3344123,584	125,303	1,5x3	
r36kaivalue	6781359,824	3344123,492	125,25		
r36kaivalue	6781359,961	3344120,494	125,268		
r36kaivalue	6781361,96	3344120,586	125,377		
r49kaivalue	6781361,199	3344093,515	124,506	1x3	
r49kaivalue	6781362,199	3344093,561	124,59		
r49kaivalue	6781362,336	3344090,563	124,512		
r49kaivalue	6781361,337	3344090,517	124,51		
r51kaivalue	6781362,841	3344079,571	123,874	1,5x3,5	
r51kaivalue	6781363,024	3344075,574	123,656		
r51kaivalue	6781364,023	3344075,62	123,81		
r51kaivalue	6781363,84	3344079,617	124,038		
h4kaivalue	6781361,282	3344113,546	124,278	2,5x5,5	
h4kaivalue	6781361,373	3344111,547	125,123		
h4kaivalue	6781366,278	3344113,77	125,474		
h4kaivalue	6781366,37	3344111,776	125,43		

2. 5. Kalvola Korvenniitty 1 (kohde nro 19)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9733

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyypin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Keskipisteen koordinaatit: p = 6781530, 3343233, z = 105-110 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 2 km luoteeseen

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007112:1-5

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 5, 1:1000, kaivauskartta 11, 1:20

Negatiivit: 125758:1-20

Diat:125759:1-20

Näytteet

Maanäytteet: MN 73-81

Hiilinäytteet: HN 60-63

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kaskenmäen loivassa lounaisrinteessä. Korvenniitty –nimisen peltoalueen koillispuolella. Alueella on 31 kaskiröykkiötä, viisi hautamaista painannetta ja kaksi kuoppaa. Kartoitetulla alueella on sekä täysimittaista kuusikkoa, kuusitaimikkoa että koivikkoa kasvavaa vanhaa hakkuualueita, jossa ylispuuna on mänty. Metsätyyppi on enimmäkseen käenkaali-mustikka –tyypin sekametsää. Alueella kasvoi yksittäinen pieni tammikin. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Todennäköisesti kyseessä on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Äimäjärven rannassa oleville rautakautisille kalmistoille on matkaa n. 1,5 km etelän ja lounaan suuntaan. Lähin keskiaikainen kylä on Sittala, kohteesta n. puoli kilometriä lounaaseen. Kohde sijaitsee Sittalan kylän alueella, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 87: Alueen itäosaa maakaasuputkilinjalta. Lännestä. 26.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 88: Alueen lounaisosaa kuopan nro 1 tasalta. Lännestä. 27.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 89: Alueen pohjoisosaa, etualalla röykkiö nro 15. Luoteesta. 26.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 90: Alueen länsiosaa hautamaisen painanteen nro 5 alueella. Luoteesta. 27.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 91: Kiintopisteiden siirtoa Korvenniityn peltoalueella. Takymetrin vasemmalla puolella häämöttävä kauimmainen metsämäki on Korvenniitty 1:n aluetta. Länneestä. 25.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on aina ollut metsää. Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) alue on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 203) samoin 1800 –luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000). Kohteen länsi-lounaispuolella oleva Korvenniitty on nykyään peltoa, itäosastaan metsitettyä. Itse Korvenniitty on saattanut pitkään olla nimensä mukaisesti niittyä. Kyseinen alue on maastoltaan tasainen ja savipohjainen sekä suhteellisen kostea alue eli ollut aikanaan juuri sopiva luonnonniityksi. Kuninkaan karttaan Korvenniitty on merkitty vihreällä värillä ja niityksi se on merkitty 1800 –luvun lopun pitäjänkarttaan. Vuoden 1956 kartassa Korvenniitty on peltona.

Kuva 92: Korvenniitty 1:n likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Itse Korvenniitty on kohteiden välissä oleva niittyalue. Kuvan alaosassa Sittalan kylä ja Äimäjärvi.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen koko on n. 180 x 180 metriä. Se sijaitsee länsirinteen loivalla etelään ja länteen aukeavalla terassilla. Alueelta kartoitettiin 31 kaskiröykkiötä, viisi hautamaista painannetta ja kaksi kuoppaa. Näistä tutkittiin kaivamalla yksi röykkiö (röykkiö nro 1), lisäksi tehtiin yksi tasokaivausalue röykkiöiden väliselle alueelle (tasokaivausalue 1), josta paljastui fossiilisia kyntöjälkiä. Metallinpaljastimella alueelta löydettiin mm. lähes kokonainen sirpin terä ja kolme hevosenkenkänaulaa.

Röykkiöt ovat melko sammaloituneita ja melko vaikeasti havaittavia, halkaisijaltaan 1-2,5 metriä. Ne muodostavat melko yhtenäisen ryhmän yhdessä hautamaisten painanteiden kanssa. Painanteet ovat röykkiöalueen etelä- ja pohjoisreunoissa. Yksi hautamainen painanne on röykkiöistä erillään ja sijaitsee Korvenniityn koillisreunassa olevan mäenrinteen käenkaali-mustikka -tyypin lehtomaisessa kuusikossa.

Röykkiö nro 1

Alueen kaakkoisosassa sijaitsevan sammalpeitteisen, maansekaisen ja aivan maakaasuputkilinjalla sijaitsevan röykkiön nro 1 halkaisija oli n. 3 metriä ja korkeus n. 0,5 metriä. Sen päällä kasvoi kuusia ja yksi mänty (puiden halkaisija n. 10-15 cm). Puut poistettiin ja röykkiön itäpuolelle avattiin etelä-pohjoissuuntainen 1,5 x 3 metrin laajuinen tasokaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiilin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 93: Röykkiö nro 1 ennen kaivausta. Idästä. 24.9.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

krs. 0

Kaivausalueelta poistettiin turve/sammalkerros. Paljastunut röykkiökiveys oli maansekainen, kivet kooltaan n. nyrkin-pään kokoisia. Kiveys oli rakenteeltaan harvahkoa. Maata oli paljon. Röykkiön koilliskulmasta saatiin metallinpaljastimella havainto. Maalaji kaivausalueella oli hietamultaa, seassa hiiltä. Taso 0.

krs. 1

Poistettiin röykkiöstä kiviä yksi kerros ja kaivettiin alaspäin n. 5cm. Metallinpaljastinhavainnon kohdalta löytyi hevosenkenkänaula aivan röykkiökiveyksen reuna-alueelta. Maalaji kuten edellisessä kerroksessa. Otettiin maanäyte nro 73 kaivausalueen kaakkoiskulmasta röykkiökiveyksen ulkopuoliselta kaivausalueelta. Taso 1 (n. 10 cm syv.).

krs. 2

Poistettiin kiviä yksi kerros. Röykkiön keskeltä alkaa paljastumaan iso maakivi. Maalaji kivien välissä hietaa, väriltään ruskeaa ja vaaleaa. Nokimaata ja hiiltä paikoitellen, eniten röykkiökiveyksen ulkopuolella tasokaivausalueen koillis- ja kaakkoiskulmissa. Otettiin hiilinäyte nro 60 maakiven eteläjuuresta kivikerroksen alta (n. 35 cm syv.) sekä maanäyte nro 74 samasta paikasta kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 73. Taso 2.

krs. 3

Poistettiin röykkiöstä kiviä ja kaivettiin maata pois n. 5cm. Maalaji sekä röykkiössä että sen ulkopuolisessa tasossa sama kuin ed. kerroksessa. Otettiin röykkiökiveyksen alta hiilinäyte nro 61 ja maanäyte 75 samasta paikasta kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 74. Taso 3.

krs. 4

Poistettiin röykkiöstä yksi kivikerros ja kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Maalaji vaaleaa hietamoreenia, siellä täällä pieniä likamaaläikkiä. Otettiin hiilinäyte nro 62 röykkiökiveyksen alta maakiven itäjuuresta ja maanäyte nro 76 samasta paikasta kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 75. Taso 4.

krs. 5

Poistettiin röykkiöstä viimeinen kivikerros. Otettiin maakiven itäjuuresta kiveyksen alta hiilinäyte nro 63. Maalaji kauttaaltaan vaaleaa hietamoreenia, joukossa isohkoja kiviä. Taso 5.

Kuva 94: Röykkiö nro 5, taso 5, länsiprofiili. Idästä. 26.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Länsiprofiilista oli nähtävissä, että maansekaisen rökkiökiveyksen paksuus oli n. 0,6 metriä ja se oli kasattu suuren maakiven päälle ja ympärille. Noki- ja likamaan eli kaskimaannoksen paksuus itäprofiilissa oli n. 10-15 cm, sen alapuolella oli vaalea hietamoreeni.

Tulkinta: Röykkiö nro 1 on maakiven päälle kasattu maansekainen kaskiröykkiö.

Tasokaivausalue nro 1

Kaivausalueen koko oli 2 x 2 metriä, suunnaltaan etelä-pohjoinen. Kaivausalueen tavoitteena oli tutkia pystytäänkö siinä havaitsemaan merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä. Kaivausalue avattiin sen vuoksi rökkiöiden väliselle alueelle, joka tasaisen pintamuotonsa puolesta vaikutti ihmisen muokkaamalta. Lisäksi kaivauspaikan valintaan vaikutti läheltä löydetty sirpin katkelma.

Kuva 95: Tasokaivausalue 1 ennen kaivausta. Sirpinkatkelman löytöpaikka takana keskellä olevan ison kuusen juurella. Lounaasta. 26.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

0. krs

Poistettiin turve/sammalkerros. Paljastunut maanpinta oli mustaa hietamultaa, seassa hiilenmuruja. Taso 0.

1. krs

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Siellä täällä alkoi pilkottaa vaalea hieta mustan hietamullan seasta. Näytti siltä, että mahdollinen kyntöjälkiverkosto voisi alkaa erottumaan alemmissä tasoissa. Otettiin maanäyte nro 77 alueen luoteiskulmasta. Taso 1 (n. 10 cm syv.)

Kuva 96: Tasokaivausalue 1, taso 1. Pohjoisesta. 26.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

2. krs

Kaivettiin tasoa varovasti alaspäin n. 2 cm. Maaperä oli kirjavaa tummaa hietamultaa tai nokimaata, vaalean hiedan osuus hieman suurempi kuin edellisessä kerroksessa. Mahdollinen kyntöjälkiverkosto erottui suunnilleen samanlaisena vielä epäselvänä kuten edellisessä kerroksessa. Otettiin maanäyte nro 78 samasta kohdasta kuin maanäyte nro 77 edellisessä kerroksessa. Taso 2 (n. 12 cm syv.).

3. krs

Kaivettiin tasoa varovasti alaspäin n. 3-4 cm. Vaalea hieta/hiekka pilkottaa yhä enemmän, mutta tasossa edelleen laajasti likamaata sekä hiiltä. Kyntöjälkiverkosto alkaa hahmottua paremmin. Otettiin maanäyte nro 79 samasta paikasta kuin maanäyte nro 78 edellisessä kerroksessa. Taso 3 (n. 15-16 cm syv.).

Kuva 97: Tasokaivausalue 1, taso 3. Pohjoisesta. 27.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

4. krs

Kaivettiin tasoa varovasti alaspäin n. 2 cm, jotta saatiin kyntöjälkiverkosto näkyviin. Se erottui katkelmallisena, tummana verkkokuviona n. 17-18 cm:n syvyydessä vaaleaa hietamaata vastaan. Tason lounaisnurkka oli edelleen tummaa noki/likamaata. Maaperä oli lähes kivetöntä. Piirrettiin taso 4. Otettiin maanäyte nro 80 samasta paikasta kuin maanäyte nro 79 edellisessä kerroksessa. Taso 4 (17-18 cm syv.).

Kuva 99: Tasokaivausalue 1, tason 4 puhdistusta. Auranjäljet näkyvät selvästi. Vasemmalta Helga Lähdesmäki, Sanna Salonen, Jarno Väkiparta. Lännestä. 27.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 100: Tasokaivausalue 1, taso 4, auranjälkikuvio. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007. (dia 125759:18).

5. krs

Kaivettiin tasoa alaspäin, kyntöjäljen verkkokuvio alkoi katoamaan. Lounaisnurkassa oli vielä ohuelti noki/likamaata. Taso 5. Kaivaminen lopetettiin.

6. krs.

Otettiin maanäyte nro 81 kaivausalueen kaakkoiskulmassa olleista kyntöjäljistä.

Tasokaivausalueen eteläprofiilista näki, että kaskimaannoksen paksuus oli 15-20 cm. Pohjamaana sen alapuolella oli lähes kivetön vaalean ruskea/vaalea hieta/hiekka. Maaperän hienojakoisuus ja

kivettömyys lienevät hyviä edellytyksiä sille, että kaivausalueella oli havaittavissa fossiilinen kyntöjälkikuvio.

Tulkinta: Tasokaivausalue 1:n havainnot ovat fossiilisia viljelyjälkiä. Ne voivat liittyä pelto- tai kaskiviljelykseen ja ovat todennäköisesti hevosvetoisen kyntölaitteen (mahd. kaskiauran) jälkiä.

Metallinpaljastinlöydöt

Tutkimusalueella voitiin sen suhteellisen pienestä koosta johtuen tehdä melko kattava metallinpaljastintutkimus. Löydöt olivat mielenkiintoisia ja varmuudella voi sanoa, että ainakin lähes kokonaisen sirpin katkelma liittyy nimenomaan alueen kaskeamishistoriaan. Lisäksi löytyi useita hevosenkenkänauloja, jotka yhdessä tasokaivausalue 1:n fossiilisten auranjälkien kanssa todistavat vahvasti hevosen ja (kaski)auran käytöstä alueella. Resentteinä löytöinä tuli mm. pokasahan terän katkelmia, jotka liittyvät moottorisahakautta edeltäneeseen puunkaatotekniikkaan.

Kuva 101: Terästään katkenneen sirpin löytöpaikka. Lounaasta. 24.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 102: Terästään katkennut sirppi.

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa.

Röykkiöt

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	halkaisija	korkeus	maakivi	muuta
r1	6777988,615	2505022,752	112,585	3	0,5		maansekainen
r2	6777993,303	2504967,232	110,347	2	0,2		
r3	6778012,298	2504985,547	111,254	2,5	0,6 x		
r4	6778026,416	2504980,683	111,601	2,5	0,6		
r5	6777976,552	2504995,687	112,378	1,5	0,2		
r6	6778001,756	2505005,925	112,076	2	0,3		
r7	6778009,661	2504996,169	112,04	2,5	0,3		
r8	6778009,405	2505022,195	113,751	2	0,4 x		
r9	6777993,396	2505020,591	112,769	1,5	0,5 x		
r10	6777992,735	2505025,918	113,155	2	0,6 x		
r11	6777972,972	2505005,355	112,336	2,5	0,6 x		
r12	6778052,478	2504967,293	110,771	2,5	0,5 x		
r13	6778078,029	2504952,435	110,563	2	0,5 x		
r14	6778111,263	2504938,76	113,386	2,5	0,4		
r15	6778122,362	2504949,436	114,42	2	0,5		
r16	6778124,022	2504969,731	115,945	1,5	0,4		
r17	6778114,038	2504957,766	114,6	2,5	0,4		
r18	6778105,832	2504962,996	114,239	2	0,4		
r19	6778100,737	2504968,668	114,299	2,5	0,5		
r20	6778085,821	2504975,468	113,219	1,5	0,2		
r21	6778086,368	2504980,144	113,896	2	0,4		
r22	6778074,33	2504980,366	113,24	2,5	0,5 x		
r23	6778060,106	2504985,537	113,111	3	1,3 x		
r24	6778087,354	2505003,778	115,426	1,5	0,3		
r25	6778062,43	2505009,941	115,105	2,5	0,4		
r26	6778054,067	2505012,989	115,084	2	0,4		
r27	6778055,444	2505014,859	115,075	1,5	0,3		
r28	6778047,567	2505012,907	114,635	1,5	0,4		
r29	6778022,137	2505023,589	114,891	2,5	0,6 x		
r30	6778018,339	2505031,948	115,017	1,5	0,3		
r31	6778016,224	2504994,762	112,05	3	0,4		

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781458,358	3343241,817	110,265		2	5	1 i-l	
h1	6781458,587	3343236,821	110,257					
h2	6781452,5	3343238,545	109,902		2	5	0,8 lou-koi	
h2	6781454,315	3343242,633	110,554					
h3	6781620,511	3343243,25	117,05		1	3	0,4 lou-koi	
h3	6781621,419	3343245,294	117,373					
h4	6781618,375	3343246,156	116,721		1,5	3,5	0,4 lou-koi	
h4	6781616,56	3343242,067	115,566					

Kuopat

kuoppa	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	muuta
k1	6781488,427	3343241,194	110,275	3x6		0,7
k1	6781491,425	3343241,332	110,121			
k1	6781492,195	3343246,374	110,581			
k1	6781489,151	3343247,236	110,633			
k2	6781584,41	3343222,569	112,735	1,5x1,5		0,3

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
r1kaiv	6781467,011	3343293,284	112,368	1,5x3	
r1kaiv	6781466,965	3343294,283	112,335		
r1kaiv	6781464,013	3343293,146	112,22		
r1kaiv	6781465,058	3343292,193	112,253		
tasok1	6781479,424	3343262,8	111,241	2x2	
tasok1	6781477,472	3343261,72	111,258		
tasok1	6781477,38	3343263,719	111,349		
tasok1	6810711,183	3020735,23	111,309		

2.6. Kalvola Korvenniitty 2 (kohde nro 20)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9735

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyyppin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Keskipisteen koordinaatit: p = 6781860, i = 3342680, z = 95 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 2,8 km luoteeseen

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007113:1-2

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 6, 1:1000

Negatiivit: 125760:1-6

Diat: 125761:1-9

Näytteet:

Maanäytteet: MN 82-84, 86

Hiilinäytteet: HN 64-66

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Korvenniityn pohjoispäässä olevalla pellon ja niityn välisellä pienellä mäen kumpareella. Alueella on kuusi kaskiröykkiötä sekä neljä hautamaista painannetta. Metsätyyppi on käenkaali-mustikka –tyypin sekametsä. Tutkimusalueen halkaisee vanha piikkilanka-aita, joka kulkee rajaa pitkin suunnilleen itä-länsi –suunnassa. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Todennäköisesti kyseessä on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Äimäjärven rannassa oleville rautakautisille kalmistoille on matkaa n. 1,5 km etelän ja lounaan suuntaan. Lähin keskiaikainen kylä on Sittala, kohteesta n. puoli kilometriä lounaaseen. Kohde sijaitsee Sittalan kylän alueella, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 103: Korvenniitty 2: n sijainti Kaskenmäen ylärinteeltä nähtynä. Pohjoisesta. 1.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 104: Korvenniitty 2 kuvan keskellä olevassa metsikössä. Lännestä. 2.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 105: Korvenniitty 2:n aluetta röykkiö nro 1:n kaivausalueelta. Kaakosta. 1.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on aina ollut metsää. Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) alue on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 203) samoin 1800 –luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi) sekä vuoden 1956 topografisessa kartassa (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000). Kohteen itä-kaakkoispuolella oleva Korvenniitty on nykyään peltoa, itäosastaan metsitettyä. Kohteen luode-pohjoispuolen pieni peltoalue on nykyään niittynä. Itse Korvenniitty on saattanut pitkään olla nimensä mukaisesti niittynä. Kyseinen alue on maastoltaan tasainen ja savipohjainen sekä suhteellisen kostea alue eli ollut aikanaan juuri sopiva luonnonniityksi. Kuninkaan karttaan Korvenniitty on merkitty vihreällä värillä ja niityksi se on merkitty 1800 –luvun lopun pitäjänkarttaan. Vuoden 1956 kartassa Korvenniitty on peltona.

Kuva 106: Korvenniitty 2:n likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Itse Korvenniitty on kohteiden välissä oleva niittyalue. Kuvan alaosassa Sittalan kylä ja Äimäjärvi.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen koko on 40 x 50 metriä. Alueelta kartoitettiin kuusi kaskiröykkiötä sekä neljä hautamaista painannetta. Röykkiöt ovat halkaisijaltaan n. 1-5 metrin kokoisia ja sammaloituneita. Ne muodostavat yhdessä hautamaisten painanteiden kanssa yhtenäisen pienen ryhmän. Metallinpaljastintutkimuksissa alueelta löytyi vain resentiä aineistoa; rautalankaa ja piikkilankaa.

Kaivaukset:

Röykkiö nro 1

Alueen pohjoisosassa, aivan maakaasuputkilinjalla sijaitseva röykkiö nro 1 oli muodoltaan ovaali, suunnaltaan n. etelä-pohjoinen. Sen leveys oli n. 2,5 metriä, pituus n. 5 metriä ja korkeus n. 0,6 metriä. Röykkiön päällä kasvoi pientä puustoa, joka poistettiin ennen kaivausta. Röykkiön itäpuolelle avattiin 1,5 x 4 metrin kokoinen etelä-pohjoissuuntainen kaivausalue siten, että se halkaisi röykkiön profiiliin. Kaivausalueen tavoitteena oli saada röykkiöstä profiilileikkaus sekä kaivauksen yhteydessä ottaa radiohiiliajoitus- ja makrofossiilinäytteitä eri syvyyksistä.

Kuva 107: Röykkiö nro 1 ennen kaivausta. Lännestä. 28.9.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kurs. 0

Poistettiin kaivausalueelta sammal/turvekerros. Röykkiön paljastunut kiveys oli melko hajanainen, mutta näytti siltä, että osa röykkiökiveyksestä olisi vielä maan alla. Näkyvät kivet olivat kooltaan n. nyrkin-pään kokoisia. Maalaji tasossa röykkiökehän ulkopuolella oli humuksen sekaista multaa. Taso 0.

kurs. 1

Poistettiin röykkiöstä yksi kivikerros. Kiveyksen alla oli humusta ja kariketta, eli kiveyksen rakenne oli ”ilmava”. Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Maan seasta alkoi paljastumaan lisää kiveystä, eli röykkiö oli alemmalta osaltaan maansekainen. Maalaji oli hietamultaa, seassa vähän hiiltä. Taso 1 (n. 10 cm syv.).

kurs. 2

Poistettiin röykkiöstä yksi kivikerros ja kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Otettiin hiilinäyte nro 64 haljenneen maakiven välistä röykkiökiveyksen alta luoteiskulmasta sekä hiilinäyte nro 65 röykkiön keskeltä kahden kivikerroksen alta maan seasta. Kaksi pientä lasitetun punasavikeramiikan palaa löytyi hiilinäyte nro 64:n vierestä. Lisäksi otettiin maanäyte nro 82 röykkiökehän kiveyksen ulkopuolelta tasokaivausalueen lounaiskulmasta. Röykkiön kiveys oli rakenteeltaan hajanainen. Maalaji kaivausalueella oli tumman ruskeaa hietamultaa, röykkiökehän lounaisosassa oli nokimaata. Taso 2 (n. 15 cm syv.).

Kuva 108: Rökkiö nro 1, krs. 2. Miia Listenmaa ottaa hiilinäyte nro 65:n. Luoteesta. 1.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 3

Poistettiin rökkiöstä yksi kivikerros ja kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Rökkiökehän keskiosan pohjoispuolelta paljastui pieni nokimaa-alue, edellisessä kerroksessa paljastunut nokimaa-alue rökkiökehän lounaisosassa jatkui edelleen. Siitä otettiin maanäyte nro 84. Rökkiön keskeltä kiveyksen alta maan seasta otettiin hiilinäyte nro 66 (n. 50 cm syv.). Lisäksi otettiin maanäyte nro 83 rökkiökehän ulkopuolelta tasokaivausalueen lounaiskulmasta samasta paikasta kuin maanäyte nro 82 edellisessä kerroksessa. Maalaji kaivausalueella oli muutoin vaaleaa hietamoreenia. Taso 3 (n. 18 cm syv.)

kr. 4

Poistettiin rökkiöstä loput kivet ja kaivettiin tasoa alaspäin puhtaaseen vaaleaan hietamoreeniin saakka. Rökkiökehän lounaisosan nokimaasta otettiin maanäyte nro 86. Taso 4 (n. 20 cm syv.).

Kaivausalueen itäprofiilista näkyi, että rökkiö on kasattu n. 10 cm paksun mustanharmaan nokimaannoksen eli kaskimaannoksen päälle. Rökkiökiveyksen paksuus on n. 0,5 metriä.

Kuva 109: Röykkiö nro 1, taso 4, itäprofiili. Lounaasta. 3.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Tulkinta: Röykkiö nro 1 on osittain maansekainen kaskiröykkiö.

Metallinpaljastinlöydöt

Alueella voitiin sen pienialaisuuden ansiosta tehdä kattava metallinpaljastintutkimus. Löytöinä tuli vain resenttiä aineistoa; rautalangan ja piikkilangan pätkiä.

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa

Röykkiöt

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	halkaisija	korkeus	maakivi	muuta
r1	6781879,206	3342668,327	101,428	2,5x5	0,6		e-p
r2	6781871,121	3342669,958	101,299	2	0,3		
r3	6781867,261	3342666,777	100,64	1	0,2		
r4	6781861,312	3342665,503	100,177	2	0,4	x	
r5	6781854,638	3342658,187	99,192	1,5x3	0,2		e-p, hajanainen
r6	6781873,431	3342685,085	102,602	2	0,2		

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781878,427	3342685,314	102,596	2	6	0,6	i-l	
h1	6781878,106	3342692,309	101,857					
h2	6781857,947	3342673,359	101,038	1,5	5	0,4	e-p	
h2	6781861,898	3342674,54	101,24					
h3	6781854,949	3342673,222	100,714	2	5	0,4	lou-koi	
h3	6781852,089	3342670,08	100,234					
h4	6781851,722	3342678,08	100,476	1,5	3,5	0,4		
h4	6781849,632	3342679,987	99,905					

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
r1kaivalue	6781882,239	3342669,613	100.966	1,5x4	
r1kaivalue	6781882,538	3342668,197	100.715		
r1kaivalue	6781878,656	3342667,292	100.563		
r1kaivalue	6781878,194	3342668,611	100.841		

2.7. Kalvola Lintustenmäki (kohde nro 21)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9736

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyypin tarkenne: nauriskuopat

Ajoitus: historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2132 01

Keskipisteen koordinaatit: p = 6781980, i = 3342590, z = 105 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Kalvolan kirkosta 3 km luoteeseen

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007114:1

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 1, 1:50 000 (peruskarttaote 213201/04), kohdekartta 7, 1:1000

Negatiivit: 125762:1-11

Diat: 125763:1-12

Näytteet:

Maanäytteet: MN 85, 87-91

Hiilinäytteet: -

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Lintustenmäen loivassa etelä-kaakkoisrinteessä. Kohde vaikuttaa vanhalta niityltä tai laitumelta, jolla kasvaa mm. katajaa sekä harvakseltaan joitakin isompia mäntyjä ja kuusia. Alueella on kuusi hautamaista painannetta, jotka lienevät vanhoja nauriiden talvivarastokuoppia. Metallinpaljastimella alueelta löydettiin yksi kaarevaselkäinen taottu puukonterä.

Tulkinta: Todennäköisesti kyseessä on Äimäjärven rannalla sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue. Äimäjärven rannassa oleville rautakautisille kalmistoille on matkaa n. 1,5 km etelän ja lounaan suuntaan. Lähin keskiaikainen kylä on Sittala, kohteesta n. puoli kilometriä lounaaseen. Kohde sijaitsee Sittalan kylän alueella, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin.

Kuva 110: Lintustenmäki Kaskenmäen rinteeltä nähtynä. Koillisesta. 1.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 111: Lintustenmäen kaakkoisrinnettä. Kaakosta. 2.10. 2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 112: Lintustenmäen aluetta hautamaisen painanteen nro 1 alueelta. 4.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 113: Lintustenmäen aluetta tasokaivausalue 2:n kohdalta, etualalla maisemoitunutta vanhaa hiekkakuopan reunaa. Luoteesta. 3.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kartta-analyysi: Vanhassa karttamateriaalissa kohde on pitkään ollut metsää, mutta läheinen Korvenniityn alue jo varhain niittyä. Kuninkaan kartastossa (perustuu vuosien 1776-1805 kartoituksiin) Lintustenmäki on metsää (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989, 203) samoin 1800 – luvun lopun Kalvolan pitäjänkartassa (www.digi.narc.fi). Vuoden 1956 topografisessa kartassa Lintustenmäen kaakkoisrinne juuri kohteen kohdalta on niittyä ja alempana peltoa, muuten metsää. Vuoden 1956 kartan peltoalueet ovat 1800 –luvun lopun kartassa vielä niittyjä, joten pelloksi raivaaminen on tapahtunut karttojen teon välisenä aikana. (2131 Hämeenlinna, 2132 Valkeakoski 1:100 000).

Kuva 114: Lintustenmäen likimääräinen sijainti Kuninkaan kartastoon merkittynä. Kuvan alaosassa Sittalan kylä ja Äimäjärvi.

Kuva 115: Lintustemäki ja Korvenniityn alue merkitty Kalvolan 1800 –luvun lopun pitäjänkarttaan.

Kuva 116: Lintustemäen kohde merkitty vuoden 1956 topografiseen karttaan mustalla pisteellä (Sittala nimen yläpuolella). Kohteen itäpuolinen pelto on nykyään niittynä, eteläpuolelle merkitty niitty osittain tonttina. Korvenniityn pelto nykyään edelleen peltona, paitsi itä-kaakkoisosan kapeampi alue metsitettynä peltona.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen laajuus on n. 30 x 70 metriä. Alueelta kartoitettiin kuusi hautamaista painannetta ja näistä hieman kauempana erillään oleva neliömäinen kuoppa. Röykkiöitä alueella ei esiintynyt. Alueelle avattiin kaksi tasokaivausaluetta hautamaisten painanteiden välisille alueille. Kartoitettu alue rajoittuu länsi-luoteessa vanhaan matalaan, mutta melko laajaan sorakuoppaan, joka on jo maisemoitunut. Osa hautamaisista painanteista on vanhan sorakuopan reuna-alueella.

Kaivaukset:

Tasokaivausalue 1

Lounais-koillinen suuntainen 2 x 2 metrin tasokaivausalue avattiin loivalle koillisrinteelle lähelle vanhaa sorakuopan reunaa, hautamaisen painanteen nro 1 pohjoispuolelle. Kaivausalueen tavoitteena oli tutkia pystytäänkö siinä havaitsemaan merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä. Kaivausalue avattiin sen vuoksi alueelle, joka tasaisen pintamuotonsa puolesta vaikutti ihmisen muokkaamalta.

Kuva 117: Tasokaivausalue 1 ennen kaivausta. Pohjoisesta 2.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva)

kurs. 0

Poistettiin kaivausalueelta sammalkerros. Alta paljastui nokimaata sekä punertavaa likamaata. Maalaji hietaa, lähes kivetöntä. Taso 0 (n. 5 cm syv.)

kurs. 1

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 3 cm. Musta nokimaa ja punaruskea hietta vaihtelevat tasossa, eivät kuitenkaan muodosta mitään selkeää kuviota. Maalaji hietaa, lähes kivetöntä. Otettiin maanäyte nro 85 kaivausalueen länsikulmasta. Taso 1 (n. 8 cm syv.)

kurs. 2

Kaivettiin n. 5 cm alaspäin. Nokimaaläiskiä punertavassa hietamaassa, ei mitään selkeää kuviota. Maalaji lähes kivetöntä hietaa. Otettiin maanäyte nro 87 kaivausalueen länsikulmasta. Taso 2 (n. 10-15 cm syv.).

Kuva 118: Tasokaivausalue 1, taso 2. Koillisesta. 3.10 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 3

Kaivettiin n. 5 cm alaspäin. Nokimaa loppuu, vaalea hieta pohjamaana. Vähän kiviä. Otettiin maanäyte nro 88 kaivausalueen länsikulmasta. Taso 3 (n. 20 cm syv.).

Kaivausalueen lounaisprofiilissa oli nähtävissä, että nokimaan vahvuus oli 10-15 cm. Sen alla oli vaalea lähes kivetön hieta.

Tulkinta: Tasokaivausalueella oli selkeä nokimaakerros, mikä lienee kaskimaannosta. Kaivausalueella ei kuitenkaan ollut havaittavissa selviä merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä, vaikka maaperä sille olikin otollinen. Tasossa 2 (ks. kuva) on nähtävissä tummia juovia, jotka saattavat merkitä fossiilisia auranjälkiä, mutta tulkinta on epävarma. Kyseessä lienee nauriskaski, mihin viittaavat alueella olevat hautamaiset painanteet, jotka todennäköisesti ovat nauriiden talvivarastokuoppia.

Tasokaivausalue 2

Lounais-koillinen suuntainen 2 x 2 metrin tasokaivausalue avattiin loivalle kaakkoisrinteelle n. 1,5 metriä vanhan sorakuopan reunasta kaakkoon, hautamaisten painanteiden nro 1 ja 6 väliselle alueelle. Kaivausalueen tavoitteena oli tutkia pystytäänkö siinä havaitsemaan merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä. Kaivausalue avattiin sen vuoksi alueelle, joka tasaisen pintamuotonsa puolesta vaikutti ihmisen muokkaamalta.

Kuva 119: Tasokaivausalue 2 ennen kaivausta. Taustalla vanhan hiekkakuopan maisemoitunutta reunaa takymetrin ja prisman välisellä alueella. Kaakosta. 3.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

krs. 0

Poistettiin kaivausalueelta sammal. Alta paljastui musta nokimaa ja muutama pään kokoinen kivi. Maalaji hietaa. Taso 0 (n. 5 cm syv.)

krs. 1

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 5 cm. Likainen ruskea hietta pilkotti laikkumaisten nokimaa-alueiden välistä. Maalaji melko vähäkivistä hietaa. Otettiin maanäyte nro 89 kaivausalueen länsikulmasta. Taso 1 (n. 10 cm syv.).

krs. 2

Kaivettiin tasoa alaspäin 2-3 cm. Ruskean hietamaan osuus lisääntyy, kiviä tulee esiin. Nokimaalaikut eivät muodosta mitään selkeää kuviota. Otettiin maanäyte nro 90 kaivausalueen länsikulmasta. Taso 2 (n. 12-13 cm syv.).

Kuva 120: Tasokaivausalue 2, taso 2. Kaakosta. 3.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 3

Kaivettiin tasoa alaspäin n. 2 cm. Ruskean hietamaan osuus lisääntyy, kiviä tulee esiin enemmän. Nokimaalaikut pienenevät eivätkä muodosta mitään selkeää kuviota. Otettiin maanäyte nro 91 kaivausalueen länsikulmasta. Lopetettiin kaivaminen. Taso 3 (n. 15 cm syv.).

Lounaisprofiilista näkyi, että nokimaan vahvuus oli n. 10-15 cm, sen alapuolella oli vähäkinen ruskea ja alaspäin vaaleneva hietamaa.

Tulkinta: Tasokaivausalueella oli selkeä nokimaakerros, mikä lienee kaskimaannosta. Kaivausalueella ei kuitenkaan ollut havaittavissa selviä merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä, vaikka maaperä sille olikin otollinen. Kyseessä lienee nauriskaski, mihin viittaavat alueella olevat hautamaiset painanteet, jotka todennäköisesti ovat nauriiden talvivarastokuoppia.

Metallinpaljastinlöydöt

Alueella voitiin sen pienialaisuuden vuoksi tehdä melko kattava metallinpaljastintutkimus. Kohteen koillisosasta vanhan peltoalueen kulman läheltä löydettiin yksi kaarevaselkäisen puukon terä.

Kuva 121: Metallinpaljastimella löytynyt kaarevaselkäinen puukon terä (KM 2007114:1)

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa

Nauriskuopat (hautamaiset painanteet)

hautanro	p-koord.	i-koord.	z	leveys	pituus	syvyys	suunta	muuta
h1	6781980,847	3342591,881	108,121	1,5	4	0,5	i-l	
h1	6781978,665	3342595,786	107,64					
h2	6781963,722	3342594,099	106,701	1	4	0,3	kaa-luo	
h2	6781960,587	3342596,959	106,211					
h3	6781960,541	3342597,959	106,207	1	3,5	0,3	kaa-luo	
h3	6781957,497	3342598,82	105,966					
h4kaakkoispää	6781954,637	3342595,685	105,944	1	8	0,3	kaa-luo	
h5kaakkoispää	6781953,73	3342593,641	106,036	1	5	0,3	kaa-luo	
h6	6781967,994	3342588,287	107,457	1,5	4	0,5	kaa-luo	
h6	6781966,812	3342592,238	107,252					

h7	6781966,271	3342582,2	107,683	1,5	4	0,5 kaa-luo
h7	6781963,136	3342585,06	107,391			

Kuopat

kuoppa	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	muuta
kuoppa1	6782011,952	3342612,334	104,609	3x3	0,5	
kuoppa1	6782014,904	3342613,471	104,407			
kuoppa1	6782015,041	3342610,473	104,647			

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
tasokalue1	6781991,701	3342595,383	107,343	2x2	
tasokalue1	6781992,609	3342597,427	107,074		
tasokalue1	6781989,657	3342596,29	107,348		
tasokalue2	6781969,764	3342593,375	107,41	2x2	
tasokalue2	6781971,808	3342592,467	107,622		
tasokalue2	6811265,412	3020111,5	107,593		
tasokalue2	6811263,287	3020112,22	107,367		

2.8. Lempäälä Torittu (kohde nro 39)

muinaisjäännösrekisterinumero: 1000 00 9747

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Tyypin tarkenne: kaskiröykkiöt

Ajoitus: historiallinen?

Rauhoitusluokka: 2

Peruskartta 2123 10

Keskipisteen koordinaatit: p = 6805050, i = 3331980, z = 97,5-105 (ykJ)

Koordinaattien selite: havaintojen keskipisteen koordinaatit, tarkempi rajausta karttaliitteessä

Sijainti: Lempäälän kirkosta 5,4 km itään

Aiemmat tutkimukset: Taivainen Jouni 2007, Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna Lempäälä, historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Raportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Löydöt: KM 2007115:1

Kertomuksen liitteet:

Kartat: Yleiskartta 2, 1:50 000 (peruskarttaote 213210), kohdekartta 8, 1:1000

Negatiivit: 125764:1-7

Diat: 125765:1-7

Näytteet:

Maanäytteet: MN 92-93

Hiilinäytteet: HN 67-69

Kohdekuvaus: Kohde sijaitsee lehtomaisen käenkaali-mustikka –tyypin kuusimetsää kasvavan pohjoiseen aukeavan mäen lakialueella ja osittain sen itäpuolisessa melko jyrkässä ja kivikkoisessa rinteessä hakkuuaukealla. Alueella on 28 röykkiötä ja kolme kuoppaa, jotka muodostavat yhden kokonaisuuden. Kohde on hyvin säilynyt. Sen pohjois-länsipuolella, on aiemmin ollut Tervajärvi, jonka pohja on kuivatuksen jälkeen otettu peltokäyttöön. Osittain nämä pellot ovat nykyään kesantona/niittynä. Kohde kartoitettiin kokonaan.

Tulkinta: Lempäälän rautakautinen asutus ja keskiaikaiset kylät sijaitsevat kohteesta noin neljä kilometriä länteen, jonne on vesiyhteys Vanajaveden reitille Ahtialan järveen laskevaa Myllyjokea pitkin. Todennäköisesti kyseessä on em. alueella sijaitsevien kylien tai yksittäisten talojen hyödyntämä kaskiviljelyalue, joten kaskeamista ja alueen muuta hyödyntämistä lienee ainakin historiallisella ajalla suoritettu sieltä käsin. Kohteesta löydettiin kuitenkin myöhempääkin asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia, minkä vuoksi on mahdollista, että paikalla on ollut joskus torppa, jollei aineisto sitten jotenkin liity nykyisiin kohdetta lähinnä olevaan Toritun taloon, joka sijaitsee kohteesta n. 200 metriä luoteeseen. Lastusten kartanolle tulee matkaa n. 3,5 kilometriä länteen.

Kuva 122: Kuivatun Tervajärven itäpään vanhan rantaviivan tuntumasta otettu kuva Toritun kohteesta, joka sijaitsee taustalla näkyvällä metsäisellä kumpareella. Pohjoisesta. 8.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 123: Muinaisjäännösalue, etualalla rökkiö nro 11. Luoteesta. 8.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 124: Yleiskuva kaivausalueesta, etualalla röykkiö 27. Länneestä. Jouni Taivainen 8.10.2007 (digikuva).

Kartta-analyysi: Toritun kohde sijaitsee entisen Tervajärven itärannan tuntumassa ja koko Tervajärven alue on ilmeisesti 1900 –luvun puolelle ollut vailla kiinteää asutusta. Vuosien 1776-1805 aikaisiin kartoituksiin perustuvan Kuninkaan kartaston mukaan Tervajärven pohjoispuolella on ollut pienempi Nääjärvi, joka laskee Tervajärveen. Tervajärvestä oli laskujoki Vanajaveden reitille, Myllyjoki nimeltään. Matkaa lähimpään asutukseen oli n. 3,5 km länteen, missä sijaitsi Lastusten kartano Ahtialan järven rannalla. (Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989). 1800 –luvun lopulla Tervajärven rannoilla oli pieniä peltoja ja laajahkoja niittyalueita, myös Toritun lähistön ranta-alueilla, ei kuitenkaan asutusta ainakaan karttaan merkittynä. Tervajärven laskuaika jäi tutkimuksen osalta selvittämättä, mutta se lienee tapahtunut viimeistään 1900 –luvun alkupuoliskolla samoin kuin alueella olevan nykyisen asutuksen synty.

Kuva 125: Ote Kuninkaan kartastosta. Toritun likimääräinen sijainti merkitty karttaan mustalla pisteellä Tervajärven itärannan tuntumaan.

Kuva 126: Ote Pirkkalan kihlakunnankartasta vuodelta 1878. Toritun likimääräinen sijainti merkitty karttaan mustalla pisteellä Tervajärven itärannan tuntumaan. Vaalea alue pisteen kaakkoispuolella ei ole vettä vaan puhki kulunut kartta-alue.

Havainnot: Muinaisjäännösalueen koko on n. 50 x 80 metriä. Kohteessa on 28 rökkiötä ja kolme kuoppaa, jotka muodostavat yhden kokonaisuuden. Niistä tutkittiin kaivamalla rökkiö nro 1.

Kuopan nro 3 vierestä kaatuneen puun juurakosta oli paljastunut melko runsaasti huonosti poltetun tiilen paloja ja tiilimurskaa. Paljastumaa ei tutkittu sen tarkemmin, mutta sen ympäristöstä löydettiin metallinpaljastimella melko paljon erilaista tavaraa (mm. valurautaisen paistinpannun osia, nauvoja, pahasti lahonneen saappaan pohja, jossa oli korkorauta (vastaavanlainen korkorauta kuin Kalvolan Kaskenmäki 1:stä talteen otettu KM 2007109:1) lisäksi löytöpaikasta tuli myös huonosti poltetun tiilen kappaleita, lasitetun punasavikeramiikan kappaleita sekä 10 penninen vuodelta 1916 (KM 2007115:1). Löydöistä otettiin talteen vain 10 penninen. Löytöalue merkitty kohdekarttaan nro 8.

Metallinpaljastinlöydöt, punasaviastian kappaleet ja tiilimurska voivat viitata siihen, että paikalla on ollut 1900-luvun alkupuolella joku rakennus, ehkä torppakin, mikäli löydöt eivät liity läheiseen Toritun taloon.

Kohteessa tutkittiin vain yksi rökkiö, sillä kohde sijaitsi muuten sen verran sivussa maakaasuputkilinjalta, että ei katsottu tarpeelliseksi kaivamalla tutkia enempää, koska tuhoutumisvaaraa ei ole. Tutkittu rökkiö sijaitsee aivan alueen koillisreunassa, varsinaisen ydinalueen reunassa. Kohteen keskusalue sijaitsee mäen lakialueella ja on selvästi runsasmultaisempi kuin tutkitun rökkiön kohdalla. Lakialueen runsasmultaisuus ja maaston tasaisuus rökkiöiden välillä viittaa vahvasti siihen, että lakialueella on käytetty auraa maan muokkauksen apuna. Koepistossa mäen lakialueella mustan hiilensekaisen hietamullan vahvuus oli n. 20 cm, minkä alapuolella oli ruskea hietasora.

Röykkiö nro 1

Jyrkähkön pohjoisrinteen alaosan taittumakohdassa sijaitsevan maakiven päälle ja ympärille kootun röykkiön nro 1: n halkaisija oli noin 1,5 metriä, korkeus n. 0,3 metriä. Röykkiö oli ryhmän koillisin röykkiö. Sen kohdalle avattiin lounais-koillinsuuntainen 2,5 x 2,5 metrin kaivausalue siten, että röykkiö jäi kaivausalueen keskelle. Tavoitteena oli kaivaa röykkiö kerroksittain alaspäin ja ottaa eri kerroksista maa- ja hiilinäytteitä sekä tutkia voidaanko röykkiökehän ulkopuolisella kaivausalueella havaita merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä.

Kuva 127: Röykkiö nro 1 ennen kaivausta. Lounaasta. 5.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kr. 0

Poistettiin kaivausalueelta turve/sammalkerros. Alta paljastui melko hajanainen röykkiökiveys, kivet kooltaan n. nyrkin-hevoson pään kokoisia. Röykkiö oli kasattu maakiven ympärille. Maalaji kaivausalueella tummaa humusta. Taso 0 (n. 5 cm syv.).

Kuva 128: Röykkiö nro 1, taso 0. Lounaasta. 5.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

kurs. 1

Röykkiökiveykseen ei kajottu, vaan kaivettiin ympäröivää tasoa alaspäin n. 5 cm. Tasosta paljastui muutamia nokimaaläiskä, maalaji vaihteli vaalean ruskean hiedan ja mullan välillä ja oli melko kivistä, vähän hiiltä seassa. Taso 1 (n. 10 cm syv.).

kurs. 2

Poistettiin röykkiöstä kiviä yksi kerros, minkä jälkeen röykkiössä oli enää vähän kiveystä. Otettiin röykkiön pohjoispäästä kiveyksen alta hiilinäyte nro 67 ja eteläpäästä kiveyksen alta hiilinäyte nro 68. Röykkiökehän ulkopuoliselta kaivausalueelta poistettiin maata n. 2-5 cm. Vaalean ruskean hiedan osuus lisääntyi, nokimaaläikkiä siellä täällä, maaperä melko kivistä. Otettiin röykkiökehän ulkopuoliselta kaivausalueelta länsikulmasta maanäyte nro 92. Taso 2 (n. 12-15 cm syv.).

kurs. 3

Poistettiin röykkiöstä loput kivet. Kiveyksen alta tuli nokimaata ja vahva hiilikerros (jatkui n. 30 cm syvyyteen maakiven juuressa), josta otettiin hiilinäyte nro 69. Röykkiökehän ulkopuoliselta tasokaivausalueelta otettiin länsikulmasta maanäyte nro 93 samasta kohtaa kuin edellisen kerroksen maanäyte nro 92. Kaivaminen lopetettiin. Taso 3 (n. 20 cm syv.).

Kuva 129: Röykkiö nro 1, kurs. 3. Helga Lähdesmäki ottaa hiilinäytettä nro 69 maakiven juuressa olleen kiverroksen alta. 9.10.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Lounaisprofiilista oli nähtävissä, että noki/likamaan eli kaskimaannoksen vahvuus oli 5-10 cm. Sen alapuolella oli kivinen vaaleanruskea hieta, joka vaaleni alaspäin mentäessä.

Tulkinta: Röykkiö nro 1 on maakiven ympärille kasattu kaskiröykkiö. Tasokaivausalueella ei havaittu merkkejä maanmuokkausvälineiden käytöstä.

Metallinpaljastinlöydöt

Ainoastaan alueen koillisosaa tutkittiin metallinpaljastimella. Kuopan nro 3 vierestä kaatuneen puun juurakosta oli paljastunut melko runsaasti huonosti poltetun tiilen paloja ja tiilimurskaa.

Paljastumaa ei tutkittu sen tarkemmin, mutta sen ympäristöstä löydettiin metallinpaljastimella melko paljon erilaista tavaraa (mm. valurautaisen paistinpannun osia, nautoja, pahasti lahonneen saappaan pohja, jossa oli korkorauta (vastaavanlainen korkorauta kuin Kalvolan Kaskenmäki 1:stä talteen otettu KM 2007109:1) lisäksi löytöpaikasta tuli myös huonosti poltetun tiilen kappaleita,

lasitetun punasavikeramiikan kappaleita sekä 10 penninen vuodelta 1916 (KM 2007115:1). Löydöistä otettiin talteen vain 10 penninen. Tältä alueelta tuli lyhyessä ajassa niin runsaasti resentiä löytöaineistoa, että metallinpaljastintutkimus katsottiin aiheelliseksi lopettaa. Löytöalue merkitty kohdekarttaan nro 8.

Kuva 130: Metallinpaljastimella tutkittua aluetta, vasemmalla olevan prisman kohdalla 10 – pennisen löytöpaikka, oikealla hieman alarinteessä muun aineiston löytöalue. Etelästä. 8.10.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 131: Valurautaisen paistinpannun kappale, tähän löytyi toinenkin osa. 8.10.2007. Jouni Taivainen (digikuva).

Kuva 132: Kengän korkorauta, jossa säilynyttä nahkakorkoa. 8.10.2007 Jouni Taivainen (digikuva).

Yksittäisten havaintojen koordinaatit (ykJ), koko ja rakenne on selitetty tarkemmin alla olevassa luettelossa

Röykkiöt

röykkiönro	p-koord.	i-koord.	z	halkaisija	korkeus	maakivi	muuta
r1	6805071,293	3331982,42	100,013	1,5	0,3	maakivi	
r2	6805038,718	3331993,94	103,689	1,5	0,3		
r3	6805042,038	3331987,083	103,262	2,5	0,5		
r4	6805053,168	3331984,591	103,532	1,5x3	0,4	x	e-p
r5	6805048,447	3331978,36	103,762	2	0,8		
r6	6805044,266	3331982,178	103,033	2	0,4		
r7	6805045,449	3331978,22	102,909	2,5	0,5		
r8	6805045,817	3331970,233	102,829	1,5	0,3		
r9	6805044,002	3331966,144	102,916	3	1,2	x	
r10	6805048,723	3331972,369	103,033	1,5	0,4		
r11	6805058,486	3331977,82	103,652	2x3,5	0,5	x	i-l
r12	6805057,992	3331966,787	103,841	5	1,3	x	
r13	6805045,323	3331959,195	103,342	1,5	0,6	x	
r14	6835269,294	3011615,7	102,334	1x4	0,5	x	e-p, aitamainen
r15	6805055,545	3331954,658	102,934	1	0,4		
r16	6805064,171	3331963,066	103,985	1,5	0,5	x	
r17	6805066,664	3331974,196	103,009	1	0,4	x	
r18	6805062,495	3331955,979	103,456	1,5	0,4	x	
r19	6805062,77	3331949,983	103,014	3x8	0,5		i-l
r20	6805056,235	3331939,668	101,344	2	0,6	x	
r21	6805056,372	3331936,671	101,251	2	0,6	x	hajanainen
r22	6805068,456	3331935,223	102,246	2,5	0,8	x	
r23	6805070,914	3331925,322	100,855	2	0,5		
r24	6805070,914	3331925,322	100,834	1x2,5		x	i-l
r25	6805073,257	3331961,481	103,624	2	0,6	x	
r26	6805076,576	3331954,623	103,567	2	0,4		
r27	6805074,888	3331969,567	102,261	2x2	0,6		neliömäinen
r28	6805064,298	3331982,098	102,001	1	0,3		

Kuopat

kuoppa	p-koord.	i-koord.	z	mitat	syvyys	muuta
kuoppa1	6805075,91	3331925,552	101,437	1,5x1,5		0,6
kuoppa2	6805074,543	3331933,5	102,467	1,5x3		0,7
kuoppa3	6835314,935	3011607,96	103,03	2x2		0,6

Kaivausalueet

nro	p-koord.	i-koord.	z	mitat	muuta
r1kaivalue	6805070,339	3331981,374	100,216	2,5x2,5	
r1kaivalue	6805072,384	3331980,467	100,048		
r1kaivalue	6805074,291	3331982,558	99,582		
r1kaivalue	6805071,247	3331983,41	99,804		

3. YHTEENVETO

Tutkitut kohteet on pääosin tulkittavissa kiertokaskiksi ja ne ajoittunevat pääasiassa historialliselle ajalle. Kartta-analyysin mukaan kaikki kohteet ovat aina olleet metsää. Niiden ympäristössä tai lähistöllä on joissain tapauksissa ollut niittyjä esim. 1600-1800 –luvun kartta-aineistossa. Etäisyys lähimpiin keskiajalta tunnettuihin kyliin ja niitä ympäröiville rintapeltoalueille on vaihdellut vajaasta kilometristä noin neljään kilometriin. Erityisesti Kalvolan kohteet voivat osittain olla jopa esihistoriallisiakin, sillä ne sijaitsevat melko läheisessä yhteydessä Äimäjärven itärannan rautakautiseen asutukseen ja keskiajalta tunnettuihin kyliin. Lempäälän Toritun kohde sijaitsee tunnetusta rautakautisesta ja keskiaikaisesta kyläasutuksesta kauimpana, mutta sinnekin on kulkenut hyvä vesireitti mikä on periaatteessa mahdollistanut melko helpon kulkuväylän kaskimaille.

Maaperältään kaskiprojektin tutkimat alueet sijaitsevat useimmiten melko reheväkasvuisissa metsissä; lehtomaiseksi luokitelluissa mustikka-käenkaalityypin ja jopa mustikka-oravanmarjatyypin kuusimetsissä. Lisäksi ne sijaitsevat enimmäkseen loivilla päivänpuoleisilla rinteillä.

Kuva 133: Kaskiröykkiöalue mustikka-oravanmarjatyypin kuusimetsässä Lempäälän Toritussa lähellä kuivatun Tervajärven rantaa.

Kaskikierron alaisina olleet alueet ovat saattaneet olla käytössä hyvin pitkiä aikoja jolloin ne ovat joutuneet huomattavan suuren maanmuokkaustoiminnan alaisiksi. Hyvän yleiskuvan tavallisesta kiertokaskesta antaa laskelma, jossa tarkastellaan saman maa-alan käsittelyä 100 vuoden aikana. Käytettäessä 25 –vuotiskiertoa olisi ala tullut poltetuksi vähintään 4 kertaa, kynnetyksi 12 kertaa ja haratuksi 12 kertaa, jos jokaisesta kaskesta olisi otettu kolme satoa. Kaadettua kaskea, paloa ja viljaa kasvavaa halmetta olisi alalla ollut 20 vuotena, niitettävää ahoa 12 vuotena ja laidunmaana se olisi ollut 68 vuotena. Mikäli alueella olisi harjoitettu kaskiviljelyä esim. 500 vuotena olisi edellä mainitut luvut kerrottava viidellä (Heikinheimo 1915, 5-106).

Kalvolan Kaskenmäen rinteillä olevat kartoitetut kohteet yhteensä satalukuisine röykkiöineen, kymmenine naurishautoineen ja muine löytöineen sopivat hyvin ajatukseen läheisten rautakautista ja keskiaikaista juurta olevien kylien kiertokaskialueesta. Lisäksi alueella on kartoittamattomia röykkiöalueita (ks. kohdeselostus Kalvola Kaskenmäki 3, muut havainnot), joten Kaskenmäen rinteiden kaskiröykkiöiden lukumäärä nousee kokonaisuudessaan yli tuhannen (vrt. Retulansaari, jossa n. 1500 kartoitettua kaskiröykkiötä, Taivainen 2006). Keikkalan kylän 1600 –luvun lopun kartta kertoo, että alue on kauttaaltaan kasvanut pientä koivumetsää, mikä myös viittaa alueen

voimakkaaseen kaskeamiseen; järeämpää puustoa ei ole päässyt kasvamaan, koska metsä on kaadettu muutaman kymmenen vuoden välein kaskeksi.

3.1. Kaskiröykkiöt

Kaskiröykkiöiden koko ja rakenne eri tutkimuskohteiden välillä ja sisälläkin vaihtelee melko paljon. Tyypillinen röykkiö on kuitenkin varsin vaatimaton ja jopa huomaamaton. Enimmäkseen röykkiön halkaisija vaihtelee 1-2,5 metrin ja korkeus 0,2-0,5 metrin välillä. Röykkiöt saattavat olla puuston, aluskasvillisuuden ja sammalen peittämiä, jolloin yleensä yhden huomattuaan alkaa maastosta havaitsemaan lukuisia uusia. Muodoltaan röykkiöt ovat yleensä pyöreähköjä, joskus ovaaleja ja harvoin aitamaisia. Röykkiöiden poikkileikkaus on yleensä matalan kupera, isommat röykkiöt saattavat olla korkean kuperiakin ja silloin maastossa helposti havaittavia. Suurin osa röykkiöistä on hyvin säilyneitä, poikkeuksena Kaskenmäki 3, jossa metsäauraus ja laikutus ovat rikkoneet suuren osan röykkiöistä.

Suurin osa röykkiöistä on tehty pelkästään kivistä, mutta joukossa on myös maansekaisia röykkiöitä, jotka voivat päälle päin näyttää esim. rautakautiselta hautaröykkiöltä. Usein röykkiö on kasattu maakiven päälle tai sen syrjään. Monesti maakivi on röykkiön sisällä näkymättömissä ja paljastuu vasta kaivauksessa.

Kalvolan kohteissa röykkiöt sijaitsevat laajan Kaskenmäen moreenipohjaisella etelä-lounaisrinteellä, eivät milloinkaan tasamaalla. Osittain röykkiöt sijaitsevat myös terassimaisilla tasanteilla, mutta niissäkin maa viettää loivasti etelään-länteen eli päivän puolelle. Kaskipaikoiksi on perinteisesti mielellään valittu juuri päivänpuoleisia rinteitä ja ehkä nämä hieman ylempänä peltoihin nähden sijaitsevat kaskimaat ovat olleet myös vähemmän hallanarkoja.

Tutkimuksissa kaivettiin 17 kaskiröykkiötä puoliksi ja yksi kaskiröykkiö kokonaan. Suurin osa tutkituista röykkiöistä oli pelkästään kivistä tehtyjä ja ne oli kasattu joko maakiven ympärille tai päälle, joskus myös useamman maakiven ympärille. Ainoastaan yhdessä röykkiössä havaittiin rakenne: Kalvolan Janhan röykkiö nro 2:n alta paljastunut liesikiveys. Sen sijaan monessa tapauksessa oli havaittavissa, että röykkiökiveyksen alla oli hiilistä nokimaata eli kaskimaannosta. Mikä viittaa kaskeamisen jälkeiseen röykkiöiden kasaamiseen ja antaa hyvät mahdollisuudet saada ajoitustuloksia kaskeamisen ajankohdasta. Joissakin röykkiöissä oli hiiltä useissa eri kerroksissa, minkä voidaan ajatella tukevan juuri kiertokaskiteoriaa ja sitä, että raivausta on alueilla tehty useaan otteeseen ehkä pitkienkin aikojen kuluessa.

Kartoitettujen alueiden koko vaihteli 0,2-12 hehtaarin välillä. Pienimmässä kohteessa oli kuusi ja isoimmassa 98 röykkiötä. Kirjallisuuden mukaan kaskialueiden koko on vaihdellut paljon. Tutkimusalueelta tiedetään, että esim. Kalvolan Keikkalan alueella oli vuonna 1763 tehty töitä 28 kaskessa ja Taljalan alueella 38 paikassa. Kylvöjen ala oli vaihdellut yhdestä kapasta 46 kappaan (Suvanto 1992, 250). Nykymitoiksi muunnettuina yksi kapanala on noin 1,54 aaria (aari on 100 neliometriä). Vuoden 1763 kaskien koko on siis vaihdellut n. 1,5 aarin ja 0,7 hehtaarin välillä.

Kaskialueiden röykkiöt on kasattu vaihtelevien etäisyyksien päähän toisistaan. Vaikuttaa siltä, että ne ovat syntyneet raivaustyön ehdoilla. Missä on ollut valmiiksi maakivi, on sen ympärille tai päälle alettu kasata kiviä ja seuraava kasa on tehty kivien raivaamisen taloudellisuutta edeltävällä tavalla seuraavaan sopivaan kohtaan. Yleensä röykkiöiden etäisyys toisistaan on vähintään 5-10 metriä.

3.2 Fossiiliset kyntöjäljet

Tutkimuksissa tehtiin tasokaivausalueita rökkiöiden välisille alueilla, joiden avulla toivottiin saatavan todisteita mahdollisesti käytetyistä muokkausmenetelmistä. Kaivausalueiden valinnassa kiinnitettiin erityistä huomiota alueen pinnanmuotoihin. Kaivauspaikoiksi valittiin sellaisia alueita, joissa rökkiöiden välinen maasto oli tasaista ja vaikutti selvästi ihmisen muokkaamalta. Lisäksi paikan tuli olla melko kivetön ja maaperän mieluusti hietaa tai hiekkaa, jossa mahdolliset fossiiliset maanmuokkausjäljet erottuisivat tummina jälkinä vaaleaa pohjamaata vastaan.

Kahdessa kohteessa saatiin näkyviin fossiilisia kyntöjälkiä, jotka erottuivat tummana, osin verkkomaisena kuviona vaaleaa pohjamaata vastaan (Kalvola Janha, Kalvola Korvenniitty 1). Lisäksi yhdessä kohteessa havaittiin epävarmoja fossiilisia kyntöjälkiä (Kalvola Lintustenmäki). Näillä alueilla oli hieman keskimääräistä paksumpi kaskimaannos, n. 15-20 cm. (Kaskimaannos = tumma hiilen sekainen hietta/hiekkamulta). Yleensä kaskialueiden kaskimaannos vaihteli 10 sentin molemmin puolin.

Periaatteessa fossiiliset auranjäljet voisivat merkitä myös käsitettä muinaispelto. On kuitenkin vaikea määrittellä mikä on kaski ja mikä pelto. Kiertokaskea voisi sinällään pitää pelto –käsitteen sisällä, jos ajatellaan että se oli jatkuvassa kiertokulussa viljelyn, ahoniityn, laitumen, lehdesmetsän ja jälleen viljelyn alaisena aina 20-30 vuoden välein. Lisäksi pelto on useimmiten raivattu metsään joko suoraan tai sitten vaikkapa parhaat kaskialueet on otettu myöhemmin pelloksi (esim. Kyrölä 1936, 130).

Hattulassa puhutaan myös ns. puolipellostä, jossa kaskimailla oli alettu soveltamaan pelloilta tuttua vuoroviljelystä; ”rukiin jälkeen kynnettiin halme suviviljalle (kaksikin vuotta) ja sitten otettiin heinää, kunnes maa oli jätettävä laitumeen. Kun rukiin jälkeen sänki kynnettiin, ”tuli tommosta pualipelto” (ei siis enää sanottu kaskeksi)”(Kyrölä 1936,148-149).

Tällainen pelto-, kaskikierto tai puolipeltoalue on myöhemmin, ehkä vuosisatojenkin päästä saattanut uudestaan metsittyä ja näyttää nykyään esim. tyypilliseltä kaskirökkiöalueelta. Kohteen tarkka määrittely muinaispelloksi tai kaskialueeksi on vaikeaa/mahdotonta.

3.3. Hautamaiset painanteet

Metsissä sijaitsevilta kaskirökkiöalueilta tavattiin tutkimuksissa myös hautamaisia painanteita, jotka useimmiten muodostavat muutaman painanteen ryhmiä. Ne sijaitsevat yleensä loivissa rinteissä, joskus mäkien tai kumpareiden laella. Muutamassa tapauksessa hautamaiset painanteet sijaitsivat erillään kaskirökkiöalueista, mutta kuitenkin niiden tuntumassa. Painanteiden syvyys vaihteli useimmiten 0,3-0,5 metrin, pituus 3-5 metrin ja leveys 1-2 metrin välillä. Osa haudoista on selvästi erottuvia, suurin osa erittäin huonosti erottuvia. Alun perin noin metrin syvät haudat ovat aikojen saatossa joutuneet erilaisten täyttymisprosessien alaisiksi ja ovat lisäksi usein kasvillisuuden peitossa.

Painanteet on mitä todennäköisimmin tulkittavissa kaskeamiseen liittyväksi ilmiöksi ja ne liittyvät nimenomaan nauriskaskiin, mihin sopii alla oleva kuvauskin.

”Naurismaiksi valittiin yleensä sekametsä, joskus hiekkaisemmaltakin maalta. Polton jälkeen siihen tehtiin kolme kylvöä, joista viimeisimmän sato varastoitettiin talvea varten kaivettuihin hautoihin. Korjuuajan lähetessä kaivetaan kaskan syrjään tai muuhun sopivaan paikkaan nauriskuoppa, ja koska nauriita tavallisesti viljellään hietaisilla mäillä tai niiden läheisyydessä, on säilytyspaikan

saanti varsin helppo asia. Kuoppa on tavallisesti metriä vähän syvämpi, muut mitat riippuvat sadon suuruudesta; jos se on suuri, tarvitaan tietysti useampia kuoppia. Nauriit nyyhdetään käsin ja kootaan läjiin lähelle kuoppaa, jonka jälkeen naatit ja navat listitään. Tämän tehtyä viedään nauriit kuoppaan, joka lopuksi peitetään havuilla ja hiekalla.”(Grotenfelt 1901, 64). Edellä mainitun lisäksi tiedetään, että nauriskuoppa saatettiin kattaa jonkinlaisilla tukipuilla sekä lisäksi oljilla ja joskus tuohilla. Kattamista saatettiin lisätä vähittäin syysilmojen pakastuessa ennen lumipeitettä. Nauriskuopissa säilytettiin myös siementuotantoon istukkaiksi valitut pitempään kantaan listityt nauriit. (Ahokas 2002, 98).

Kalvolan naapurikunnasta Hattulasta tunnetaan vastaavanlainen kuvaus nauriiden talvivarastoinnista kuopissa eli naurishaudoissa. Sen mukaan ”naurishauta on pitkäkäinen, toista kyynärää syvä (yksi kyynärä on noin 60 cm), saman verran leveä ja parikin pitkä. Nauriitteen päälle pantiin hakoja ja multaa.” (Kyrölä 1936, 148).

Syksyiseen nauriiden nostoon liittyi eräänlainen juhlakin, jonka yhteydessä nauriita paistettiin kuopassa ja syötiin nostotalkoiden yhteydessä. Alla oleva kuvaus on Itä-Suomesta, mutta sopinee yhtä hyvin myös tutkimusalueelle.

”Syksyllä nauriit nostettiin ja silloin pidettiin myös naurishautakestit, naurahtaa Impi Salonen naurisjuhlia muistellessaan; Nauriista tehtiin haudikkaita, kaivamalla maahan kuoppa, jonka pohjalle ja laidoille laitettiin kuumennettuja kiviä ja suojaksi nauriinkaaleja. Nauriit ladottiin kuoppaan, peiteltiin kaaleilla ja niiden päälle ladottiin kuumennettuja kiviä, suojaksi nauriin kaaleja ja nurin käännettyjä turppaita. Muutamia tunteja nauriiden hauduttua kutsuttiin nauriskuopalle naapurit ja ryhdyttiin pitämään nauriskestejä, muistelee Impi Salonen. Iltasella syömättä jääneet nauriit koottiin ja jokainen sai ottaa mukaansa tarpeensa mukaan. Näin huolehdittiin niistäkin kylän asukkaista joilla itsellään ei ollut mahdollisuutta kasvattaa nauriita.”(www.kiinet.com/hoilola/kaskeaminen).

Yllä olevissa lainauksissa mainitut yksityiskohdat hautojen sijainnista ja koosta sopivat hyvin tutkimuksissa tehtyihin havaintoihin. Lisäksi naurishaudikkaiden valmistaminen kivillä täytetyissä kuopissa voisi hyvin selittää tutkimuksissa havaitut hautamaiset painanteet, joiden yläosissa oli nokimaata ja kiveystä. Ne voisivat hyvinkin olla nauriiden talvivarastokuoppia, joita myöhemmin on käytetty hautanauriiden valmistamiseen.

Kuva 134: Kuuden hautamaisen painanteen muodostama ryhmä Kalvolan Kaskenmäki 3:ssa.

3.4. Muut rakenteet

Edellä kerrottujen lisäksi kohteissa havaittiin muita rakenteita, jotka todennäköisesti liittyvät tavalla tai toisella kohteiden kaskiviljelyhistoriaan. Yksittäisten kuoppien ja yhden perustuksen jäännöksen lisäksi useammassa kohteessa havaittiin vallimaisia kohoumia, joista yksi tutkittiin kaivamalla (Janhan vallimainen kohouma nro 2). Kaivausten perusteella vaikuttaa siltä, että vallimainen kohouma olisi täyttyneen/täytetyn kuopan näkyvä jäännös, jossa kuopasta aikanaan kaivettu maa on vallimaisena kehänä kuopan ympärillä. Kehän keskusalue on reunoja alempana (=kaivetun kuopan kohta). Rakenne tuo jossain määrin mieleen myös donitsin. Todennäköisesti vallimaiset kohoumat lienevät naurishaudan jäännöksiä.

3.5. Löydöt

Tutkimuksissa löydettiin esineistöä, joka vahvistaa alueiden (kaski)viljelystatusta. Vahvin todiste on Korvenniitty 1:n alueelta löydetty lähes kokonainen sirpin terä. Se oli kärjestään katkennut ja sen takia ilmeisesti kelvottomana heitetty pois. Löytö todistaa alueella suoritetusta viljankorjuusta, joka perinteisen maatalouden aikana tehtiin sirpillä leikaten. Muut viljelyyn liittyvät esinelöydöt ovat epäsuoria ja todistavat hevosen käytöstä alueilla. Nämä löydöt ovat yksi kokonainen hevosenkenkä, yksi hevosenkengän puolikas ja joukko hevosenkengän nauvoja. Janhasta ja Korvenniitty 1:stä löydetyt fossiiliset kyntöjäljet vahvistavat esinelöytöjen funktiota nimenomaan (kaski)viljelyyn liittyvinä. Toisaalta löydöstössä on myös metsätöihin liittyvää aineistoa, kuten joukko pokasahanterän katkelmia (ei luetteloitu), joten ainakin osa hevosiin liittyvästä löydöstöstä voi liittyä myös hevosen käyttöön talvisten metsätöiden yhteydessä. Löydöistä tarkemmin, ks. eri kohteiden kohdeselostukset ja löytöluettelot.

3.6. Makrofossiilianalyysin tulokset

Maanäytteitä tutkittiin 93 kpl, yhteensä 111 litraa. Määritettyjä kasvijäänteitä löytyi hiiltymättöminä 95 kpl, hiiltyneinä 7453 kpl. Merkittävimmät löydöt ovat hiiltyneet kuusenneulaset, joiden kärkiä löytyi yli 7000 kappaletta. Kuusenneulaset saattavat liittyä alueella harjoitettuun kaskiviljelytoimintaan, joilloin neulaset ovat hiiltyneet alueen poltossa kaskeamisen yhteydessä. Näytteistä ei löytynyt yhtään viljanjyvää. Näytteiden määrän ja laadun sekä näytekohteiden (mm. auranjäljistä) perusteella olisi saattanut olettaa näytteistä löytyvän myös jäänteitä viljoista. Kyseessä saattaa olla alueen lyhytaikainen käyttö, jolloin alue on kaskettu vain kerran tai paikalla on kaskettu uudelleen vasta väli vuosien jälkeen. Kaskessa kasvanut vilja on korjattu pois eikä aluetta ole heti poltettu uudelleen, jolloin maahan jääneet viljan jäänteet olisivat hiiltyneet uuden kaskeamisen yhteydessä. Hiiltymättöminä maahan jääneet viljanjyvät ovat maatuneet eikä niistä ole ollut jäänteitä jäljellä, kun alue on mahdollisesti kaskettu uudelleen. (Lempiäinen 2008).

Kaskenmäki 1:n alueella kaivettujen röykkiöiden kaskimaannokseen liittyvästä kerrostumasta löytyi makrofossiilianalyysissä runsaasti hiiltyneitä kuusenneulasia, mikä saattaa siis indikoida kaskenpolton aikaista kuusimetsän polttoa alueella. Myös Kaskenmäki 3:n röykkiö nro 51:n alla olevasta kaskimaannoksesta tuli erittäin runsaasti hiiltyneitä havunneulasia. Havainto on mielenkiintoinen, sillä kuusimetsän kasvaminen kestää huomattavasti kauemmin kuin lehtimetsän, joka ensimmäiseksi nousee uudismetsäksi poltetun tai muuten kaatuneen metsän tilalle. Lisäksi 1600 –luvun lopun kartta Keikkalan kylän metsäalueilta Kaskenmäki 1-3: n alueilta kertoo, että metsä on tuolloin ollut pientä lehtipuumetsää. Hiiltyneitä kuusenneulasia lähetettiin ajoitettavaksi, joten ajoitustulokset antanevat mielenkiintoista lisätietoa asiaan.

Kaskenmäki 1:n hautamaisten painanteiden nro 2 ja 6 makrofossiilianalyyseissä löytyneet hiiltyneet havunneulaset voivat edellä mainitun lisäksi/sitävastoin liittyä myös naurishaudoissa käytettyihin havukatteisiin (ks. 3.3. hautamaiset painanteet).

(Ks. tarkemmin, makrofossiilianalyysiraportti tämän kertomuksen liitteenä).

Hämeenlinnassa 13.3.2007

Jouni Taivainen
tutkija
Museovirasto/rakennushistorian osasto

4. LÄHTEET

Kartat:

-<http://www.virtuaaliyliopisto.fi/maakirjakartat/>

Arkistolähteet:

- Lempiäinen, Mia 2008. Kaskiprojektin makrofossiilitutkimus 2008. Biodiversiteettiyksikkö, Turun yliopisto, 200014 Turku. Makrofossiilitutkimusraportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.
- Schulz, Peter 1992. Kalvola Iittala Kaarneenmäki. Kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa.
- Taivainen, Jouni 2007. Maakaasuputkilinjainventointi Hämeenlinna-Lempäälä 2007. Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Inventointiraportti Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa.

Kirjallisuus:

- Ahokas, Hannu 2002. Nauriskuoppa, naurishaudan pano, jäkälän pano, pantio ja AIV: suomalaisen kansanperinteen kehityssarjoja A.I. Virtasen rehunsäilöntämenetelmän takana, s. 97-116. *Suomen Museo 2002*
- Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989. Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 505. Tampere.
- Favorin, Martti 1996. Kalvolan Historia II. Hämeenlinna.
- Grotenfelt, Gösta 1901. Suomen polttoviljelys. Porvoo.
- Gren, Leif 1997. Fossil åkermark. Borås
- Heikinheimo, Olli 1915. Kaskiviljelyksen vaikutus Suomen metsiin. Helsinki.
- Kyrölä, Väinö 1936. Maanviljelys ja kaskiviljelys Hattulan pitäjässä, s. 125-150. *Hämeenmaa 5*. Hämeen heimoliiton julkaisuja 13. Hämeenlinna.
- Suvanto, Seppo 1992. Kalvolan Historia I. Hämeenlinna.

Internet:

- Taivainen Jouni, 2006: www.ylikartano.fi/esihistoria
- www.kiinet.com/hoilola/kaskeaminen).

5. LIITTEET

Hiilinäytteet

Kalvola Janha

HN 1	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5 cm. Kivien alta. x: 6775104,80 y: 2509953,48 z: -
HN 2	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5 cm. Kivien alta. x: 6775103,56 y: 2509954,34 z: -
HN 3	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 5 cm. Kivien alta, maakiven vierestä. x: 6775105,58 y: 2509946,24 z: -
HN 4	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 10 cm. Kivien alta. x: 6775106,01 y: 2509946,04 z: -
HN 5	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 10-15 cm. ”Liesikiveyksestä” (tiivis kiveys maakiven vieressä), kivien välistä. x: 6775106,58 y: 2509946,24 z: -
HN 6	<u>Röykkiö 1</u> Syvyys: - 20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. x: 6775103,56 y: 2509954,34 z: -
HN 7	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 12 cm. Röykkiön ulkopuolelta, tummasta maasta läheltä kiveystä. x: 6775107,32 y: 2509945,71 z: -
HN 8	<u>Röykkiö 1</u> Syvyys: - 25 cm. Röykkiön ulkopuolelta. x: 6775103,56 y: 2509954,41 z: -
HN 9	<u>Röykkiö 3</u> Kivien alta. x: 6775145,17 y: 2509896,50 z: 94,61

HN 10	<u>Röykkiö 3</u> Kivien alta. x: 6775145,26	y: 2509896,34	z: 94,62
HN 11	<u>Röykkiö 2</u> ”Liesikiveyksen” välistä, päällimmäisten kivien alta. x: 6775106,65	y: 2509946,06	z: 93,60
HN 12	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 25 cm. ”Liesikiveyksen” alta. x: 6775106,65	y: 2509946,06	z: -
HN 13	<u>Röykkiö 3</u> Syvyys: - 30-40 cm. Kivien alta. x: 6775145,26	y: 2509896,34	z: -
HN 14	<u>Hauta 3</u> Koeoja. Syvyys: - 20 cm. Haudan pohja. x: 6775153,11	y: 2509878,57	z: -
HN 15	<u>Hauta 3</u> Koeoja. Syvyys: - 35 cm. Haudan pohja. x: 6775153,09	y: 2509878,81	z: 94,51
HN 16	<u>Hauta 3</u> Koeoja. Syvyys: - 40 cm. Haudan pohja. x: 6775153,09	y: 2509878,81	z: -
HN 17	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Syvyys: - 40 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. x: 6775134,60	y: 2509892,64	z: -
HN 18	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 6. Syvyys: - 50 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. x: 6775134,60	y: 2509892,64	z: -
HN 19	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 6. Syvyys: - 50 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. x: 6775134,60	y: 2509892,64	z: -

HN 20	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 20 cm. Röykkiön kivien alta. x: 6775195,68 y: 2509827,99 z: 95,40
HN 21	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 40 cm. Röykkiön kivien alta. x: 6775196,26 y: 2509827,99 z: 95,40
HN 22	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 40 cm. Röykkiön kivien alta, maakiven juuresta. x: 6775196,56 y: 2509827,77 z: 95,45
HN 23	<u>Röykkiö 60</u> Kivien alta. x: 6775217,83 y: 2509789,11 z: 95,28

Kalvola Kaskenmäki 1

HN 24	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 1. Reunimmaisten kivien alta. x: 6777851,61 y: 2506743,94 z: 125,03
HN 25	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 1. Kivien alta. x: 6777851,21 y: 2506744,37 z: 125,07
HN 26	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Kivien alta. x: 6777846,24 y: 2506730,55 z: 124,21
HN 27	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 25 cm. Kivien alta. x: 6777851,51 y: 2506743,66 z: 124,79
HN 28	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Kivien alta. x: 6777845,73 y: 2506730,18 z: 124,06

HN 29	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Kivien alta. x: 6777846,87	y: 2506730,77	z: 123,85
HN 30	<u>Hauta 6</u> Kerros 1. x: 6777835,89	y: 2506731,68	z: 123,50
HN 31	<u>Hauta 2</u> Koeoja. Syvyys: - 35 cm. Haudan pohjalta. x: 6777834,01	y: 2506737,38	z: -
HN 32	<u>Hauta 2</u> Koeoja. Syvyys: - 40 cm. Haudan pohjalta. x: 6777834,01	y: 2506737,38	z: -
HN 33	<u>Hauta 6</u> Syvyys: - 30 cm. Nokimaasta kivien alta. x: 6777836,04	y: 2506731,80	z: 123,43
HN 35	<u>Hauta 6</u> Syvyys: - 42 cm. Kivien alta. x: 6777836,04	y: 2506731,80	z: -
HN 36	<u>Hauta 6</u> Syvyys: - 55 cm. Ison kiven alta. x: 6777836,04	y: 2506731,80	z: -
HN 37	<u>Hauta 6</u> Pohjoisprofiili. x: 6777836,04	Syvyys: -55 cm. y: 2506731,80	z: -

Kalvola Kaskenmäki 2

HN 34	<u>Hauta 2</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Turpeen alta. x: 6777863,65	y: 2506458,30	z: -
HN 38	<u>Hauta 2</u> Kerros 2. Syvyys: -10 cm. x: 6777862,80	y: 2506457,41	z: -

HN 39 Hauta 2
Lounaisprofiili. Syvyys: -30 cm.
Haudan pohjasta.
x: 6777863,65 y: 2506458,30 z: -

Kalvola Kaskenmäki 3

HN 40 Röykkiö 2
Syvyys: - 20 cm.
Kivien alta.
x: 6777902,32 y: 2506037,23 z: -

HN 41 Röykkiö 1
Kivien alta
x: 6777898,72 y: 2506053,50 z: 124,25

HN 42 Röykkiö 1
Reunimmaisten kivien alta.
x: 6777898,80 y: 2506052,46 z: 124,32

HN 43 Röykkiö 1
Syvyys: - 50 cm.
Kivien alta
x: 6777899,41 y: 2506052,65 z: 124,27

HN 44 Röykkiö 2
Syvyys: - 15 cm.
Kivien välistä
x: 6777902,79 y: 2506037,74 z: 124,61

HN 45 Röykkiö 2
Syvyys: -20 cm.
Kivien alta
x: 6777903,11 y: 2506037,74 z: 124,55

HN 46 Röykkiö 2
Syvyys: - 40 cm.
Kivien alta
x: 6777901,84 y: 2506037,32 z: 124,62

HN 47 Röykkiö 35
Kerros 1. Syvyys: - 10 cm.
Kivien alta.
x: 6777918,21 y: 2505864,76 z: 125,12

HN 48 Röykkiö 36
Kerros 1.
Kivien alta.

		x: 6777922,00	y: 2505856,21	z: 125,35
HN 49	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 2. Syvyys: - 15 cm. Kivien alta.	x: 6777917,80	y: 2505865,84	z: -
HN 50	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 2. Syvyys: - 20 cm. Kivien alta, röykkiön keskeltä.	x: 6777918,24	y: 2505866,16	z: -
HN 51	<u>Röykkiö 36</u> Kerros 2. Syvyys: - 40 cm. Kivien alta.	x: 6777922,00	y: 2505855,78	z: 125,12
HN 52	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 3. Syvyys: - 30 cm. Kivien alta, maakiven vierestä.	x: 6777917,73	y: 2505866,58	z: 125,09
HN 53	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 3. Syvyys: - 60 cm. Kivien alta, röykkiön keskeltä.	x: 6777918,32	y: 2505866,05	z: 125,13
HN 54	<u>Röykkiö 49</u> Kerros 1. Syvyys: - 15 cm. Kivien alta.	x: 6777920,44	y: 2505825,62	z: -
HN 55	<u>Röykkiö 51</u> Kerros 1. Syvyys: - 30 cm. Kivien alta.	x: 6777922,60	y: 2505812,48	z: -
HN 56	<u>Röykkiö 51</u> Kerros 2. Syvyys: - 50 cm. Kivien alta.	x: 6777922,83	y: 2505811,41	z: -
HN 57	<u>Röykkiö 49</u> Kerros 2. Syvyys: - 15 cm. Kivien alta.	x: 6777920,38	y: 2505825,09	z: 124,53
HN 58	<u>Röykkiö 49</u>			

Kerros 2. Syvyys: - 15-20 cm.
Kivien alta, maakiven päältä.
x: 6777920,44 y: 2505825,62 z: 124,57

HN 59 Hauta 4
Pohjoisprofiili. Syvyys: - 25 cm.
x: 6777923,67 y: 2505846,58 z: -

Kalvola Korvenniitty 1

HN 60 Röykkiö 1
Kerros 2. Syvyys: - 35 cm.
Kiven alta.
x: 6777987,45 y: 2505022,52 z: 112,16

HN 61 Röykkiö 1
Kerros 3. Syvyys: - 20 cm
Kivien alta, maakiven vierestä.
x: 6777988,29 y: 2505023,45 z: -

HN 62 Röykkiö 1
Kerros 4. Syvyys: - 30-40 cm.
Kivien alta, maakiven vierestä.
x: 6777988,74 y: 2505023,57 z: 112,18

HN 63 Röykkiö 1
Kerros 5. Syvyys: -30-40 cm.
Kivien alta, maakiven vierestä.
x: 6777988,74 y: 2505023,57 z: -

Kalvola Korvenniitty 2

HN 64 Röykkiö 1
Kerros 2. Syvyys: - 15 cm.
Kivien alta.
x: 6778374,65 y: 2504380,74 z: 100,86

HN 65 Röykkiö 1
Kerros 2. Syvyys: - 50 cm.
Kivien alta röykkiön keskeltä.
x: 6778372,74 y: 2504380,43 z: -

HN 66 Röykkiö 1
Kerros 3. Syvyys: - 55 cm.
Kivien alta röykkiön keskeltä.
x: 6778372,74 y: 2504380,74 z: 100,83

Lempäälä Torittu

HN 67	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Kiven alta. x: 6801043,53	y: 2492645,26	z: 99,82
HN 68	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Kivien alta. x: 6801042,42	y: 2492644,98	z: 99,90
HN 69	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 20-25 cm Kivien alta. x: 6801042,42	y: 2492644,98	z: -

Maanäytteet

Kalvola Janha

MN 1	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hieta. x: 6775104,80 y: 2509953,48 z: -
MN 2	<u>Röykkiö 2</u> Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Tumma multainen hieta, seassa hiilenpaloja. x: 6775107,33 y: 2509945,72 z: -
MN 3	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hieta. x: 6775105,19 y: 2509953,95 z: -
MN 4	<u>Röykkiö 1</u> Taso 2. Syvyys - 15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hieta. x: 6775103,71 y: 2509954,66 z: -
MN 5	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 0. Hieta. x: 6775116,24 y: 2509924,60 z: 93,56
MN 6	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 0. Hieta. x: 6775115,43 y: 2509923,47 z: 93,61
MN 7	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 1. Hieta. x: 6775115,83 y: 2509924,18 z: 93,56
MN 8	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 1. Hieta. x: 6775115,36 y: 2509923,22 z: 93,57
MN 9	<u>Röykkiö 3</u> Kerros 1. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6775144,84 y: 2509897,09 z: 94,56

- MN 10 Tasokaivausalue 1
Kerros 2. Syvyys - 15-20 cm.
Hieta.
x: 6775115,83 y: 2509924,18 z: -
- MN 11 Tasokaivausalue 1
Kerros 2. Syvyys: - 15-20 cm.
Hieta.
x: 6775115,36 y: 2509923,22 z: -
- MN 12 Röykkiö 2
"Liesikiveyksestä" (tiivis kiveys röykkiön röykkiön vieressä), kivien välistä.
Nokimaa.
x: 6775106,65 y: 2509946,06 z: 93,60
- MN 13 Tasokaivausalue 1
Taso 3.
Auranjäljistä. Tumma likamaa, hieta.
x: 6775115,90 y: 2509924,22 z: 93,49
- MN 14 Tasokaivausalue 1
Taso 3.
Auranjälkiin liittyvästä likamaaläikästä. Tumma likamaa, hieta.
x: 6775115,39 y: 2509924,58 z: 93,54
- MN 15 Hauta 3
Koeoja. Syvyys: - 45-50 cm.
Haudan pohjalta. Hiekka.
x: 6775153,09 y: 2509878,81 z: -
- MN 16 Röykkiö 3
Länsiprofiili. Syvyys: - 50 cm.
Kivien alta ja välistä. Nokinen hiekka.
x: 6775144,99 y: 2509896,29 z: 94,51
- MN 17 Vallimainen kohouma 2
Kerros 2.
Vallin ulkopuolelta. Nokinen ja multainen hiekka.
x: 6775136,90 y: 2509892,88 z: 94,91
- MN 18 Vallimainen kohouma 2
Kerros 2.
Kuopasta vallin sisäpuolelta. Hiekansenkainen humus.
x: 6775134,60 y: 2509892,64 z: 94,98
- MN 19 Hauta 3
Koeoja, länsiprofiili. Syvyys - 30-35 cm.
Alempi humus: alkuperäinen maanpinta haudasta kaivetun maan alla.
Humuksensenkainen hiekka.
x: 6775154,64 y: 2509879,19 z: 95,10

MN 20	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 3. Kuopasta vallin sisäpuolelta. Hiekansenkainen humus. x: 6775139,50 y: 2509896,40 z: 95,06
MN 21	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 3. Vallin alta. Nokinen hiekka. x: 6775135,33 y: 2509892,13 z: 94,97
MN 22	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 4. Syvyys - 20 cm. Vallin ulkopuolelta. Nokinen hiekka. x: 6775136,90 y: 2509892,88 z: -
MN 23	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 4. Syvyys: - 30 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. Humuksensenkainen hiekka. x: 6775134,60 y: 2509892,64 z: -
MN 24	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 5-10 cm. Multainen hiekka. x: 6775195,41 y: 2509829,23 z: 95,31
MN 25	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 5. Syvyys: - 35 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. Hiekka. x: 6775134,60 y: 2509892,64 z: -
MN 26	<u>Vallimainen kohouma 2</u> Kerros 6. Syvyys: - 40 cm. Kuopasta vallin sisäpuolelta. Hiekka. x: 6775134,60 y: 2509892,64 z: -
MN 27	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 10-15 cm. Hiekka. x: 6775195,41 y: 2509829,23 z: -
MN 28	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 5. Syvyys: - 20 cm. Hiekka. x: 6775195,41 y: 2509829,23 z: -
MN 29	<u>Röykkiö 37</u> Itäprofiili. Syvyys: - 20-30 cm. Kivien alta. Hiekka.

x: 6775195,48 y: 2509813,83 z: 95,89

MN 30 Röykkiö 60
Kivien alta. Hiekka.
x: 6775216,96 y: 2509789,34 z: 95,35

MN 31 Tasokaivausalue 2
Kerros 6.
Hiekka.
x: 6775196,90 y: 2509829,44 z: 95,14

Kalvola Kaskenmäki 1

MN 32 Röykkiö 2
Kerros 1.
Kiveyksen vierestä. Humuksensekainen hiekka.
x: 6777851,26 y: 2506745,10 z: 125,08

MN 33 Röykkiö 2
Kerros 1.
Kivien alta. Humuksensekainen hiekka.
x: 6777851,25 y: 2506744,37 z: 125,07

MN 34 Röykkiö 1
Kerros 1.
Röykkiön vierestä. Humuksensekainen hiekka.
x: 6777844,81 y: 2506730,45 z: 123,91

MN 35 Röykkiö 2
Kerros 2. Syvyys: - 20 cm.
Röykkiön vierestä. Hiekka.
x: 6777851,26 y: 2506745,10 z: -

MN 36 Röykkiö 1
Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm.
Röykkiön vierestä. Multainen hiekka.
x: 6777844,81 y: 2506730,45 z: -

MN 37 Hauta 6
Kerros 1.
Hiekkansekainen humus.
x: 6777836,42 y: 2506732,24 z: 123,48

MN 38 Hauta 2
Koeoja.
Haudan pohjalta. Nokinen ja multainen hiekka.
x: 6777834,01 y: 2506737,38 z: 123,56

MN 39	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön vierestä. Hiekka. x: 6777844,81 y:2506730,45 z: -
MN 40	<u>Hauta 6</u> Syvyys: - 40-50 cm. Hiekka. x: 6777836,42 y: 2506732,24 z: -
MN 41	<u>Hauta 2</u> Koeoja, koillisprofiili. Syvyys: - 30-45 cm. Haudan pohjasta. Nokinen hiekka. x: 6777834,24 y: 2506737,74 z: 123,33
MN 44	<u>Hauta 6</u> Koillisprofiili. Syvyys: - 30 cm. Nokimaa, hiekka. x: 6777836,42 y: 2506732,24 z: -

Kalvola Kaskenmäki 2

MN 42	<u>Hauta 2</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Haudan keskeltä. Multainen hiekka. x: 6777863,65 y: 2506458,30 z: -
MN 43	<u>Hauta 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Haudan keskeltä. Nokimaa. x: 6777862,80 y: 2506457,41 z: -
MN 46	<u>Hauta 2</u> Lounaisprofiili. Syvyys: - 30 cm. Haudan pohjalta. Hiekka. x: 6777863,65 y: 2506458,30 z: -

Kalvola Kaskenmäki 3

MN 45	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777898,36 y: 2506051,60 z: -
MN 47	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hieta. x: 6777904,18 y: 2506037,21 z: 124,54

MN 48	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Reunimmaisten kivien alta. Nokimaa. x: 6777898,49 y: 2506053,63 z: 124,27
MN 49	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777904,18 y: 2506037,21 z: -
MN 50	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen ja nokinen hiekka. x: 6777900,82 y: 2506038,89 z: 124,38
MN 51	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777898,36 y: 2506051,60 z: -
MN 52	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 40-50 cm. Kivien alta. Nokinen hiekka. x: 6777899,41 y: 2506052,65 z: -
MN 53	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777904,18 y: 2506037,21 z: -
MN 54	<u>Röykkiö 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777900,82 y: 2506038,89 z: -
MN 55	<u>Röykkiö 1</u> Taso 2. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777898,49 y: 2506053,63 z: -
MN 56	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön vierestä. Multainen hiekka. x: 6777917,75 y: 2505864,11 z: 125,04
MN 57	<u>Röykkiö 36</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777921,03 y: 2505854,90 z: 125,22

MN 58	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777917,75 y: 2505864,11 z: -
MN 59	<u>Röykkiö 36</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777921,03 y: 2505854,90 z: -
MN 60	<u>Röykkiö 35</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777917,75 y: 2505864,11 z: -
MN 61	<u>Röykkiö 36</u> Taso 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777921,03 y: 2505854,90 z: -
MN 62	<u>Röykkiö 51</u> Kerros 1. Syvyys: - 5 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777921,66 y: 2505812,68 z: -
MN 63	<u>Röykkiö 49</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777920,60 y: 2505827,07 z: -
MN 64	<u>Röykkiö 51</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777921,66 y: 2505812,68 z: -
MN 65	<u>Röykkiö 49</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777920,60 y: 2505827,07 z: 124,47
MN 66	<u>Röykkiö 51</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777921,66 y: 2505812,68 z: 123,72
MN 67	<u>Röykkiö 35</u> Länsiprofiili. Syvyys: - 20-25 cm. Hiekka. x: 6777918,72 y: 2505864,02 z: 125,21

MN 68	<u>Röykkiö 36</u> Pohjoisprofiili. Syvyys: - 35-45 cm. Kivien alta ja välistä. Hiekkainen nokimaa. x: 6777922,00 y: 2505855,78 z: -
MN 69	<u>Röykkiö 49</u> Kerros 3. Syvyys: - 20-25 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777920,60 y: 2505827,07 z: -
MN 70	<u>Röykkiö 49</u> Pohjoisprofiili. Syvyys: - 15-30 cm. Kivien alta ja välistä. Nokimaa. x: 6777921,20 y: 2505826,01 z: 124,56
MN 71	<u>Röykkiö 51</u> Pohjoisprofiili. Syvyys: - 45-60 cm. Kivien alta ja välistä. Hiekka, seassa hiilenpaloja. x: 6777922,96 y: 2505811,67 z: 123,84
MN 72	<u>Hauta 4</u> Pohjoisprofiili. Syvyys: - 20-30 cm. Nokimaa ja hiekka. x: 6777923,67 y: 2505846,58 z: -

Kalvola Korvenniitty 1

MN 73	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Multainen hiekka. x: 6777987,03 y: 2505023,82 z: -
MN 74	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777987,03 y: 2505023,82 z: -
MN 75	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Osittain nokinen hiekka. x: 6777987,03 y: 2505023,82 z: -
MN 76	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 4. Syvyys: - 20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6777987,03 y: 2505023,82 z: 112,07

MN 77	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 3-6 cm Hiekka. x: 6778000,76 y: 2504992,17 z: -
MN 78	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 6-10 cm. Hiekka. x: 6778000,76 y: 2504992,17 z: 111,15
MN 79	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 10-13 cm. Hiekka. x: 6778000,76 y: 2504992,17 z: -
MN 80	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 4. Syvyys: - 13-15 cm. Hiekka. x: 6778000,76 y: 2504992,17 z: -
MN 81	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 6. Syvyys: - 17-25 cm. Auranjäljestä. Hiekka. x: 6777999,30 y: 2504993,91 z: 111,09

Kalvola Korvenniitty 2

MN 82	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hieta. x: 6778371,66 y: 2504379,22 z: -
MN 83	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 10-15 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hieta. x: 6778371,66 y: 2504379,22 z: 100,52
MN 84	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Kivien alta. Hietainen likamaa. x: 6778371,95 y: 2504379,68 z: 100,62
MN 86	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 4. Syvyys: - 40 cm. Kivien alta. Hietainen likamaa. x: 6778371,95 y: 2504379,68 z: -

Kalvola Lintustenmäki

MN 85	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Hiekka. x: 6778481,57 y: 2504302,92 z: -
MN 87	<u>Tasokaivausalue 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-13 cm. Hiekka. x: 6778481,57 y: 2504302,92 z: 107,18
MN 88	<u>Tasokaivausalue 1</u> Taso 2. Syvyys: - 13-15 cm. Hiekka. x: 6778481,57 y: 2504302,92 z: -
MN 89	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 1. Syvyys: - 5-10 cm. Multainen ja nokinen hiekka. x: 6778461,10 y: 2504300,52 z: -
MN 90	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 2. Syvyys: - 10-15 cm. Hiekka. x: 6778461,10 y: 2504300,52 z: -
MN 91	<u>Tasokaivausalue 2</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-17 cm. Hiekka. x: 6778461,10 y: 2504300,52 z: -

Lempäälä Torittu

MN 92	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 2. Syvyys: - 5-10 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6801043,69 y: 2492644,57 z: 99,88
MN 93	<u>Röykkiö 1</u> Kerros 3. Syvyys: - 15-20 cm. Röykkiön ulkopuolelta. Hiekka. x: 6801043,69 y: 2492644,57 z: -

Radiohiiliajoitukseen lähetetyt näytteet

Sample sarakkeessa vasemmalla on näytenumero, jolla näyte on lähetetty ajoitettavaksi (Puola Poznan), hiilinäytteet tai makronäytteet –sarakkeet vastaavalla tasolla kertovat näytteen alkuperäisen numeron, jonka perusteella selviävät löytöyhteystiedot. Ajoituksia yhteensä 23 kpl.

Janha Ajoitettavia yht. 6 kpl

sample	hiilinäytteet	löytöyhteys
1	nro 10	röykkiö 3, kivien alta -30-40 cm
2	nro 11	röykkiö 2, liesikiveyksen ekan kivikrs:n alta
3	nro 16	hautamainen painanne 3, pohjalta, -40 cm
4	nro 19	vallimainen kohouma, pohjalta, -50 cm
5	nro 22	röykkiö 35, kivien alta, krs 3 -40 cm
6	nro 23	röykkiö 60, kivien alta pohjasta

Kaskenmäki 1 5 kpl

sample	hiilinäytteet	
7	nro 29	röykkiö1, krs 2, kivien alta
	makronäytteet	
8	nro 33	röykkiö 2, kivien alta krs1, havunneulaset
9	nro 37	hauta 6, krs 1, nokimaasta, havunneulaset, katajansiemen
10	nro 40	hauta 6, pohjalta -40-50 cm, havunneulaset

Kaskenmäki 2 1 kpl

sample	hiilinäytteet	
11	nro 39	hauta 2, lounaisprofiilin pohjasta -30 cm

Kaskenmäki 3 8 kpl

sample	hiilinäytteet	
12	nro 40	röykkiö 2, kivien alta, krs 1, -20 cm
13	nro 43	röykkiö 1, maakiven juuresta kivien alta nokimaannoksesta -50 cm
14	nro 46	röykkiö 2, röykkiön alta, melko keskeltä, -40 cm, krs 3.
15	nro 53	röykkiö 35, röykkiön pohjalta, krs 3, -60 cm
16	nro 51	röykkiö 36, röykkiön alta, melko keskeltä, -40 cm
17	nro 58	röykkiö 49, röykkiön alta, maakiven päältä, krs 2 -15-20 cm
	makronäytteet	
18	nro 71	röykkiö 51, profiili, katajansiemen, havunneulaset
19	nro 72	hauta 4, pohjoisprofiili, 20-30 cm syv. katajansiemen

Korvenniitty 1 2 kpl

sample	hiilinäytteet	
20	nro 61	röykkiö 1, kivien alta, maakiven vierestä, krs 3, -20 cm

21	nro 63	röykkiö 1, kivien alta alta maakiven vierestä, krs 5, -30-40 cm
Korvenniitty 2 1 kpl		
sample 22	makronäytteet nro 86,	röykkiö 1, kiveyksen alta, krs 4, -40 cm, havunneulaset
Lintustenmäki 0 kpl		
	ei ajoitettavaa	
Torittu 1 kpl		
sample 23	hiilinäytteet nro 69	röykkiö 1, kiveyksen alta, melko keskeltä, krs.3 -20-25 cm

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

Kalvola Janha

- 125750:1 Kalvola Janha. Röykkiö 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:2 Kalvola Janha. Röykkiö 2, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:3 Kalvola Janha . Röykkiö 1, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:4 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:5 Kalvola Janha. Röykkiö 1 ja röykkiö 2, yleiskuva alueesta. Luoteesta. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:6 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 1, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:7 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 20.8.2007.
125750:8 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:9 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:10 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, kiveys. Lännestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:11 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:12 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:13 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, kiveys. Lännestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:14 Kalvola Janha. Röykkiö 3, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:15 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
125750:16 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:17 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:18 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:19 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:20 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 2, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:21 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 1, yleiskuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 22.8.2007.
125750:22 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
125750:23 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 23.8.2007.
125750:24 Kalvola Janha. Hautamainen painanne 3, yleiskuva. Kaakosta. Jouni Taivainen 23.8.2007.
125750:25 Kalvola Janha. Röykkiö 3, länsiprofiili, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:26 Kalvola Janha. Röykkiö 3, länsiprofiili, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:27 Kalvola Janha. Hauta 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:28 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:29 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiilin pohjoisosa. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:30 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiilin eteläosa. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:31 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma, taso 1, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.
125750:32 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 2, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.
125750:33 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 3, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.

- 125750:34 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125750:35 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125750:36 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 4, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:37 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:38 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 1, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:39 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:40 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:41 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, etelä- ja itäprofiili, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:42 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, etelä- ja itäprofiili, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:43 Kalvola Janha. Röykkiö 37, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:44 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 3. Etelästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:45 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 3. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:46 Kalvola Janha. Röykkiö 37, työkuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:47 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, etelä- ja itäprofiili. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:48 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, etelä- ja itäprofiili. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:49 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, eteläprofiili. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:50 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, eteläprofiili. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:51 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, yleiskuva alueen tasaisesta maastosta. Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:52 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125750:53 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 1. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125750:54 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 2. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125750:55 Kalvola Janha. Röykkiö 60, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125750:56 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 3, länsiprofiili. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125750:57 Kalvola Janha. Janhan tutkimusalue, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125750:58 Kalvola Janha. Röykkiö 60, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125750:59 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 6. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125750:60 Kalvola Janha. Röykkiö 60, länsiprofiili. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

Kalvola Kaskenmäki 1

- 125752:1 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007.

- 125752:2 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
 125752:3 Kalvola Kaskenmäki 1. Kaskenmäki 1, yleiskuva alueesta. Luoteesta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
 125752:4 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 1. Idästä. Jouni Taivainen 3.9.2007.
 125752:5 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, taso 0. Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
 125752:6 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 2. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.
 125752:7 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
 125752:8 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, koillisprofiili. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
 125752:9 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2

- 125754:1 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:2 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:3 Kalvola Kaskenmäki 2. Kaskenmäki 2, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:4 Kalvola Kaskenmäki 2. Työpäivän päättyessä. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:5 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:6 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
 125754:7 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, työkuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
 125754:8 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, työkuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
 125754:9 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
 125754:10 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
 125754:11 Kalvola Kaskenmäki 2. Hevosenkänäulan löytöpaikka karttialueen kohdalla. Kaakosta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
 125754:12 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 4, taustalla kaivausalue. Etelästä. Jouni Taivainen 7.9.2007.
 125754:13 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 7.9.2007.
 125754:14 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3

- 125756:1 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.
 125756:2 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, ennen kaivausta. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.
 125756:3 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.
 125756:4 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.
 125756:5 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 11.9.2007.
 125756:6 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 11.9.2007.
 125756:7 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1 ja röykkiö 2, kaivausalueet. Kaakosta. Jouni Taivainen 12.9.2007.
 125756:8 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.
 125756:9 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 2, kaakkoisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 12.9.2007.
 125756:10 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.

- 125756:11 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.
- 125756:12 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125756:13 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35 ja röykkiö 36, yleiskuva alueesta. Lounaasta. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125756:14 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 43, rikkiaurattu. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125756:15 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125756:16 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007
- 125756:17 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 1. Etelästä. Heidi Martiskainen 13.9.2007.
- 125756:18 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, ennen kaivausta. Etelästä. Heidi Martiskainen 14.9.2007.
- 125756:19 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, ennen kaivausta. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 14.9.2007.
- 125756:20 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125756:21 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2, pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125756:22 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125756:23 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2, pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125756:24 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125756:25 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 0. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125756:26 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125756:27 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 1. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.
- 125756:28 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 2. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125756:29 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 3. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125756:30 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 3. Kaakosta. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125756:31 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125756:32 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 2. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.
- 125756:33 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125756:34 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 3. Luoteesta. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125756:35 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 7 ja hauta 8, taustalla kaskialuetta. Idästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125756:36 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 4. Lounaasta. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125756:37 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 20.9.2007.
- 125756:38 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2, työkuva. Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.
- 125756:39 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2, eteläosa. Lännestä. Jouni Taivainen § 21.9.2007.
- 125756:40 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2. Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.
- 125756:41 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1

- 125758:1 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125758:2 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125758:3 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 1. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125758:4 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 2. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125758:5 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 3. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125758:6 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 4. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125758:7 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta. Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125758:8 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 5, profiili. Idästä. Heidi Martiskainen 26.9.2007.
- 125758:9 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 0. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.
- 125758:10 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 1. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.
- 125758:11 Kalvola Korvenniitty 1. Hauta 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125758:12 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 2. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125758:13 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 2, taso 2, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125758:14 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 2, taso 2, yleiskuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125758:15 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 3. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125758:16 Kalvola Korvenniitty 1. Kuoppa 1. Idästä. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125758:17 Kalvola Korvenniitty 1. Yleiskuva Korvenniitty 1:n luoteislänsiosasta, etualalla röykkiö 15. Luoteesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125758:18 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125758:19 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125758:20 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 5. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 2

- 125760:1 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 0. Lännestä. Jouni Taivainen 28.9.2007.
- 125760:2 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva, kuvattu Kaskenmäen rinteeltä. Koillisesta. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125760:3 Kalvola Korvenniitty 2. Hauta 1. Idästä. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125760:4 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 2. Lännestä. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125760:5 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125760:6 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 4 ja itäprofiili. Lännestä. Jouni Taivainen 3.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki

- 125762:1 Kalvola Lintustenmäki. Lintustenmäki, yleiskuva. Kaakosta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125762:2 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125762:3 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125762:4 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125762:5 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125762:6 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 0. Kaakosta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125762:7 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2 ja vanhan hiekkakuopan reuna, yleiskuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125762:8 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 1. Kaakosta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125762:9 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125762:10 Kalvola Lintustenmäki. Hauta 1. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125762:11 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 3. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.

Lempäälä Torittu

- 125764:1 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 5.10.2007.
- 125764:2 Lempäälä Torittu. Torittu, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 5.10.2007.
- 125764:3 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 0. Lounaasta. Jouni Taivainen 5.10.2007.
- 125764:4 Lempäälä Torittu. Röykkiö 11. Luoteesta. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125764:5 Lempäälä Torittu. Yleiskuva kaivausalueesta, etualalla röykkiö 27. Lännestä. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125764:6 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125764:7 Lempäälä Torittu. Yleiskuva mäen laelta, rahan löytöpaikka prisman kohdalla. Etelästä. Jouni Taivainen 8.10.2007.

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA

Kalvola Janha

- 125751:1 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:2 Kalvola Janha . Röykkiö 2, taso 2, kiveys. Lännestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:3 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:4 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:5 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, kiveys. Lännestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:6 Kalvola Janha. Röykkiö 3, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:7 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.
- 125751:8 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:9 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:10 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:11 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:12 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 2, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:13 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 1, yleiskuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:14 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:15 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Idästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.
- 125751:16 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Idästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
- 125751:17 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Idästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
- 125751:18 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
- 125751:19 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 3, auranjälkiä. Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
- 125751:20 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.
- 125751:21 Kalvola Janha. Röykkiö 3, länsiprofiili, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
- 125751:22 Kalvola Janha. Hauta 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.
- 125751:23 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 1, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.
- 125751:24 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 2, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125751:25 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 3, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125751:26 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125751:27 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.
- 125751:28 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso $\frac{3}{4}$, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

- 125751:29 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.
- 125751:30 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 1. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125751:31 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 4. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125751:32 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 2. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125751:33 Kalvola Janha. Röykkiö 60, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125751:34 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 3, länsiprofiili. Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.
- 125751:35 Kalvola Janha. Janhan tutkimusalue, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125751:36 Kalvola Janha. Röykkiö 60, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125751:37 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 6. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.
- 125751:38 Kalvola Janha. Röykkiö 60, länsiprofiili. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

Kalvola Kaskenmäki 1

- 125753:1 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:2 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 2, yleiskuva ennen kaivausta. Koillisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:3 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 2, taso 0. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:4 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:5 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:6 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 2, taso 1. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:7 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.
- 125753:8 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, ennen kaivausta. Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
- 125753:9 Kalvola Kaskenmäki 1. Kaskenmäki 1, yleiskuva alueesta. Luoteesta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
- 125753:10 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, taso 0. Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
- 125753:11 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 2, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
- 125753:12 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, ennen kaivausta. Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007.
- 125753:13 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, taso 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:14 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, profiilikaivanto, taso 0. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:15 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 2. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:16 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:17 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, koillisprofiili. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:18 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 3, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:19 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 3 ja profiili. Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.
- 125753:20 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, koillisprofiili. Lounaasta. Jouni Taivainen 7.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2

- 125755:1 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
- 125755:2 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
- 125755:3 Kalvola Kaskenmäki 2. Kaskenmäki 2, yleiskuva. Etelästä. Jouni Taivainen 5.9.2007.
- 125755:4 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
- 125755:5 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.
- 125755:6 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, työkuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 6.9.2007.
- 125755:7 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 4, taustalla kaivausalue. Etelästä. Jouni Taivainen 7.9.2007.
- 125755:8 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 7.9.2007.
- 125755:9 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, lounaisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3

- 125757:1 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.
- 125757:2 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, ennen kaivausta. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.
- 125757:3 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.
- 125757:4 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.
- 125757:5 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 11.9.2007.
- 125757:6 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 11.9.2007.
- 125757:7 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.
- 125757:8 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 12.9.2007.
- 125757:9 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.
- 125757:10 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.
- 125757:11 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125757:12 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35 ja röykkiö 36, yleiskuva alueesta. Lounaasta. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125757:13 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 43, rikkiaurattu. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125757:14 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125757:15 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.
- 125757:16 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 1. Etelästä. Heidi Martiskainen 13.9.2007.
- 125757:17 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, ennen kaivausta. Etelästä. Heidi Martiskainen 14.9.2007.
- 125757:18 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, ennen kaivausta. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 14.9.2007.
- 125757:19 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125757:20 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2, pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125757:21 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2, pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.

- 125757:22 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2, pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.
- 125757:23 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125757:24 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 0. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125757:25 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.
- 125757:26 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 1. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.
- 125757:27 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 2. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125757:28 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 3. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125757:29 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.
- 125757:30 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 2. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.
- 125757:31 Kalvola Kaskenmäki 3. Keikkalasta Kaskenmäki 3:seen johtavan itäisemmän tieuran alkupää. Etelästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:32 Kalvola Kaskenmäki 3. Keikkalasta Kaskenmäki 3:seen johtavan läntisemmän tieuran alkupää. Etelästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:33 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:34 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 3. Luoteesta. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:35 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 7 ja hauta 8, taustalla kaskialuetta. Idästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:36 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 4. Lounaasta. Jouni Taivainen 19.9.2007.
- 125757:37 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 18. Lounaasta. Jouni Taivainen 20.9.2007.
- 125757:38 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 1. Etelästä. Jouni Taivainen 20.9.2007.
- 125757:39 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2. Lännestä. Jouni Taivainen 21.9.2007.
- 125757:40 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2. Lännestä. Jouni Taivainen 21.9.2007.
- 125757:41 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2. Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.
- 125757:42 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, pohjoisprofiili. Etelästä. Heidi Martiskainen 21.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1

- 125759:1 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125759:2 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 0. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125759:3 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 1. Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.
- 125759:4 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 2. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125759:5 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 3. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125759:6 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 4. Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.
- 125759:7 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta. Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125759:8 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 0. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.
- 125759:9 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 1. Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.
- 125759:10 Kalvola Korvenniitty 1. Hauta 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125759:11 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 2. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125759:12 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 2, yleiskuva. Koillisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.

- 125759:13 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 2, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.
- 125759:14 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 3. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:15 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 5 ja profiili. Idästä. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:16 Kalvola Korvenniitty 1. Kuoppa 1. Idästä. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:17 Kalvola Korvenniitty 1. Korvenniitty 1:n luoteislänsiosasta, yleiskuva, etualalla röykkiö 15. Luoteesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:18 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:19 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.
- 125759:20 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 5. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 2

- 125761:1 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, ennen kaivausta. Lännestä. Jouni Taivainen 28.9.2007.
- 125761:2 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 0. Lännestä. Jouni Taivainen 28.9.2007.
- 125761:3 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 1. Lännestä. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125761:4 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva, kuvattu Kaskenmäen rinteeltä. Koillisesta. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125761:5 Kalvola Korvenniitty 2. Hauta 1. Idästä. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125761:6 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 2. Lännestä. Jouni Taivainen 1.10.2007.
- 125761:7 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125761:8 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 4 ja itäprofiili. Lännestä. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125761:9 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 4 ja itäprofiili. Lännestä. Jouni Taivainen 3.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki

- 125763:1 Kalvola Lintustenmäki. Lintustenmäki, yleiskuva. Kaakosta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125763:2 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125763:3 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 0. Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125763:4 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 1. Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.
- 125763:5 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 2. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125763:6 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, ennen kaivausta. Etelästä. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125763:7 Kalvola Lintustenmäki . Tasokaivausalue 2, taso 0. Kaakosta. Jouni Taivainen 3.10.2007.

- 125763:8 Kalvola Lintustenmäki. Lintustenmäki, yleiskuva, tasokaivausalue 2 ja vanhan hiekkakuopan reuna. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125763:9 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 1. Kaakosta. Jouni Taivainen 3.10.2007.
- 125763:10 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125763:11 Kalvola Lintustenmäki. Hauta 1. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007
- 125763:12 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 3. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.

Lempäälä Torittu

- 125765:1 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125765:2 Lempäälä Torittu. Torittu, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125765:3 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 0. Lounaasta. Jouni Taivainen 4.10.2007.
- 125765:4 Lempäälä Torittu. Röykkiö 11. Luoteesta. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125765:5 Lempäälä Torittu. Yleiskuva kaivausalueesta, etualalla röykkiö 27. Lännestä. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125765:6 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 1. Lounaasta. Jouni Taivainen 8.10.2007.
- 125765:7 Lempäälä Torittu. Yleiskuva mäen laelta, rahan löytöpaikka prisman kohdalla. Etelästä. Jouni Taivainen 8.10.2007.

KUVALIITE, MUSTAVALKOKUVAT

Kalvola Janha

125750:1 Kalvola Janha. Röykkiö 1, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 20.8.2007.

125750:2 Kalvola Janha. Röykkiö 2, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 20.8.2007.

125750:3 Kalvola Janha . Röykkiö 1, taso 0, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 20.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:4 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 0, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 20.8.2007.

125750:5 Kalvola Janha. Röykkiö 1 ja röykkiö 2, yleiskuva alueesta.
Luoteesta. Jouni Taivainen 20.8.2007.

125750:6 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 1, yleiskuva.
Luoteesta. Jouni Taivainen 20.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:7 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 20.8.2007.

125750:8 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 21.8.2007.

125750:9 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:10 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 2, kiveys.
Länestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

125750:11 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 0, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

125750:12 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:13 Kalvola Janha. Röykkiö 2, taso 3, kiveys.
Länestä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

125750:14 Kalvola Janha. Röykkiö 3, ennen kaivausta.
Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

125750:15 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 21.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:16 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 1, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.

125750:17 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 22.8.2007.

125750:18 Kalvola Janha. Röykkiö 3, taso 0, yleiskuva.
Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:19 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2.
Kaakosta. Jouni Taivainen 22.8.2007.

125750:20 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, taso 2, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 22.8.2007.

125750:21 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 1, yleiskuva.
Koillisesta. Jouni Taivainen 22.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:22 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.

125750:23 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 0, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 23.8.2007.

125750:24 Kalvola Janha. Hautamainen painanne 3, yleiskuva.
Kaakosta. Jouni Taivainen. 23.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:25 Kalvola Janha. Röykkiö 3, länsiprofiili, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.

125750:26 Kalvola Janha. Röykkiö 3, länsiprofiili, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.

125750:27 Kalvola Janha. Hauta 3, yleiskuva. Idästä.
Jouni Taivainen 24.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:28 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiili.
Koillisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.

125750:29 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiilin pohjoisosa.
Idästä. Jouni Taivainen 24.8.2007.

125750:30 Kalvola Janha. Hauta 3, länsiprofiilin eteläosa. Idästä.
Jouni Taivainen 24.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:31 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma, taso 1, yleiskuva.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 24.8.2007.

125750:32 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 2, yleiskuva.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.

125750:33 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 3, yleiskuva.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:34 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, yleiskuva ennen kaivausta. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.

125750:35 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 0, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 27.8.2007.

125750:36 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 4, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:37 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35,
taso 1, yleiskuva. Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:38 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35,
taso 1, yleiskuva. Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:39 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5,
eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:40 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, eteläprofiili, yleiskuva. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:41 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, etelä- ja itäprofiili, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:42 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 5, etelä- ja itäprofiili, yleiskuva. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:43 Kalvola Janha. Röykkiö 37, yleiskuva ennen kaivausta.
Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:44 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 3.
Etelästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:45 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35, taso 3.
Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:46 Kalvola Janha. Röykkiö 37, työkuva.
Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:47 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6,
etelä- ja itäprofiili. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:48 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6,
etelä- ja itäprofiili. Luoteesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:49 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, eteläprofiili. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:50 Kalvola Janha. Vallimainen kohouma 2, taso 6, eteläprofiili. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:51 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 1, yleiskuva alueen tasaisesta maastosta. Lounaasta. Jouni Taivainen 28.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:52 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 0, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 28.8.2007.

125750:53 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 1.
Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

125750:54 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 2.
Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:55 Kalvola Janha. Röykkiö 60, ennen kaivausta.
Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

125750:56 Kalvola Janha. Röykkiö 37, taso 3, länsiprofiili.
Idästä. Jouni Taivainen 29.8.2007.

125750:57 Kalvola Janha. Janhan tutkimusalue, yleiskuva.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 30.8.2007.

Kalvola Janha
2007

125750:58 Kalvola Janha. Röykkiö 60, taso 0.
Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

125750:59 Kalvola Janha. Tasokaivausalue 2 ja röykkiö 35,
taso 6. Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

125750:60 Kalvola Janha. Röykkiö 60, länsiprofiili.
Idästä. Jouni Taivainen 30.8.2007.

Kalvola Kaskenmäki 1
2007

125752:1 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 0.
Idästä. Jouni Taivainen 31.8.2007.

125752:2 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 1.
Koillisesta. Jouni Taivainen 31.8.2007.

125752:3 Kalvola Kaskenmäki 1. Yleiskuva alueesta.
Luoteesta. Jouni Taivainen 3.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 1
2007

125752:4 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 1.
Idästä. Jouni Taivainen 3.9.2007.

125752:5 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 6, taso 0.
Lounaasta. Jouni Taivainen 3.9.2007.

125752:6 Kalvola Kaskenmäki 1. Röykkiö 1, taso 2.
Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 1
2007

125752:7 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, lounaisprofiili.
Koillisesta. Jouni Taivainen 4.9.2007.

125752:8 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 2, koillisprofiili.
Lounaasta. Jouni Taivainen 4.9.2007.

125752:9 Kalvola Kaskenmäki 1. Hauta 3, yleiskuva.
Idästä. Jouni Taivainen 4.9.2007.

**Kalvola Kaskenmäki 2
2007**

125754:1 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 1.
Lounaasta. Jouni Taivainen 5.9.2007.

125754:2 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2.
Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.

125754:3 Kalvola Kaskenmäki 2. Kaskenmäki 2, yleiskuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 5.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2
2007

125754:4 Kalvola Kaskenmäki 2. Työpäivän päättyessä.
Jouni Taivainen 5.9.2007.

125754:5 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0.
Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.

125754:6 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 0.
Koillisesta. Jouni Taivainen 5.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2
2007

125754:7 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, työkuva.
Lounaasta. Jouni Taivainen 6.9.2007.

125754:8 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, työkuva.
Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.

125754:9 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 1.
Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2
2007

125754:10 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 1.
Koillisesta. Jouni Taivainen 6.9.2007.

125754:11 Kalvola Kaskenmäki 2. Hevosenkänäulan löytöpaikka
karttalaukun kohdalla. Kaakosta. Jouni Taivainen 6.9.2007.

125754:12 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 4, taustalla kaivausalue.
Etelästä. Jouni Taivainen 7.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 2
2007

125754:13 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, taso 2.
Koillisesta. Jouni Taivainen 7.9.2007.

125754:14 Kalvola Kaskenmäki 2. Hauta 2, lounaisprofiili.
Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:1 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, ennen kaivausta.
Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.

125756:2 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, ennen kaivausta.
Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.

125756:3 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 0.
Etelästä. Jouni Taivainen 10.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:4 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 0.
Koillisesta. Jouni Taivainen 10.9.2007.

125756:5 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 1.
Koillisesta. Jouni Taivainen 11.9.2007.

125756:6 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 1.
Etelästä. Jouni Taivainen 11.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:7 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1 ja röykkiö 2,
kaivausalueet. Kaakosta. Jouni Taivainen 12.9.2007.

125756:8 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 1, taso 2,
pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.

125756:9 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 2, taso 2,
kaakkoisprofiili. Koillisesta. Jouni Taivainen 12.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:10 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, ennen kaivausta.
Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.

125756:11 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, ennen kaivausta.
Etelästä. Jouni Taivainen 12.9.2007.

125756:12 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 0.
Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:13 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35 ja röykkiö 36, yleiskuva alueesta. Lounaasta. Jouni Taivainen 13.9.2007.

125756:14 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 43, rikkiaurattu. Pohjoisesta. Jouni Taivainen 13.9.2007.

125756:15 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 0. Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:16 Kalvola Kaskenmäki 3. Rökkiö 35, taso 1.
Etelästä. Jouni Taivainen 13.9.2007

125756:17 Kalvola Kaskenmäki 3. Rökkiö 36, taso 1.
Etelästä. Heidi Martiskainen 13.9.2007.

125756:18 Kalvola Kaskenmäki 3. Rökkiö 51, ennen kaivausta.
Etelästä. Heidi Martiskainen 14.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:19 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, ennen kaivausta.
Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 14.9.2007.

125756:20 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2,
pohjoisprofiili. Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.

125756:21 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 35, taso 2,
pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:22 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2, pohjoisprofiili.
Etelästä. Jouni Taivainen 14.9.2007.

125756:23 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 36, taso 2,
pohjoisprofiili. Kaakosta. Jouni Taivainen 14.9.2007.

125756:24 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 0.
Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:25 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 0.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 17.9.2007.

125756:26 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 1.
Etelästä. Jouni Taivainen 17.9.2007.

125756:27 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 1.
Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:28 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 2.
Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.

125756:29 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 3.
Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.

125756:30 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 51, taso 3.
Kaakosta. Jouni Taivainen 18.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:31 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, ennen kaivausta.
Etelästä. Jouni Taivainen 18.9.2007.

125756:32 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 2.
Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 18.9.2007.

125756:33 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 0.
Etelästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:34 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 3.
Luoteesta. Jouni Taivainen 19.9.2007.

125756:35 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 7 ja hauta 8,
taustalla kaskialuetta. Idästä. Jouni Taivainen 19.9.2007.

125756:36 Kalvola Kaskenmäki 3. Röykkiö 49, taso 4.
Lounaasta. Jouni Taivainen 19.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:37 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 1.
Etelästä. Jouni Taivainen 20.9.2007.

125756:38 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2, työkuva.
Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.

125756:39 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2, eteläosa.
Lännestä. Jouni Taivainen 21.9.2007.

Kalvola Kaskenmäki 3
2007

125756:40 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2.
Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.

125756:41 Kalvola Kaskenmäki 3. Hauta 4, taso 2 pohjoisprofiili.
Etelästä. Jouni Taivainen 21.9.2007.

**Kalvola Korvenniitty 1
2007**

125758:1 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, ennen kaivausta.
Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.

125758:2 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 0.
Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.

125758:3 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 1.
Idästä. Jouni Taivainen 24.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:4 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 2.
Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.

125758:5 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 3.
Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.

125758:6 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 4.
Idästä. Heidi Martiskainen 25.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:7 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta.
Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.

125758:8 Kalvola Korvenniitty 1. Röykkiö 1, taso 5, profiili.
Idästä. Heidi Martiskainen 26.9.2007.

125758:9 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 0.
Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:10 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 1.
Pohjoisesta. Heidi Martiskainen 26.9.2007.

125758:11 Kalvola Korvenniitty 1. Hauta 2. Koillisesta.
Jouni Taivainen 26.9.2007.

125758:12 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 2.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:13 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 2, taso 2, yleiskuva.
Lounaasta. Jouni Taivainen 26.9.2007.

125758:14 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 2, taso 2, yleiskuva.
Koillisesta. Jouni Taivainen 26.9.2007.

125758:15 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 3.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:16 Kalvola Korvenniitty 1. Kuoppa 1.
Idästä. Jouni Taivainen 27.9.2007.

125758:17 Kalvola Korvenniitty 1. Yleiskuva Korvenniitty 1:n luoteislänsiosasta,
etualalla röykkiö 15. Luoteesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

125758:18 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 1
2007

125758:19 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 4.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

125758:20 Kalvola Korvenniitty 1. Tasokaivausalue 1, taso 5.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 27.9.2007.

Kalvola Korvenniitty 2
2007

125760:1 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 0.
Lännestä. Jouni Taivainen 28.9.2007.

125760:2 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva,
kuvattu Kaskenmäen rinteeltä. Koillisesta. Jouni Taivainen 1.10.2007.

125760:3 Kalvola Korvenniitty 2. Hauta 1.
Idästä. Jouni Taivainen 1.10.2007.

Kalvola Korvenniitty 2
2007

125760:4 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 2.
Länneestä. Jouni Taivainen 1.10.2007.

125760:5 Kalvola Korvenniitty 2. Korvenniitty 2, yleiskuva.
Luoteesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.

125760:6 Kalvola Korvenniitty 2. Röykkiö 1, taso 4 ja itäprofiili.
Länneestä. Jouni Taivainen 3.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki
2007

125762:1 Kalvola Lintustenmäki. Lintustenmäki, yleiskuva.
Kaakosta. Jouni Taivainen 2.10.2007.

125762:2 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, ennen kaivausta.
Pohjoisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.

125762:3 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 0.
Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki
2007

125762:4 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 1, taso 1.
Koillisesta. Jouni Taivainen 2.10.2007.

125762:5 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, ennen kaivausta.
Etelästä. Jouni Taivainen 3.10.2007.

125762:6 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 0.
Kaakosta. Jouni Taivainen 3.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki
2007

125762:7 Kalvola Lintustenmäki. Yleiskuva tasokaivausalue 2 ja vanhan hiekkakuopan reuna,. Koillisesta. Jouni Taivainen 3.10.2007.

125762:8 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 1. Kaakosta . Jouni Taivainen 3.10.2007.

125762:9 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 2. Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.

Kalvola Lintustenmäki
2007

125762:10 Kalvola Lintustenmäki. Hauta 1.
Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.

125762:11 Kalvola Lintustenmäki. Tasokaivausalue 2, taso 3.
Kaakosta. Jouni Taivainen 4.10.2007.

Lempäälä Torittu
2007

125764:1 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, yleiskuva.
Lounaasta. Jouni Taivainen 5.10.2007.

125764:2 Lempäälä Torittu. Torittu, yleiskuva. Pohjoisesta.
Jouni Taivainen 5.10.2007.

125764:3 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 0.
Lounaasta. Jouni Taivainen 5.10.2007.

Lempäälä Torittu
2007

125764:4 Lempäälä Torittu. Röykkiö 11. Luoteesta.
Jouni Taivainen 8.10.2007.

125764:5 Lempäälä Torittu. Yleiskuva kaivausalueesta, etualalla röykkiö 27.
Lännestä. Jouni Taivainen 8.10.2007.

125764:6 Lempäälä Torittu. Röykkiö 1, taso 1. Lounaasta.
Jouni Taivainen 8.10.2007.

Lempäälä Torittu
2007

125764:7 Lempäälä Torittu. Yleiskuva mäen laelta, rahan löytöpaikka
prisman kohdalla. Etelästä. Jouni Taivainen 8.10.2007.

KARTTALUETTELO

Yleiskartat

mittakaava

Peruskarttaote

Yleiskartta 1

1:50 000

213201/04

Kohteet

Kalvola Janha

Kalvola Kaskenmäki 1

Kalvola Kaskenmäki 2

Kalvola Kaskenmäki 3

Kalvola Korvenniitty 1

Kalvola Korvenniitty 2

Kalvola Lintustenmäki

Yleiskartta 2

1:50 000

213210

Lempäälä Torittu

Kohdekartat

1 Kalvola Janha

1:1000

213204

2 Kalvola Kaskenmäki 1

1:1000

213201

3 Kalvola Kaskenmäki 2

1:1000

213201

4 Kalvola Kaskenmäki 3

1:1500

213201

5 Kalvola Korvenniitty 1

1:1000

213201

6 Kalvola Korvenniitty 2

1:1000

213201

7 Kalvola Lintustenmäki

1:1000

213201

8 Lempäälä Torittu

1:1000

213210

Kaivauskartat

1 Kalvola Janha

vallimainen kohouma 2, eteläprofiili, mk 1:20

2 Kalvola Janha

hauta 3, länsiprofiili, mk 1:20

3 Kalvola Janha

röykkiö 2, liesi, taso 2, mk 1:20

4 Kalvola Janha

tasokaivausalue 1, auranjäljet, taso 3, mk 1:20

5 Kalvola Kaskenmäki 1

hauta 6, taso 1, mk 1:20

6 Kalvola Kaskenmäki 1

hauta 6, koillisprofiili, mk 1:20

7 Kalvola Kaskenmäki 2

hauta 2, taso 1, mk 1:20

8 Kalvola Kaskenmäki 3

röykkiö 51, pohjoisprofiili, mk 1:20

9 Kalvola Kaskenmäki 3

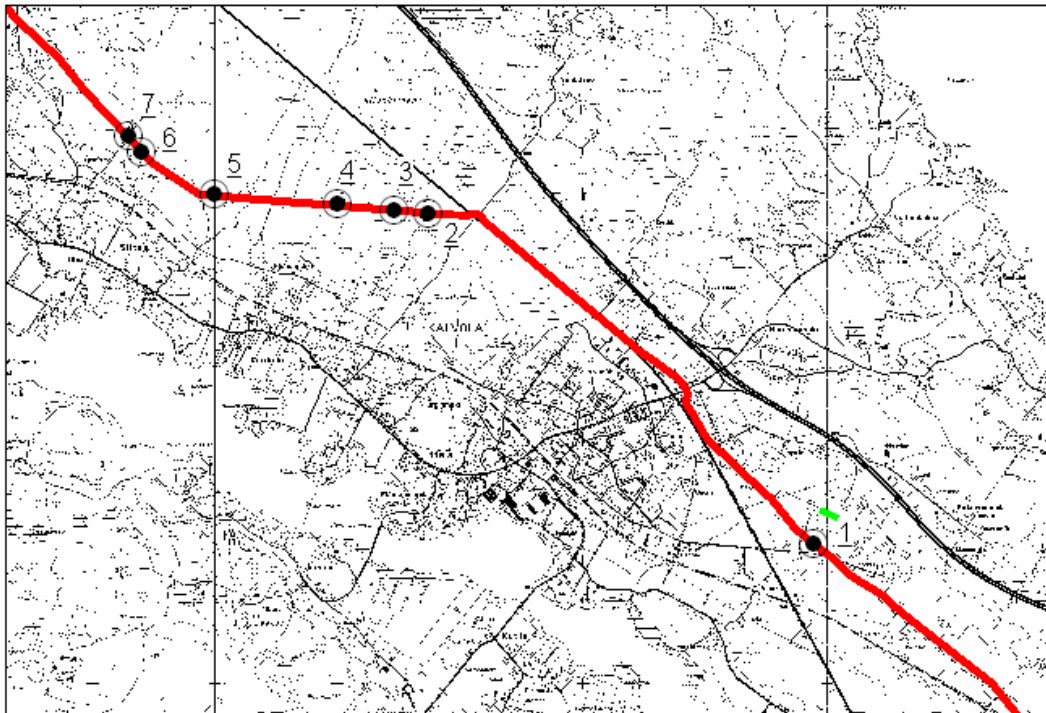
hauta 4, taso 2, mk 1:20

10 Kalvola Kaskenmäki 3

hauta 4, profiilipalkki, pohjoisprofiili, mk 1:20

11 Kalvola Korvenniitty 1

tasokaivausalue 1, auranjäljet, taso 4, mk 1:20

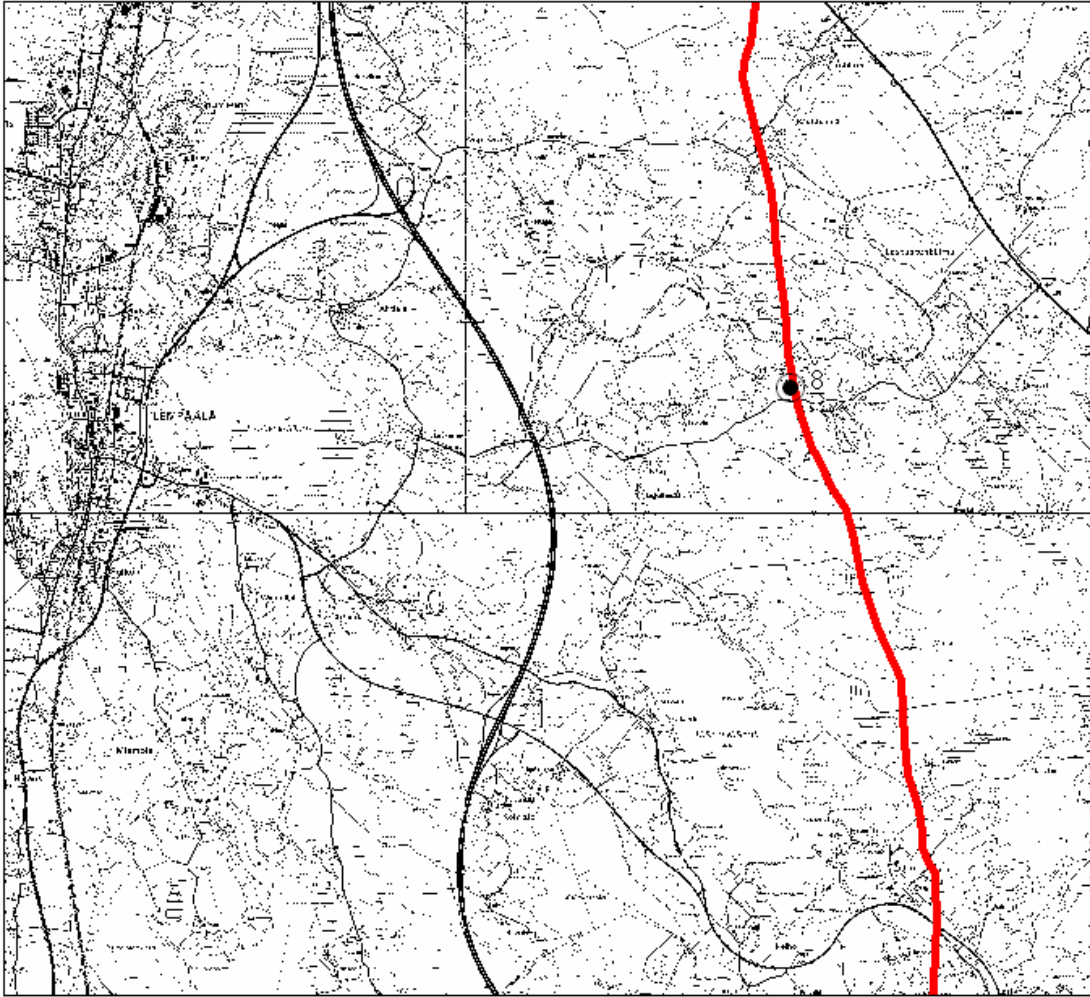

Yleiskartta 1, kohteet 1-7
mittakaava 1:50 000
Peruskarttaote 213201/04

2,5 km

- Kohde 1 Kalvola Janha
- Kohde 2 Kalvola Kaskenmäki 1
- Kohde 3 Kalvola Kaskenmäki 2
- Kohde 4 Kalvola Kaskenmäki 3
- Kohde 5 Kalvola Korvenniitty 1
- Kohde 6 Kalvola Korvenniitty 2
- Kohde 7 Kalvola Lintustenmäki

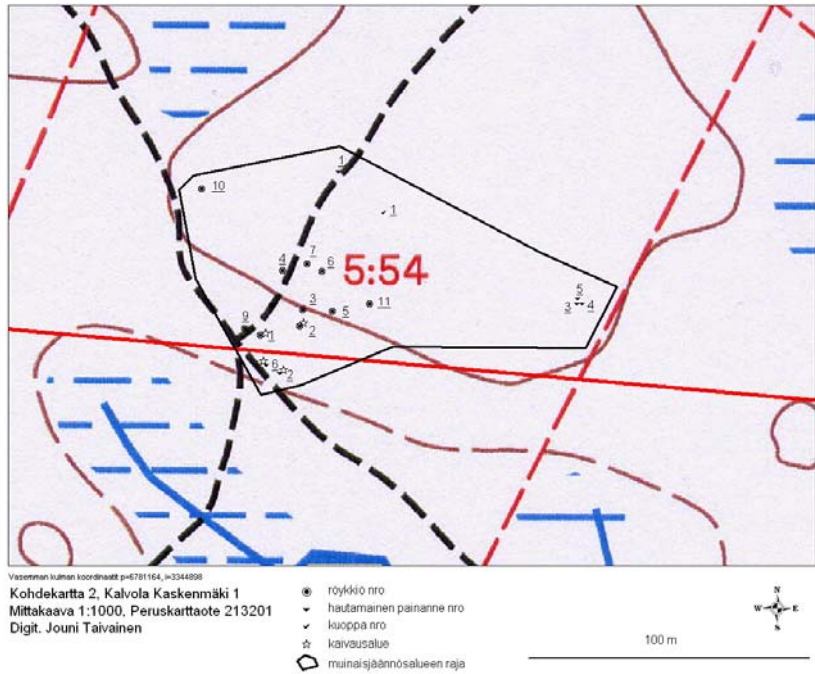
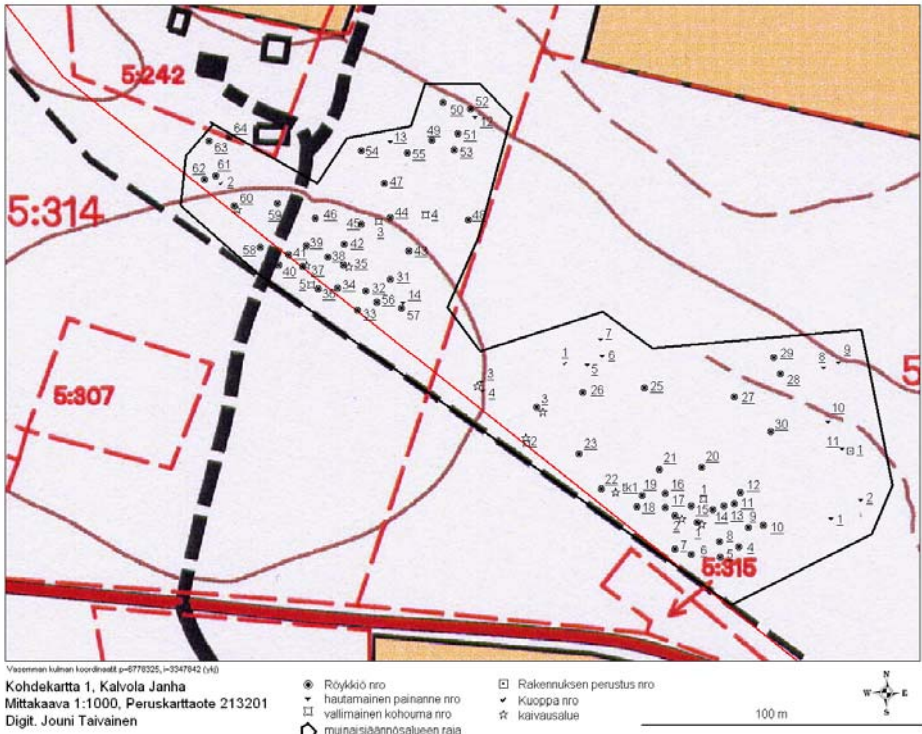

Yleiskartta 2, kohde 8
Mittakaava 1:50 000
Peruskarttaote 212310

2,5 km

Kohde 8 Lempäälä Torittu

Vasemman kulman koordinaatit p=6781189, l=3344578 (yA)

Kohdekartta 3, Kalvola Kaskenmäki 2
Mittakaava 1:1000, Peruskarttaote 213201
Digit. Jouni Taivainen

- ▼ hautamainen painanne nro
- ☆ kaivausalue
- ◇ muinaisjäännösalueen raja

100 m

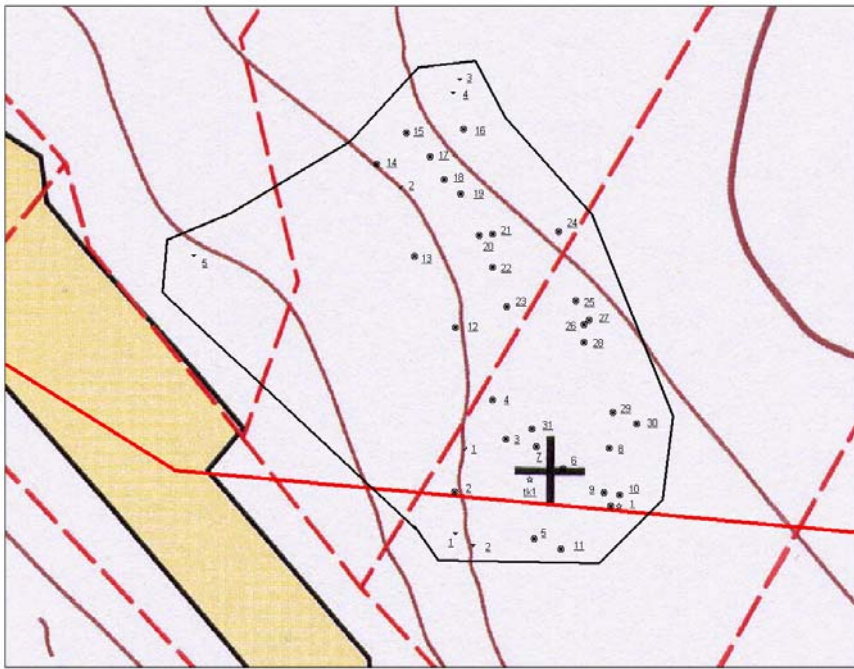
Vasemman kulman koordinaatit p=6781215, l=3343789 (yA)

Kohdekartta 4, Kalvola Kaskenmäki 3
Mittakaava 1:1500, Peruskarttaote 213201
Digit. Jouni Taivainen

- röydäkö nro
- ▼ hautamainen painanne nro
- ☆ kaivausalue
- ◇ muinaisjäännösalueen raja

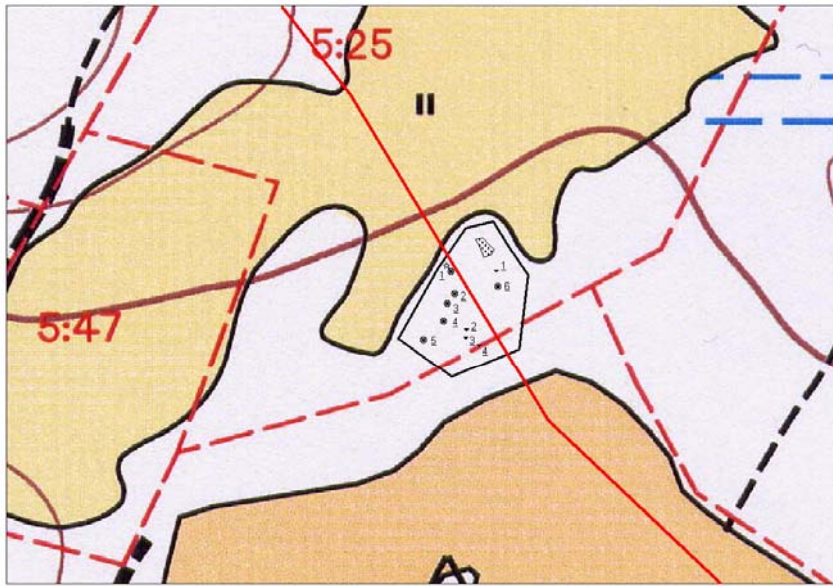
300 m

Vasemman kunnan koordinaatti p=6781415, s=3343087
Kohdekartta 5, Kalvola Korvenniitty 1
 Mittakaava 1:1000, Peruskarttaote 213201
 Digit. Jouni Taivainen

- röykkiö nro
- ▼ hautamainen painanne nro
- ✓ kuoppa nro
- ☆ kaivausalue
- ⬡ muna- ja jäätunnusalueen raja

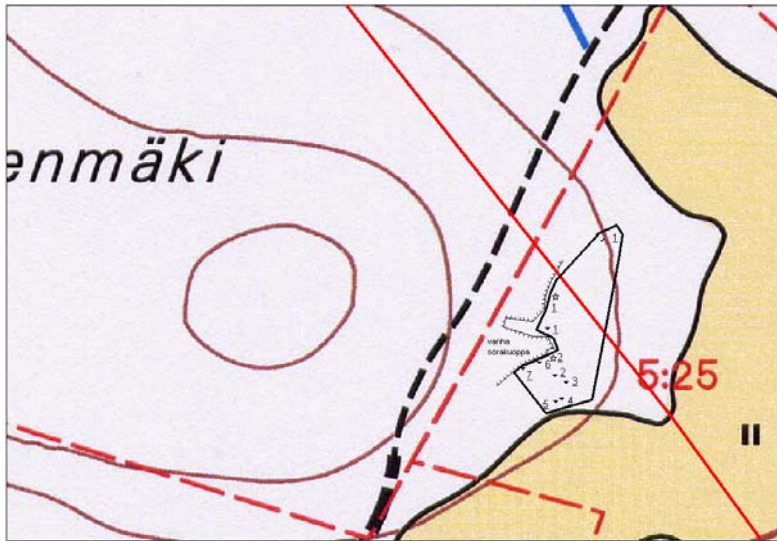
100 m

Vasemman kunnan koordinaatti p=6781774, s=3342503
Kohdekartta 6, Kalvola Korvenniitty 2
 Mittakaava 1:1000, Peruskarttaote 213201
 Digit. Jouni Taivainen

- röykkiö nro
- ▼ hautamainen painanne nro
- ☆ kaivausalue
- ⬡ muna- ja jäätunnusalueen raja
- ⊠ kivikko

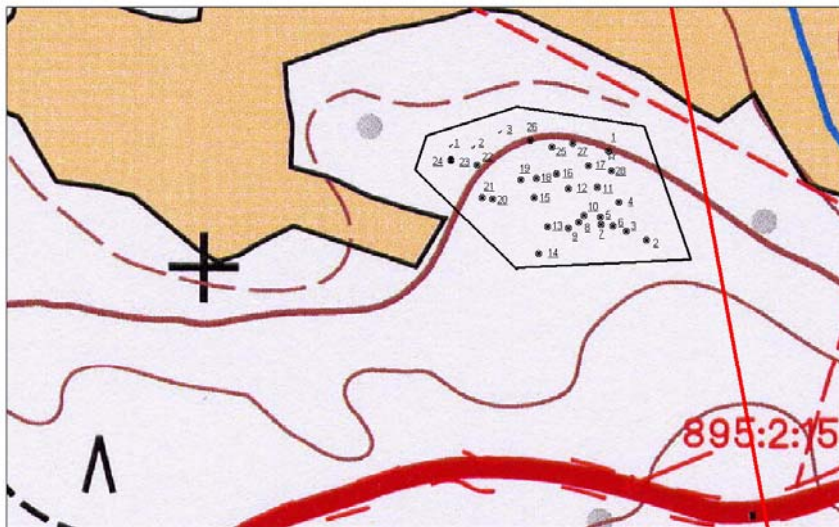
100 m

Vaestömaan kunnan koordinaatit p=6781820, i=3342400 (yA0)

Kohdekartta 7, Kalvola Lintustenmäki
Mittakaava 1:1000, Peruskarttaote 213201
Digit. Jouni Taivainen

- ▼ hautamainen painanne nro
 - ✓ kuoppa nro
 - ☆ kaivausalue
 - sorakuopan reuna
 - ◊ muinaisjäännösalueen raja
- 100 m

Vaestömaan kunnan koordinaatit p=6904340, i=3331702 (yA0)

Kohdekartta 8, Lempäälä Torittu
Mittakaava 1:1000, Peruskarttaote 212310
Digit. Jouni Taivainen

- röykkiö nro
 - ✓ kuoppa nro
 - ☆ kaivausalue
 - ◊ muinaisjäännösalueen raja
- 100 m

Kalvola Janha

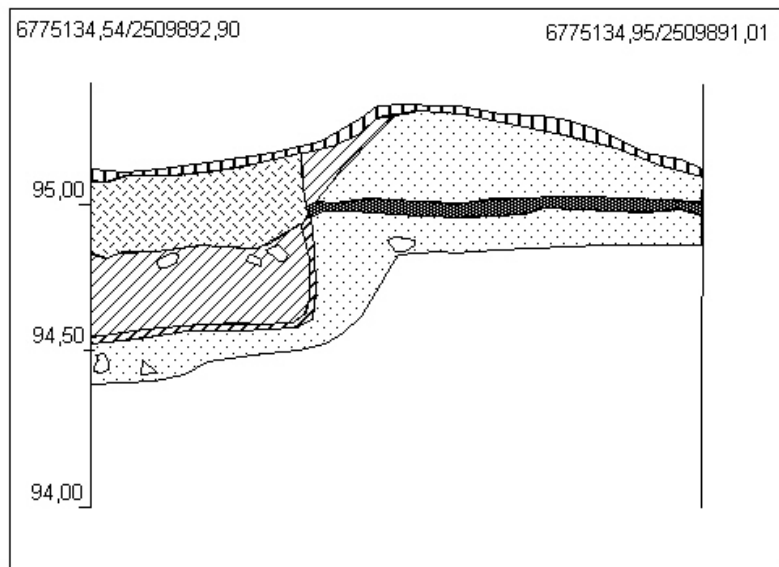
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 1, MK 1:20

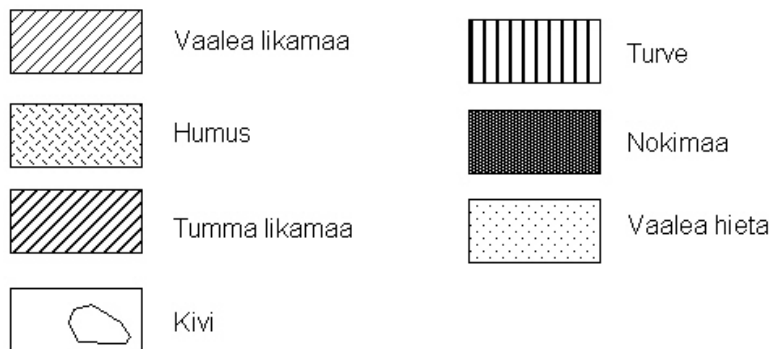
Vallimainen kohouma 2

Eteläprofiili

Piirt. T. Jäkärä

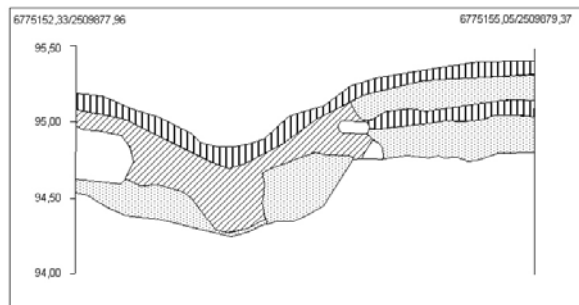

1 m

Kalvola Janha
J. Taivainen 2007

Kalvuskartta 2, MK 1:20
Hauta 3
Länsiprofilii
Piirt. T. Jäkärä

1 m

Turve	Likamaa
Vaalea hieta	Kivi

Kalvola Janha

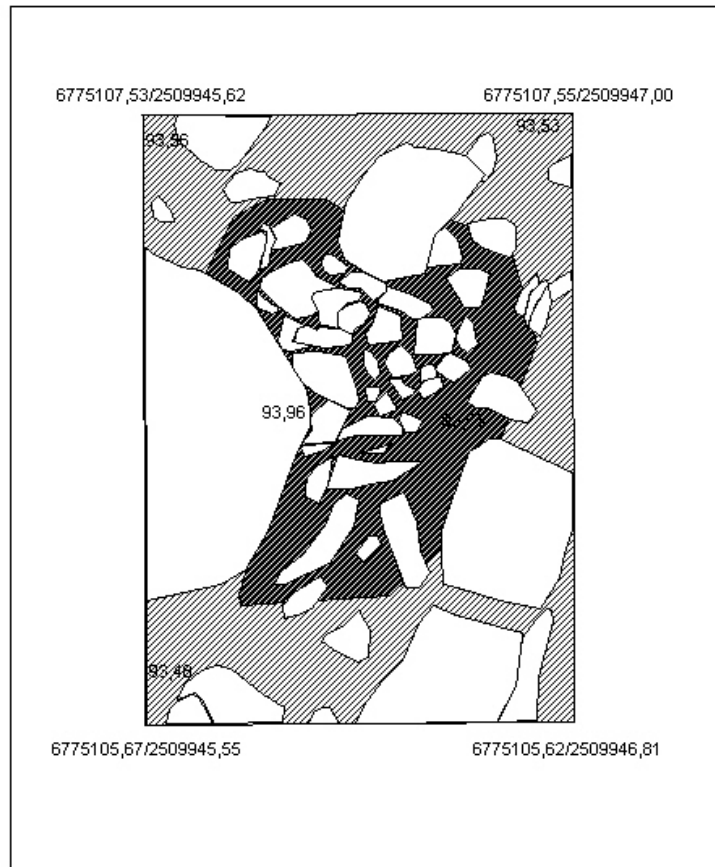
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 3, MK 1:20

Röykkiö 2

Liesi, taso 2

Piirt. T. Jäkärä

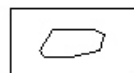
1 m

Tumma likamaa

Vaalea likamaa

Kivi

Kalvola Janha

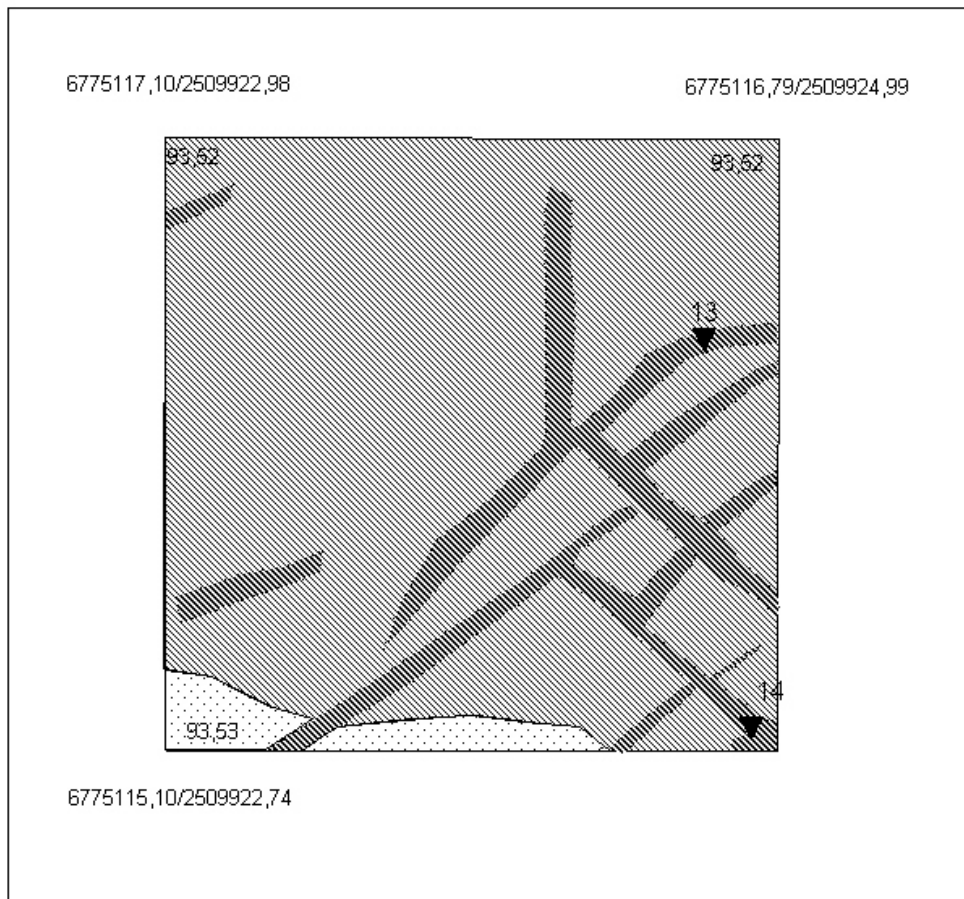
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 4, MK 1:20

Tasokaivausalue 1

Taso 3, auranjäljet

Piirt. T. Jäkärä

1 m

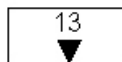
Ruskea hieta

Vaalea hieta

Tumma likamaa

Makrofossiilinäyte

Kalvola Kaskenmäki 1

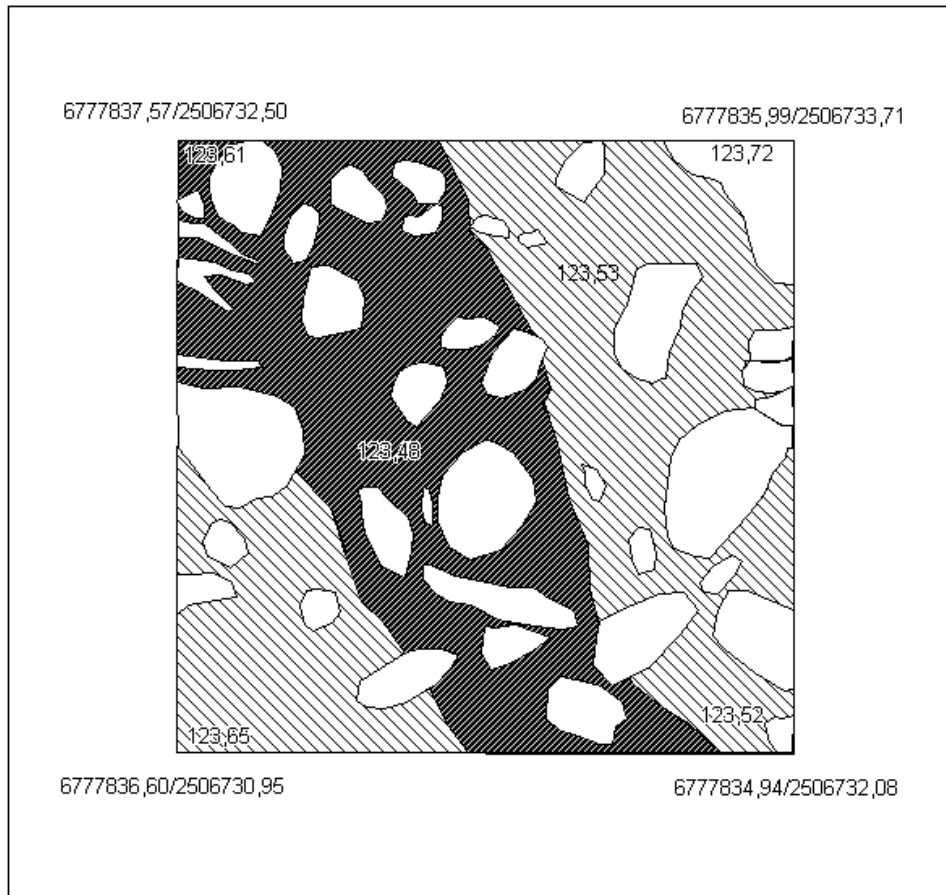
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 5, MK 1:20

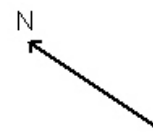
Hauta 6

Taso 1

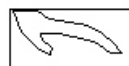
Piirt. T. Jäkärä

1 m

Punertava hietta

Juuri

Nokimaa

Kivi

Kalvola Kaskenmäki 1

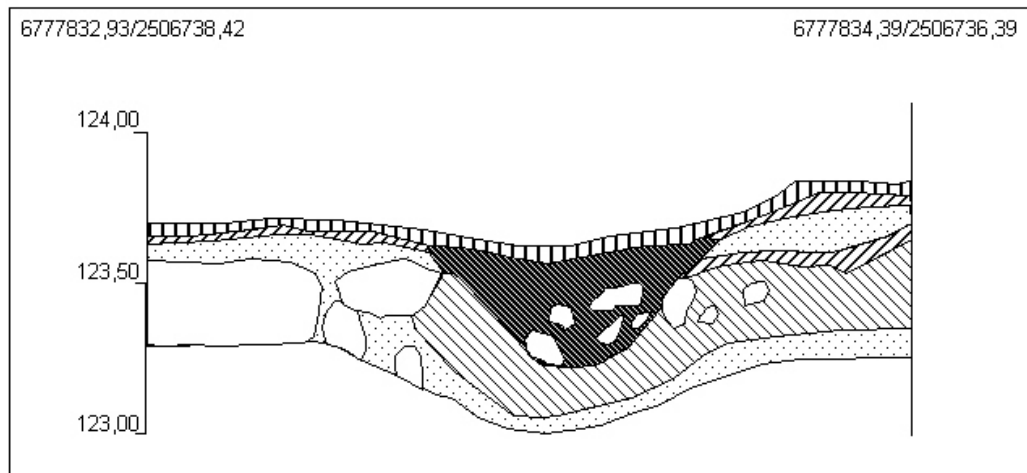
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 6, MK 1:20

Hauta 6

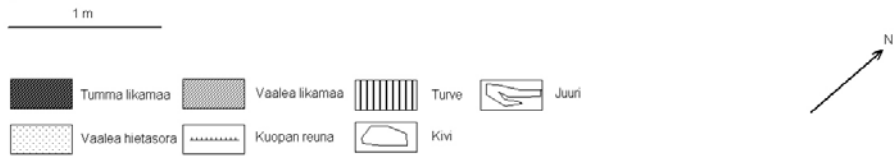
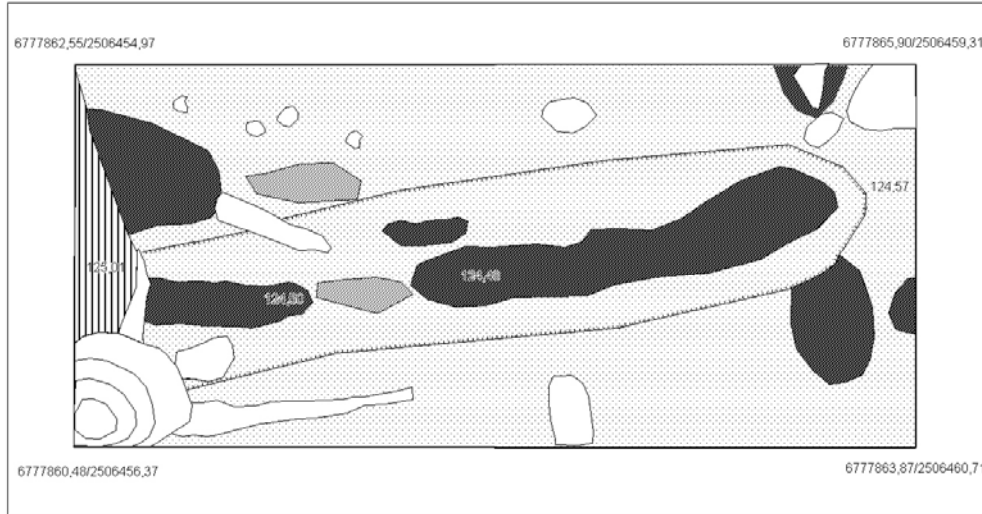
Koillisprofili

Piirt. T. Jäkärä

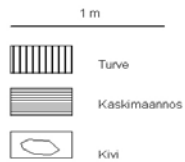
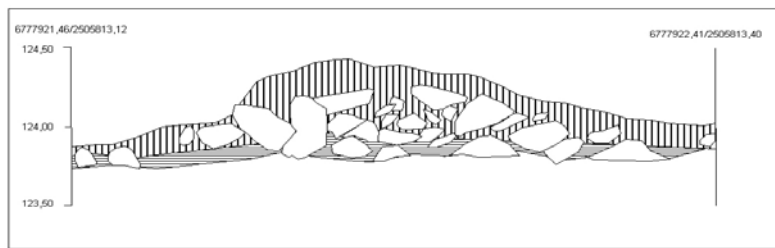
Kalvola Kaskenmäki 2
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 7, MK 1:20
Hauta 2, taso 1
Piirt. T. Jäkärä

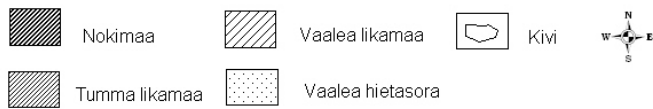
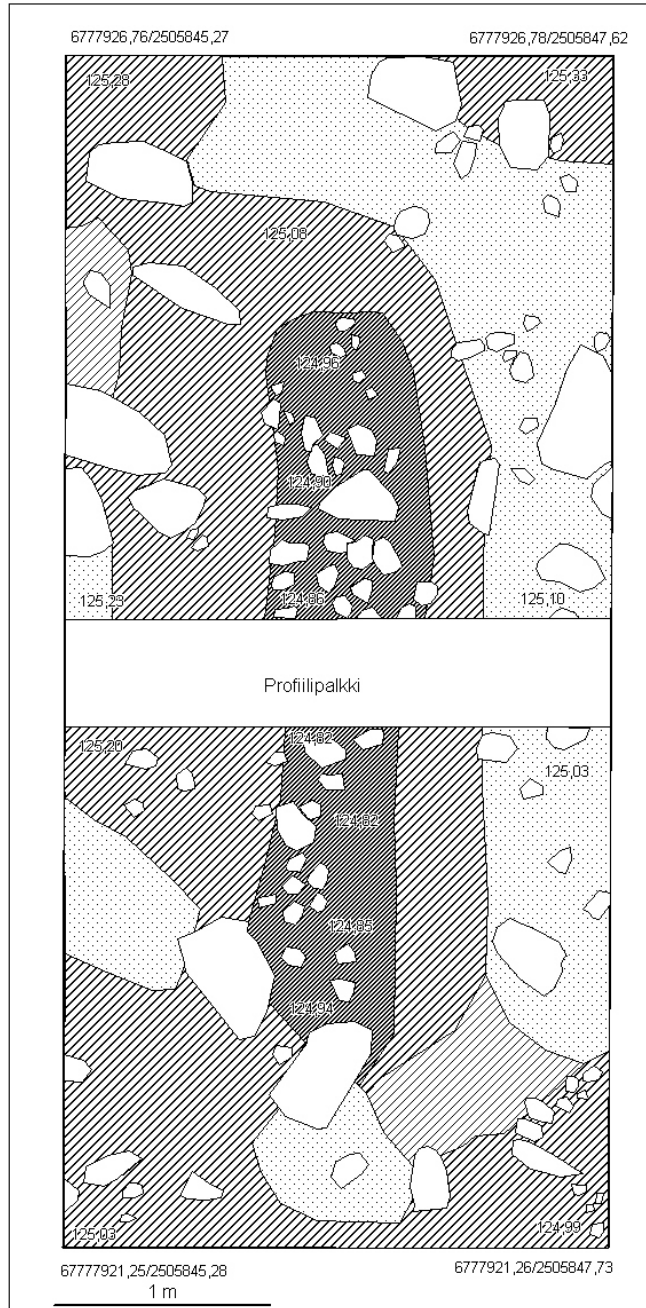
Kalvola Kaskenmäki 3
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 8, MK 1:20
Röykkiö 51
Poikkileikkäus, pohjoisprofiili
Piirt. T. Jäkärä

Kalvola Kaskenmäki 3
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 9, MK 1:20
Hauta 4, taso 2
Piirt. T. Jäkärä

Kalvola Kaskenmäki 3

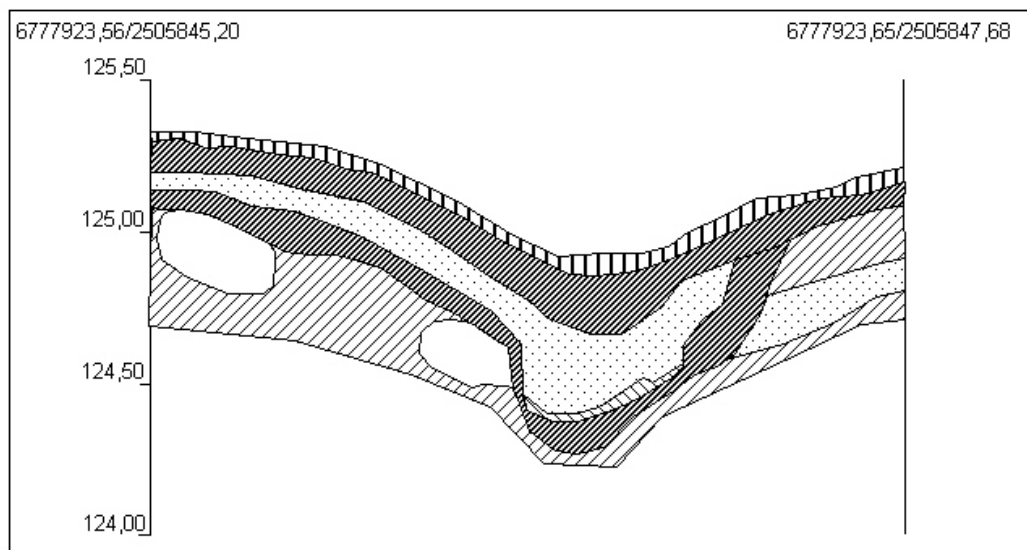
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 10, MK 1:20

Hauta 4

Profiilipalkki, pohjoisprofiili

Piirt. T. Jäkärä

1 m

Turve

Punertava likamaa

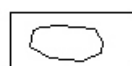
Nokimaa

Punertava sora

Vaalea hieta

Kivi

Kalvola Korvenniitty 1

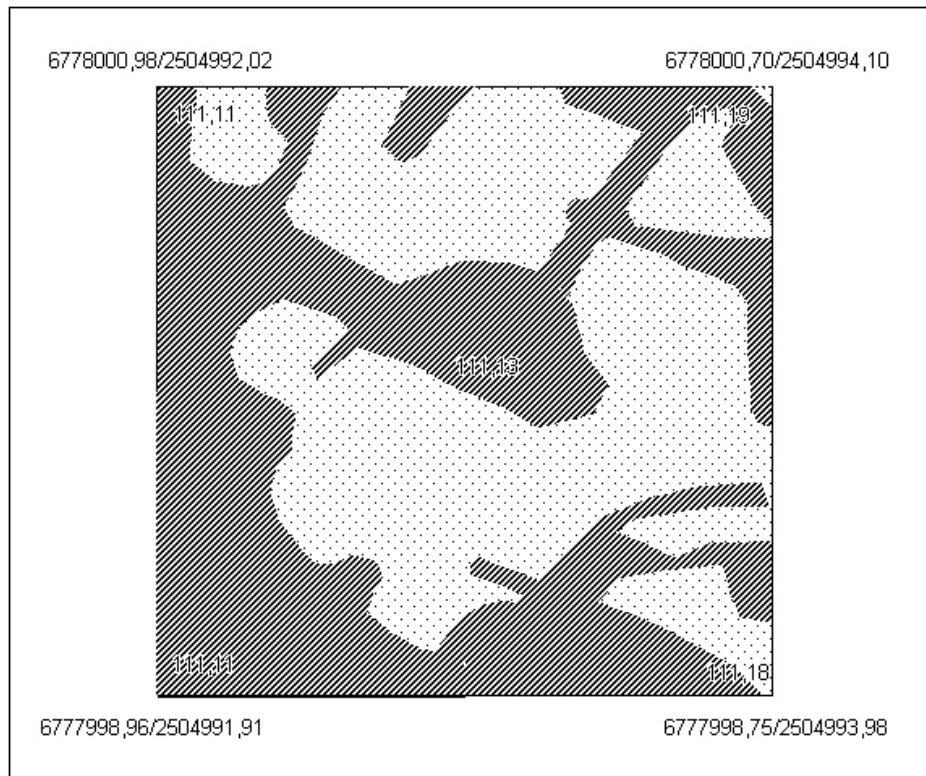
J. Taivainen 2007

Kaivauskartta 11, MK 1:20

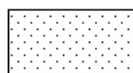
Tasokaivausalue 1

Taso 4

Piirt. T. Jäkärä

1 m

Vaalea hieta

Nokimaa

Historiallisen? ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Janhan kaivauksilta Diar 17.10.2007 . Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Röykkiö 2

:1 Kvartsia 1 kpl Paino: 4 g

Mahdollinen iskos. Mitat: 28 mm x 19 mm

p = 6778360,51 i = 3348080,37 z: -

Löytösyvyys: - 13 cm

:2 Kiveä 1 kpl Paino: 8 g

Yksi sivu mahdollisesti hiottu. Liusketta. Mitat: 29 mm x 29 mm

p = 6778359,51 i = 3348080,37 z: -

Löytösyvyys: n. -10 cm

:3 Kiveä 1 kpl Paino: 3 g

Mahdollinen iskos. Särmikäs. Tummanharmaata kiveä.

Mitat: 27 mm x 15 mm

p = 6778361,51 i = 3348080,41 z: -

Löytösyvyys: n. -10 cm

Irtolöydöt

:4 Hevosenkenkänaula 1 kpl Paino: 7 g

Rautaa. Litteä. Varsi levenee hieman kantaa kohti. Kanta vinoneliön muotoinen. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 54 mm Kannan leveys: 13 mm

p = 6776366,63 i = 3347997,93 z: 93,48

Löytösyvyys: - 10 cm

KM 2007108

Kalvola Janha

KM 2007108

:5

Hevosenkänäula

1 kpl

Paino: 3 g

Rautaa. Litteä. Kanta kolmiomainen. Päästä taivutettu ja katkaistu.
Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 25 mm

Kannan leveys: 12 mm

p = 6778397,40

i = 3348062,04

z: 93,40

Löytösyvyys: - 5 cm

KM 2007109

Kalvola Kaskenmäki 1

KM 2007109

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Kaskenmäki 1:n kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Irtolöydöt

:1

Kengän korkorauta

1 kpl

Paino: 15 g

Rautaa. U-kirjaimen muotoinen, litteä. Irtolöytö metallinpaljastimella. Röykkiön 1 itäpuolelta.

Pituus: 53 mm

Leveys: 57 mm

p = 6781244,76

i = 3344994,39

z: 123,91

Löytösyvyys: - 10 cm

KM 2007110

Kalvola Kaskenmäki 2

KM 2007110

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Kaskenmäki 2:n kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

:1

Rautaesine

1 kpl

Paino: 93 g

Suorakaiteen muotoinen, litteästä vartaasta taivutettu ”renkas”. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 82 mm

Leveys: 68 mm

Paksuus: 16 mm

p = 6781275,94

i = 3344729,46

z: 124,17

Löytösyvyys: - 10 cm

:2

Hevosenkänäula

1 kpl

Paino: 7 g

Rautaa. Litteä. Kanta vinoneliön muotoinen. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 49 mm

Kannan leveys: 14 mm

p = 6781271,49

i = 3344717,24

z: 124,47

Löytösyvyys: - 5 cm

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Kaskenmäki 3:n kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Irtolöydöt

:1 Hevosenkenkä 1 kpl Paino: 332 g

Rautaa. Leveät sakarat, kapenevat päihin, joissa kiinteät jäänastat. Kuusi naulanreikää, joista kahdessa naula. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 119 mm Leveys: 118 mm Sakaran leveys: 29 mm
 p = 6781435,33 i = 3344070,88 z: 127,66

:2 Hevosenkengän katkelma 1 kpl Paino: 113 g

Rautaa. Kengän vajaa puolikas. Kapenee päähän, jossa kiinteä jäänasta. Kolme naulanreikää, joista kahdessa naula. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 108 mm Leveys: 29 mm
 p = 6781438,68 i = 3344107,08 z: 128,26

:3

Hokki

1 kpl

Paino: 11 g

Rautaa. Hevosenkengän jäänasta. Irtolöytö metallinpaljastimella.
Pituus: 43 mm Leveys: 18 mm Korkeus: 28 mm
p = 6777904,48 i = 3344137,56 z: 124,06

:4

Hevosenkänäula

1 kpl

Paino: 6 g

Rautaa. Litteä, kantaan päin levenevä. Kanta kolmiomainen. Taipunut mutkalle. Irtolöytö metallinpaljastimella.
Pituus: 34 mm Kannan leveys: 15 mm
p = 6781343,10 i = 3344138,74 z: 124,40

KM 2007112

Kalvola Korvenniitty 1

KM 2007112

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Korvenniitty 1:n kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Röykkiö 1

:1

Hevosenkenkänaula

1 kpl

Paino: 3 g

Rautaa. Litteä, kantaan päin levenevä. Kanta kolmiomainen.

Pituus: 27 mm

Kannan leveys: 12 mm

p = 6781465,96

i = 3343294,23

z: -

Kerros 1. Röykkiön ulkopuolelta. Löytösyvyys n. -10 cm.

KM 2007112

Kalvola Korvenniitty 1

KM 2007112

Irtolöydöt

:2

Sirpin katkelma

1 kpl

Paino: 147 g

Rautaa. Kaareva terä, josta puuttuu kärki. Terän toisessa päässä lyhyt, mutkalle taivutettu ruoto. Lähellä ruotoa terässä reikä, jossa mutkalle taivutettu naula varren kiinnittämistä varten. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 172 mm

Leveys: 29 mm

p = 678148,008

i = 3343272,034

z: 111,74

Löytösyvyys n. -5 cm.

KM 2007112

Kalvola Korvenniitty 1

KM 2007112

:3

Määrly

1 kpl

Paino: 23 g

Rautaa. U-kirjaimen muotoinen. Kulmikasta varrasta, päät terävät. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 63 mm

Leveys: 44 mm

p = 6781481,954

i = 3343294,971

z: 113,25

Löytösyvyys: - 5 cm

:4

Hevosenkenkänaula

1 kpl

Paino: 6 g

Rautaa. Litteä, kantaan päin levenevä. Kanta kolmiomainen. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 35 mm

Kannan leveys: 15 mm

p = 6781477,426

i = 3343262,719

z: 111,20

Löytösyvyys n. -5 cm.

KM 2007112

Kalvola Korvenniitty 1

KM 2007112

:5

Hevosenkenkänaula

1 kpl

Paino: 6 g

Rautaa. Litteä, kantaan päin levenevä. Kanta kolmiomainen. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 33 mm

Kannan leveys: 12 mm

p = 6781532,146

i = 3343292,267

z: 115,25

Löytösyvyys n. – 5 cm.

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Korvenniitty2:n kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Röykkiö 1

:1 Punasavikeramiikkaa 1 kpl Paino: 1 g

Pohjapala. Toinen puoli kevyesti profiloitu, näkyvissä myös dreijausjälkiä. Molemmilla puolilla ruskea lasite.

Mitat: 25 mm x 18 mm Paksuus: 4 mm

p = 6781881,20 i = 3342668,42

x: 6778374,33 y: 2504379,58 z: 100,55

Kerros 2. Löytösyvyys: - 10 cm

:2 Punasavikeramiikkaa 1 kpl Paino: < 1 g

Toisella puolella jälkiä vaaleanruskeasta lasitteesta.

Mitat: 12 mm x 11 mm

p = 6781881,25 i = 3342667,42

Kerros 2. Kivien alta Löytösyvyys: - 15 cm z: 100,86

KM 2007114

Kalvola Lintustenmäki

KM 2007114

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Kalvolan Lintustenmäen kaivauksilta. Diar 17.10.2007. Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Irtolöydöt

:1

Veitsen terä

1 kpl

Paino: 35 g

Rautaa. Ruodollinen terä, jonka selkäpuoli hieman kaareva. Irtolöytö metallinpaljastimella.

Pituus: 151 mm

Terän leveys: 20 mm

p = 6781966,48

i = 3342621,26

z: 103,91

Löytösyvyys: - 5 cm

Historiallisen ajan löytöjä, jotka FM Jouni Taivainen otti talteen Lempäälän Toritun kaivauksilta. Diar 17.10.2007 . Ks. Jouni Taivaisen inventointikertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Irtolöydöt

: 1 Raha 1 kpl Paino: 12 g

10 penniä vuodelta 1916. Kuparia. Toisella puolella suuri N-kirjain, jonka alapuolella numero II ja yläpuolella kruunu. Toisella puolella seppäle jonka sisällä teksti: "10 PENNIÄ 1916". Irtolöytö metallinpaljastimella.

Halkaisija: 30 mm

Paksuus: 2 mm

p = 6805068,58

i = 3331954,25

z: 103,50

Löytösyvyys: - 5 cm

